

Fremsat den 30. januar 2013 af justitsministeren (Morten Bødskov)

Forslag

til

Lov om ændring af konkursloven, retsplejeloven og retsafgiftsloven

(Konkurskarantæne)

§ 1

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 217 af 15. marts 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 13 b, stk. 1, nr. 3, indsættes efter litra d som nyt litra:
»e) Oplysning om eventuelle forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne.«

Litra e-h bliver herefter litra f-i.

2. I § 15 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Når skyldnerens bo tages under konkursbehandling i medfør af stk. 3, skal rekonstruktøren og tillidsmanden sende en kort redegørelse til skifteretten om de forhold, der er nævnt i § 13 b, stk. 1, nr. 3, litra c-e, hvis rekonstruktøren og tillidsmanden er i besiddelse af oplysninger herom. Dette gælder dog ikke, hvis rekonstruktøren tidligere har sendt det materiale, der er nævnt i § 13 b, til skifteretten.«

3. I § 125 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Redegørelsen efter stk. 2 skal endvidere indeholde kurators begrundede indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen. Kan kurator ikke fremskaffe tilstrækkelige oplysninger til brug for afgivelse af en endelig indstilling i redegørelsen efter stk. 2, skal en sådan afgives så hurtigt som muligt og senest i forbindelse med den første redegørelse efter stk. 4, medmindre den, der er spørgsmål om at pålægge konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelser.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

4. Efter § 156 indsættes før afsnit IV:

»Afsnit III

Konkurskarantæne

Kapitel 19

Betingelserne for at pålægge konkurskarantæne og karantænenes retsvirkninger

§ 157. Konkurskarantæne kan efter kurators begæring efter § 161 pålægges den, der senere end et år før fristdagen har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed. Hvis skyldneren var under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, regnes fristen på et år fra dagen for beslutningen om tvangsopløsning.

Stk. 2. Ved afgørelsen skal der lægges vægt på, om det under hensyn til den pågældendes handle måde og omstændighederne i øvrigt er rimeligt at pålægge konkurskarantæne.

Stk. 3. Konkurskarantæne kan ikke pålægges den, der allerede er pålagt konkurskarantæne i anledning af den pågældendes deltagelse i ledelsen af en koncernforbundet virksomhed. Bestemmelsen i 1. pkt. finder anvendelse, indtil konkurskarantænen udløber.

§ 158. Konkurskarantæne pålægges for tre år. Hvis særlige grunde taler for det, kan konkurskarantæne pålægges for en kortere periode end tre år.

Stk. 2. Hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, som ikke er udløbet, regnes konkurskarantænen tidligst fra udløbet af den senest pålagte konkurskarantæne. Konkurskarantænen udløber dog senest ti år efter den oprindelige afgørelse.

§ 159. Den, der er pålagt konkurskarantæne, må ikke deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, der

ikke er udløbet på fristdagen, og den groft uforsvarlige forretningsførelse, der begrunder nyt pålæg af konkurskarantæne, er foregået efter, at den tidligere konkurskarantæne fik virkning, bestemmes det i afgørelsen om konkurskarantæne, at den pågældende heller ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser.

Kapitel 20

Behandlingen af sager om konkurskarantæne

§ 160. Skifteretten afgør på grundlag af kurators begrundede indstilling, om der skal indledes sag om konkurskarantæne mod nogen. Skifteretten kan anmode kurator om en supplerende indstilling, før skifteretten træffer afgørelse herom. Skifterettens beslutning om at indlede en sag om konkurskarantæne kan ikke kæres af den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Stk. 2. Sager om konkurskarantæne behandles efter reglerne i dette kapitel, og i øvrigt finder § 243 tilsvarende anvendelse.

§ 161. Når der er indledt sag om konkurskarantæne, skal kurator inden en af skifteretten fastsat frist indlevere et processkrift, som skal indeholde

- 1) kurators påstand,
- 2) en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som kurator agter at påberåbe sig.

Stk. 2. Med processkriftet skal indleveres kopi af dette og kopier af de dokumenter, som kurator agter at påberåbe sig, for så vidt de er i kurators besiddelse.

Stk. 3. Skifteretten lader processkriftet forkynde for den, der begæres pålagt konkurskarantæne. Samtidig med forkyndelsen skal der udleveres en vejledning om, hvad konkurskarantæne indebærer, og om reglerne i §§ 162 og 163.

§ 162. Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, kan inden en af skifteretten fastsat frist

- 1) indlevere et svarskrift til skifteretten og
- 2) anmode om mundtlig forhandling.

Stk. 2. Kopi af svarskriftet skal samtidig med indleveringen til skifteretten sendes til kurator.

Stk. 3. Skifteretten kan bestemme, at der skal udveksles yderligere processkrifter.

Stk. 4. Skifteretten indkalder parterne til mundtlig forhandling, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har anmodet om det, jf. stk. 1, nr. 2, eller skifteretten i øvrigt finder det hensigtsmæssigt.

Stk. 5. Skifteretten kan efter anmodning fra kurator indkalde den, der begæres pålagt konkurskarantæne, til personligt møde for at besvare spørgsmål sigtende til sagens oplysning.

Stk. 6. Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, undlader at udtale sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder, kan skifteretten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til skade for den pågældende. Det samme gælder, hvis den pågældende udebliver efter at

være indkaldt til personligt møde eller undlader at besvare spørgsmål, eller svarene er uklare eller ufuldstændige.

§ 163. Skifteretten beskikker en advokat for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, hvis den pågældende anmoder om det, eller skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 164. Skifterettens afgørelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges, træffes ved kendelse.

Stk. 2. Kære har opsættende virkning.

Stk. 3. Fra Sø- og Handelsretten sker kære til Østre Landsret.

Stk. 4. Hvis der, efter konkurskarantæne er pålagt, meddeles tilladelse til prøvelse i 3. instans, tilladelse til kære efter kærefristens udløb eller tilladelse til ekstraordinær genoptagelse eller kære, stilles virkningerne af den pålagte konkurskarantæne i bero.

Kapitel 21

Sagsomkostninger og vederlag til kurator for sagens førelse

§ 165. Skifteretten træffer bestemmelse om sagsomkostninger forbundet med førelsen af sager om konkurskarantæne. Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller den, der pålægges konkurskarantæne, skal have sagsomkostninger betalt eller erstattet, afholdes disse udgifter af statskassen. Sagsomkostninger, som den pågældende pålægges at betale eller erstatte, tilfalder statskassen. Udgifter til kurators vederlag, jf. § 166, erstattes fuldt ud.

Stk. 2. Hvis konkurskarantæne pålægges, pålægger skifteretten den pågældende at erstatte statskassens udgifter i forbindelse med beskikkelse af en advokat for den pågældende efter § 163, medmindre særlige grunde taler herimod.

§ 166. Skifteretten fastsætter vederlag til kurator for dens førelse af en sag om konkurskarantæne. Vederlaget afholdes af statskassen, jf. dog § 165.

Kapitel 22

Hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne

§ 167. Den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hæfter for den del af skyldnerens gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, hvis fristdagen ligger inden konkurskarantænen udløb.

Stk. 2. Skifteretten kan helt eller delvis fritage for hæftelse efter stk. 1.

Stk. 3. Skifteretten kan helt eller delvis pålægge den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hæftelse som nævnt i stk. 1, hvis fristdagen ligger inden for et år efter konkurskarantænen udløb.

Stk. 4. Ved en afgørelse efter stk. 2 eller 3 skal der lægges vægt på, om det under hensyn til de vigtigste årsager til konkursen og den pågældendes andel heri er rimeligt at pålægge hæftelse.

§ 168. Hæftelse efter § 167 kan kun pålægges, hvis kurator på boets vegne indleverer stævning herom, inden skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling.

Stk. 2. Sagen behandles ved skifteretten efter reglerne i kapitel 31.

Kapitel 23

Registrering af konkurskarantæne

§ 169. Erhvervsstyrelsen fører et register over pålagte konkurskarantæner.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om førelsen af registret, herunder om indberetning af pålagte konkurskarantæner til Erhvervsstyrelsen og om udlevering af oplysninger fra registret.«

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret senest ved lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, *stk. 3*, indsættes efter »borgerlige sager«: »og ved afgørelse af tvister i konkursboer og sager om konkurskarantæne«.

2. I § 16, *stk. 4*, og § 20 a indsættes efter »tvister i konkursboer«: »og sager om konkurskarantæne«.

§ 3

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 37 b indsættes:

»§ 38. For skifterettens virksomhed ved behandling af sager om konkurskarantæne svares ingen afgift.«

§ 4

Stk. 1. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse, når rekonstruktionsbehandling indledes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 3 og 4, finder anvendelse i konkursboer, hvor konkursdekret afsiges efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Indledning**
2. **Gældende ret**
 - 2.1. Kort om konkurs
 - 2.2. Konkurskriminalitet og konkursmisbrug/konkursrytteri
 - 2.3. Rettighedsfrakendelse
 - 2.3.1. Generelt om rettighedsfortabelse mv. i forbindelse med konkurs
 - 2.3.2. Straffelovens regler om rettighedsfrakendelse mv. i forbindelse med et strafbart forhold
3. **Behovet for og udformningen af regler om konkurskarantæne**
 - 3.1. Konkursrådets overvejelser
 - 3.2. Justitsministeriets overvejelser
4. **Lovforslagets udformning**
 - 4.1. Betingelser for at pålægge konkurskarantæne
 - 4.1.1. Konkursrådets overvejelser om omfattede virksomhedsophør mv.
 - 4.1.2. Konkursrådets overvejelser om groft uforsvarlig forretningsførelse som betingelse for konkurskarantæne
 - 4.1.3. Konkursrådets nærmere overvejelser om, hvilke personer der skal være omfattet af regler om konkurskarantæne
 - 4.1.4. Justitsministeriets overvejelser
 - 4.2. Retsvirkninger af konkurskarantæne
 - 4.2.1. Konkursrådets overvejelser om rækkevidden af det forbud mod deltagelse i virksomhedsledelse, som konkurskarantæne skal indebære
 - 4.2.2. Konkursrådets overvejelser om forbuddets tidsmæssige udstrækning
 - 4.2.3. Konkursrådets overvejelser om sanktioner ved overtrædelse af forbuddet
 - 4.2.4. Justitsministeriets overvejelser
 - 4.3. Kompetence og sagsbehandling
 - 4.3.1. Konkursrådets overvejelser
 - 4.3.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 4.4. Håndhævelse, offentlighed mv.
 - 4.4.1. Konkursrådets overvejelser
 - 4.4.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 4.5. Forholdet til straffelovens regler om rettighedsfrakendelse
 - 4.5.1. Konkursrådets overvejelser
 - 4.5.2. Justitsministeriets overvejelser
5. **Lovovervågning**
6. **Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
7. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
8. **Administrative konsekvenser for borgerne**
9. **Miljømæssige konsekvenser**
10. **Forholdet til EU-retten**
11. **Hørte myndigheder og organisationer**
12. **Sammenfattende skema**

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre regler om såkaldt konkurskarantæne. Begrebet konkurskarantæne dækker over, at en person, der er gået konkurs med en virksomhed eller er involveret i en selskabslikvidation, når visse nærmere betingelser er opfyldt, kan få forbud mod i en periode at drive visse former for erhvervsvirksomhed i videre omfang end efter straffelovens regler om rettighedsfrakendelse i for-

bindelse med et strafbart forhold. Regler om konkurskarantæne findes ikke i dansk ret i dag.

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Fysiske personer, der inden for det seneste år før fristdagen formelt eller reelt har været medlem af ledelsen i en sammenslutning (selskab mv.), der er gået konkurs, eller i en personligt drevet virksomhed, hvis ejer er gået kon-

- kurs, kan efter begæring fra kurator pålægges konkurskarantæne af skifteretten.
- Konkurskarantæne kan pålægges, hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed. Der vil være tale om en skønsmæssig vurdering, som foretages af skifteretten, der træffer afgørelse om spørgsmålet ved kendelse.
 - Retsvirkningen af konkurskarantæne er et forbud mod at deltage i ledelsen af en virksomhed, hvori den pågældende ikke hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser (aktieselskaber, anpartsselskaber mv.). Konkurskarantænen vil som udgangspunkt blive pålagt for en periode af 3 år.
 - Vurderingen af, om der foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse, skal foretages i forhold til virksomhedens økonomiske forhold (i bred forstand). Det drejer sig således navnlig om dispositioner med hensyn til virksomhedens kapitalgrundlag, låneoptagelse, bogføring, økonomistyring og regnskabsaflæggelse og om større økonomiske dispositioner med hensyn til virksomhedens drift eller udvikling. I vurderingen kan også indgå, om virksomheden generelt har overholdt sine pligter til angivelse og afregning af moms og A-skat mv. Hensynet til iværksættere skal inddrages i vurderingen. Årsagerne til manglende succes med drift af en virksomhed kan være mange, og i nogle tilfælde opnår iværksættere først efter flere forsøg med forskellige virksomheder succes og skaber vækstvirksomheder. Forretningsmæssig udygtighed vil som udgangspunkt ikke i sig selv udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse og vil således som udgangspunkt ikke kunne udløse konkurskarantæne, heller ikke når en person flere gange efter hinanden er gået konkurs som følge af forretningsmæssig udygtighed.
 - Hvis en person, der allerede er pålagt konkurskarantæne, på ny pålægges konkurskarantæne på grundlag af groft uforsvarlig forretningsførelse, som tidsmæssigt ligger efter pålægget af den første konkurskarantæne, men således at fristdagen i det nye konkursbo ligger inden udløbet af den tidligere pålagte konkurskarantæne, udvides retsvirkningerne af konkurskarantænen fra pålægget af den nye konkurskarantæne til et forbud mod at deltage i ledelsen af enhver form for erhvervsvirksomhed. I sådanne gentagelsestilfælde inden udløbet af en pålagt konkurskarantæne indebærer den ny konkurskarantæne således også et forbud mod at deltage i ledelsen af den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent.
 - Overtrædelse af en konkurskarantæne indebærer endvidere, at den pågældende hæfter personligt på objektivt grundlag, hvis der indtræder konkurs med fristdag inden for karantæneperioden. Skifteretten kan dog fritage for denne hæftelse helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det. Skifteretten kan omvendt også pålægge personlig hæftelse, hvis der er indtrådt konkurs med fristdag efter karantæneperiodens udløb, men dog inden for det første år herefter. Overtrædelse af en konkurskarantæne

straffes desuden med bøde eller fængsel indtil 6 måneder efter straffelovens § 131 om bl.a. den, der udøver en virksomhed, til hvilken retten er frakendt den pågældende.

Lovforslaget bygger på Konkursrådets betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne (herefter betænkningen).

Lovforslaget fremsættes som opfølgning på aftalen om finansloven for 2013 indgået mellem regeringen og Enhedslisten. Aftalen lægger bl.a. op til skærpet indsats over for systematisk konkursrytteri. Lovforslaget skal i den forbindelse ses i sammenhæng med det lovforslag, som fremsættes senere i denne folketingssamling, og som vil indebære en markant styrkelse af indsatsen over for systematisk og organiseret økonomisk kriminalitet.

2. Gældende ret

2.1. Kort om konkurs

Formålet med en konkursbehandling er navnlig at fordele skyldnerens aktiver blandt fordringshaverne på en rimelig måde.

En skyldner, der er insolvent, skal tages under konkursbehandling, når det begæres af skyldneren eller en fordringshaver, jf. konkurslovens § 17. En skyldner er insolvent, hvis skyldneren ikke kan opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages blot at være forbigående.

Konkursen omfatter skyldnerens formue ved afsigelsen af konkursdekretet, og med visse undtagelser hvad der under konkursen tilfalder skyldneren, jf. konkurslovens § 32. Konkursmassen anvendes til fyldestgørelse af dem, der ved konkursdekretets afsigelse havde krav mod skyldneren, jf. konkurslovens § 38.

Et konkursbo kan sluttes uden udlodning til fordringshaverne, hvis der ikke er midler ud over, hvad der medgår til dækning af omkostningerne ved bobehandlingen, jf. konkurslovens § 143.

I øvrigt sluttes boet med udlodning af boets aktiver til fordringshaverne, jf. konkurslovens §§ 145-153.

Er skyldneren en juridisk person, ophører denne med at eksistere, når konkursboet sluttes efter de nævnte bestemmelser. Fordringshavere, der ikke har fået fuld dækning, mister dermed den resterende del af deres krav mod skyldneren. Fordringshavernes eventuelle krav mod kautionister eller andre, der hæfter for gælden, berøres ikke.

Er skyldneren en fysisk person, hæfter skyldneren efter boets slutning stadig for gæld, som ikke er dækket gennem udlodning, jf. konkurslovens § 156. Hvis betingelserne for gældssanering er opfyldt, kan gælden dog efter gennemførelse af en gældssanerings sag nedsættes eller bortfalde, jf. konkurslovens afsnit IV.

2.2. Konkurskriminalitet og konkursmisbrug/konkursrytteri

Konkurskriminalitet er ikke noget entydigt begreb, men udtrykket bruges typisk om dispositioner over aktiver tilhørende et selskab med begrænset ansvar, som efterfølgende går konkurs uden (fuld) dækning til fordringshaverne.

Konkurskriminalitet i denne forstand vil typisk bestå i overtrædelse af bestemmelser i straffelovens 28. kapitel om formueforbrydelser, herunder navnlig underslæb (§ 278), bedrageri (§ 279), mandatsvig (§ 280) eller skyldnersvig (§ 283).

Der kan også være tale om overtrædelse af lovgivningen om bogføring eller regnskabsaflæggelse eller af straffelovens § 302 om grove overtrædelser af denne lovgivning.

Endvidere indeholder straffelovens § 304, stk. 2, en særlig regel om straf for den, som ved afstemninger i et konkursbo ved usande foregivender påvirker stemmeafgivningen eller yder eller modtager bestikkelse for at stemme i en bestemt retning eller for at undlade at stemme.

Konkurskriminalitet efterforskes ligesom andre strafbare forhold af politiet, hvorefter anklagemyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt der skal rejses tiltale. Rejstes tiltale, indbringes sagen i første instans for byretten, hvis afgørelse som udgangspunkt kan ankes til landsretten.

Der findes heller ikke nogen entydig definition af begreberne konkursmisbrug/konkursrytteri, men af betænkningen (jf. bl.a. s. 83) fremgår, at begreberne navnlig dækker over virksomhedsophør, der skyldes en uredelig udnyttelse af de gældende regler i selskabslovene om selskabers begrænsede hæftelse, og i Konkursrådets kommissorium er desuden givet følgende eksemplificering:

»[...] som et eksempel kan man tænke sig, at et selskab i en kortere periode modtager forudbetalinger, som herefter overføres til bankkonti tilhørende andre nyindkøbte selskaber eller til selskaber i udlandet, hvorefter selskabets aktiviteter ophører uden indsendelse af selvangivelser til SKAT og årsregnskaber til Erhvervsstyrelsen, der derfor tvangsopløser selskabet. Man kan f.eks. også tænke sig, at et nyetableret selskab efter aftale med sælgeren erhverver faste ejendomme til overpris og optager store lån for at finansiere handlerne for derefter at standse sine aktiviteter.

I sådanne tilfælde kan der således siges at være tale om, at selskabskonstruktionen misbruges til skade for kreditorerne.«

2.3. Rettighedsfrakendelse

2.3.1. Generelt om rettighedsfortabelse mv. i forbindelse med konkurs

Der findes ikke i gældende dansk ret regler om konkurskarantæne. Konkursloven indeholder heller ikke i øvrigt regler om, at en konkurs indebærer forbud mod visse former for erhvervsudøvelse.

Derimod findes der i en række andre love regler om, at en vis virksomhed ikke må udøves af en person, der er under konkurs. Det gælder f.eks. advokat-, revisions- og ejendomsmæglervirksomhed. En person, der er under konkurs, må bl.a. heller ikke stifte et aktie- eller anpartsselskab, jf. selskabslovens § 24.

De nævnte begrænsninger gælder under konkursbehandlingen. Skyldneren vil således som udgangspunkt på ny kunne udøve virksomheden igen, når konkursboet afsluttes, fordi der ikke er midler til at dække omkostningerne ved yderligere bobehandling, jf. konkurslovens § 143.

En nærmere omtale af regler i særlovgivningen, hvorefter retten til erhvervsudøvelse på forskellig vis kan begrænses, findes i betænkningens kapitel 2, afsnit 3.2, 3.3, 5 og 6.

2.3.2. Straffelovens regler om rettighedsfrakendelse mv. i forbindelse med et strafbart forhold

Udgangspunktet efter straffelovens § 78, stk. 1, er, at strafbart forhold ikke medfører tab af borgerlige rettigheder.

Efter straffelovens § 78, stk. 2, og § 79, stk. 1 og 2, gøres der imidlertid undtagelse herfra, når det strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af en stilling eller et hverv. Et strafbart forhold kan dels føre til nægtelse eller fratagelse af beskikkelse til at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, jf. straffelovens § 78, stk. 2, og § 79, stk. 1, dels – når særlige omstændigheder taler for det – til fratagelse af retten til at udøve anden virksomhed, jf. straffelovens § 79, stk. 2, 1. pkt.

Straffeloven fastslår ikke nærmere, hvilke former for virksomhed der er omfattet af § 78, stk. 2, og § 79, stk. 1. I vidt omfang er der imidlertid i de relevante særlove optaget henvisninger til disse bestemmelser.

Det følger af § 78, stk. 2, og § 79, stk. 1 og 2, at rettighedsfrakendelse efter bestemmelserne forudsætter, at det strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet og, hvis rettighedsfrakendelsen skal ske efter § 79, stk. 2, tillige at der foreligger særlige omstændigheder. I vurderingen indgår særligt, om det begåede forhold efter sin art udviser en særlig fare for ny kriminalitet inden for det pågældende erhverv.

Rettighedsfrakendelse kan derimod ikke begrundes i, at den pågældende er uværdig til den tillid, der bør knyttes til erhvervet, eller at der består en – fjernere – mulighed for strafbart forhold uden direkte forbindelse med den pågældende virksomhed. Farebedømmelsen er konkret. Det afgørende er tilbagefaldsrisikoen, hvorved der tages hensyn til de omstændigheder, hvorunder forholdet blev begået, forbrydel-

sens grovhed og udførelsesmåde, gerningsmandens personlige forhold på gerningstidspunktet og nu, om det er førstegangs-kriminalitet eller gentagelse mv. Længere tids straffri vandel kan fjerne en frygt for misbrug, som måske kunne karakteriseres som betydelig kort tid efter lovovertrædelsen.

Ved rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 1. pkt., der omfatter virksomhed, hvis udøvelse ikke kræver særlig autorisation eller godkendelse, er betingelserne strengere, idet (som ovenfor nævnt) særlige omstændigheder skal tale for frakendelse. I forarbejderne til bestemmelsen peges der på gentagen lovovertrædelse. § 79, stk. 2, 1. pkt., kan anvendes på virksomhed af særlig karakter, hvor en dom for strafbar lovovertrædelse begrundes en nærliggende fare for misbrug inden for netop denne virksomhed. § 79, stk. 2, 1. pkt., giver derimod ikke mulighed for generelt at frakende retten til erhvervsmæssig virksomhed.

Straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., indeholder en særlig regel om frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond. Betingelserne for en sådan frakendelse er de samme som efter § 79, stk. 2, 1. pkt., dvs. at den pågældende dømmes for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af et sådant hverv, og at særlige grunde desuden taler for det. § 79, stk. 2, 2. pkt., giver efter forarbejderne til bestemmelsen *ikke* mulighed for at frakende retten til i øvrigt at udøve en bestemmende indflydelse i sådanne selskaber mv.

Rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 1 og 2, sker på tid fra et til fem år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, jf. § 79, stk. 3. Hvis retten frakendes indtil videre, kan spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed indbringes for domstolene efter fem år. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren dog tillade, at indbringelse sker på et tidligere tidspunkt.

Efter straffelovens § 79, stk. 4, kan retten under behandlingen af en straffesag, hvor der er spørgsmål om rettighedsfrakendelse efter § 79, stk. 1 eller 2, ved kendelse udelukke den pågældende fra at udøve virksomheden, indtil sagen er endeligt afgjort.

Hvis virksomhed udøves til trods for en dom efter § 79 eller til trods for, at en tilladelse er nægtet af den pågældende forvaltningsmyndighed efter § 78, stk. 2, kan den pågældende straffes efter straffelovens § 131. Efter § 131, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder bl.a. den, som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, som den pågældende er frakendt retten til. Efter § 131, stk. 2, straffes med bøde eller under særlig skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder den, som medvirker til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne.

3. Behovet for og udformningen af regler om konkurskarantæne

3.1. Konkursrådets overvejelser

Der er efter rådets opfattelse ikke tvivl om, at der forekommer tilfælde af konkursmisbrug/konkursrytteri, som i praksis ikke fuldt ud imødegås af de gældende regler, herunder reglerne om straf og rettighedsfrakendelse mv.

Det fremgår endvidere af betænkningen, at det har vist sig vanskeligt at vurdere det nærmere omfang af problemet. De tilgængelige oplysninger – herunder de oplysninger, som rådet selv har tilvejebragt – viser dog, at konkursmisbrug/konkursrytteri forekommer i et omfang, der ikke kan anses som uvæsentligt.

På den baggrund har Konkursrådet overvejet, om der er behov for regler om konkurskarantæne – altså regler om, at en person, der er gået konkurs med en virksomhed eller er involveret i en selskabslikvidation, kan få forbud mod at stifte eller drive visse former for erhvervsaktivitet i videre omfang end efter straffelovens regler om rettighedsfrakendelse.

Konkursrådet finder, at der er behov for at supplere straffelovens regler om rettighedsfrakendelse med regler om forbud mod fortsat erhvervsmæssig virksomhed, hvis den pågældende gennem groft uforsvarlig forretningsførelse har påført andre tab – dvs. også selv om der ikke under en straffesag er ført bevis for, at der er begået strafbare forhold.

Rådet anfører herved, at det kan være vanskeligt under en straffesag at føre bevis for den pågældendes forsæt, selv om der objektivt set har været tale om groft uforsvarlig forretningsførelse. Rådet peger desuden på, at straffesager om økonomisk kriminalitet erfaringsmæssigt er tidskrævende at efterforske og i givet fald gennemføre ved retten, og at der derfor også i tilfælde, hvor der gennemføres en straffesag, kan være behov for at gribe ind på et tidligere tidspunkt, før straffesagen er endeligt afgjort.

Konkursrådet vurderer, at behovet for indgriben vil være størst i forhold til erhvervsmæssig virksomhed uden personlig hæftelse, dvs. hvor virksomheden drives i selskabsform med begrænset hæftelse (i praksis navnlig aktie- og anpartselskaber).

Om de hensyn, der bør indgå i forbindelse med den nærmere udformning af regler om konkurskarantæne, anfører Konkursrådet under henvisning til rådets kommissorium, at det må kræve meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlig erhvervsaktivitet eller at drive den i visse former, før der foreligger dom for et strafbart forhold, men at der omvendt bør lægges vægt på, at en eventuel karantæneordning i givet fald bliver mere virkningsfuld, jo tidligere karantænen kan besluttes.

Endvidere tilsiger forbrugerhensyn, at det skal være muligt at ”komme efter” erhvervsdrivende, der populært sagt har snydt forbrugere, og at det herunder skal være muligt at for-

hindre, at de pågældende hurtigt begynder tilsvarende (groft uforsvarlig) virksomhed under et nyt navn, i et nyt selskab osv. Tilsvarende gælder hensynet til at beskytte andre erhvervsdrivende mod tab og mod illoyal konkurrence.

På den anden side tilsiger hensynet til (lovlydige) erhvervsdrivende og hensynet til at fremme en iværksætterkultur i Danmark efter Konkursrådets opfattelse, at en karantæne ikke indtræder automatisk f.eks. efter en eller et bestemt antal konkurser inden for en vis periode, men kun efter en konkret vurdering af, at den pågældendes forretningsførelse har været groft uforsvarlig.

Konkursrådet peger i den forbindelse på, at iværksættere ofte driver flere virksomheder sideløbende og kan have op til flere konkurser bag sig. Rådet anfører, at der således er eksempler på, at personer, også uden formel uddannelse, via virksomhedsdrift – og den deraf følgende risiko for konkurs – har lært sig drift og forretningsførelse af virksomheder. Det er således i nogle tilfælde først efter flere forsøg med forskellige virksomheder, at disse personer opnår succes og skaber vækstvirksomheder.

Rådet anfører i forlængelse heraf, at iværksættere kan være entreprenante personer, som kan bidrage til samfundet, og at årsagerne til manglende succes med drift af en virksomhed kan være mange, herunder f.eks. ugunstige markedsvilkår, manglende kompetence eller manglende finansiering af driften. Konkursrådet finder det vigtigt, at regler om konkurskarantæne ikke hæmmer lysten og muligheden for at drive virksomhed i Danmark.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.1-5.3.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i det, som Konkursrådet anfører i betænkningen om behovet for at supplere gældende ret med regler om konkurskarantæne og om de grundlæggende hensyn, der bør lægges vægt på ved den nærmere udformning af sådanne regler. Lovforslaget er således udformet med afsæt i disse betragtninger og svarer i det væsentlige til Konkursrådets lovudkast, jf. nærmere herom i afsnit 4 nedenfor.

4. Lovforslagets udformning

4.1. Betingelser for at pålægge konkurskarantæne

4.1.1. Konkursrådets overvejelser om omfattede virksomhedsophør mv.

Konkursrådet finder, at regler om konkurskarantæne i hvert fald bør omfatte personer, som har ledet et selskab med begrænset ansvar, der er gået konkurs. Dette må således anses for selve kerneområdet for, hvornår der kan være behov for at gribe ind over for konkursmisbrug/konkursrytteri.

Selskaber, der begæres tvangsopløst, bør efter Konkursrådets opfattelse kun være omfattet af regler om konkurskarantæne, hvis selskabet erklæres konkurs. Konkursrådet lægger herved navnlig vægt på, at gennemførelsen af en sag om

konkurskarantæne forudsætter, at der tilvejebringes det fornødne faktuelle grundlag herfor, og dette vil i praksis mest hensigtsmæssigt kunne ske under en konkursbehandling. Konkursrådet forudsætter i den forbindelse, at skifteretten i de tvangsopløsningsboer, hvor skifteretten kommer i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at medlemmer af ledelsen kan have gjort sig skyldige i groft uforsvarlig forretningsførelse, vil tage selskabet under konkursbehandling i medfør af de gældende selskabsretlige regler herom, således at forholdene kan blive undersøgt nærmere.

Konkursrådet er således opmærksom på, at rådets forslag indebærer, at det vil få større betydning end i dag, om et insolvent selskab, der begæres tvangsopløst, opløses uden konkurs eller tages under konkursbehandling. Betydningen af en ensartet praksis ved skifteretterne på dette punkt bliver dermed også større, idet en eventuel forskellig praksis ved skifteretterne ville have som konsekvens, at mulighederne for i praksis at pålægge konkurskarantæne, efter at et selskab er begæret tvangsopløst, ville afhænge af, ved hvilken skifteret sagen blev behandlet.

På denne baggrund finder Konkursrådet anledning til at fremhæve, hvad der efter rådets opfattelse normalt kan betragtes som "god praksis" for skifteretternes behandling af en begæring om tvangsopløsning af et selskab. Skifteretten bør således af egen drift tage selskabet under konkursbehandling, hvis selskabet er insolvent, og der enten er aktiver i selskabet, eller er grund til mistanke om ulovligheder. Rådets nærmere anvisninger fremgår af betænkningen s. 87 ff.

Konkursrådet anfører dernæst, at en person, der leder et selskab, typisk en vis tid i forvejen vil kunne forudsige, at selskabet vil gå konkurs. Det vil derfor være nødvendigt, at regler om konkurskarantæne ikke blot omfatter personer, der leder selskabet på det tidspunkt, hvor selskabet tages under konkursbehandling, men også personer, der i en vis tid forud herfor har ledet selskabet. I modsat fald ville en person kunne undgå at blive omfattet af reglerne ved at udtræde af ledelsen kort tid før selskabets konkurs.

Konkursrådet foreslår på den baggrund, at reglerne om konkurskarantæne skal omfatte personer, der inden for det seneste år før fristdagen har været medlem af ledelsen i selskabet. Konkursrådet er opmærksom på, at en sådan fast etårsfrist indebærer, at reglerne vil komme til at omfatte personer, som ikke bør pålægges karantæne, og at der omvendt vil være personer, som falder uden for reglerne, selv om de pågældende for så vidt har handlet på en måde, som i øvrigt kunne begrunde, at de pålægges karantæne.

Konkursrådet finder imidlertid, at en fast tidsfrist giver færre ulemper end f.eks. en mere skønsmæssig vurdering. Når tidsfristen fastsættes så lang som et år og regnes fra fristdagen, vil det være sjældent, at en person, der som medlem af ledelsen gennem groft uforsvarlig forretningsførelse har medvirket til, at andre har lidt tab, ikke fanges af regelsættet. Det ville forudsætte, at den pågældende person udtrådte af ledelsen, fordi den pågældende forudså, at selskabet ville

gå konkurs med en fristdag, der lå mere end et år ud i fremtiden. I en sådan situation, har det formodningen imod sig, at den pågældendes forhold har sammenhæng med konkursen.

Hvis der er tale om et selskab, der var under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, bør etårsfristen dog i alle tilfælde regnes fra dagen for beslutningen om tvangsopløsning af selskabet, dvs. uanset om rekonstruktionsbehandling eller konkurs begæres eller indledes inden tre måneder efter denne beslutning, således at datoen for beslutningen er fristdag i medfør af konkurslovens § 1, stk. 1, nr. 3.

For så vidt angår personer, som ikke bør holdes ansvarlige for selskabets konkurs, selv om de har været en del af ledelsen inden for det seneste år før fristdagen, finder Konkursrådet, at det skal være de øvrige betingelser for karantæne, herunder navnlig betingelsen om ”groft uforvarlig forretningsførelse” (jf. nedenfor i afsnit 4.1.2), der sikrer, at sådanne personer ikke pålægges karantæne.

Som et typisk eksempel nævner Konkursrådet personer, der driver erhverv med salg af skuffeselskaber. Hvis skuffeselskabet ikke har drevet virksomhed før salget (dvs. hvis der er tale om et ”ægte” skuffeselskab), og den hidtidige ledelse af skuffeselskabet ikke har nogen anden forbindelse til køberen end selve salget af selskabet, vil den hidtidige ledelse som hovedregel ikke have handlet uforvarligt, uanset hvor hurtigt efter salget selskabet går konkurs. Et eventuelt uforvarligt forhold vil således alene kunne angå selve salget, f.eks. hvis sælgeren har modtaget oplysninger om køberen af en sådan belastende karakter, at de bør give sælgeren anledning til nærmere undersøgelse, før salget gennemføres.

Som et andet typisk eksempel nævner Konkursrådet et professionelt bestyrelsesmedlem, der på foranledning af en fordringshaver (f.eks. en bank) indtræder i bestyrelsen for en virksomhed i økonomiske vanskeligheder med henblik på at søge virksomheden rekonstrueret. Rådet anfører, at det pågældende bestyrelsesmedlem i en sådan situation som altovervejende hovedregel ikke vil have handlet uforvarligt, uanset om virksomheden senere går konkurs.

Konkursrådet har endvidere overvejet, om konkurskarantæne også skal kunne pålægges på grundlag af en rekonstruktionsbehandling, men finder ikke grundlag for at foreslå en sådan ordning. Hvis rekonstruktionsbehandlingen ikke afsluttes med en tvangsakkord, vil skyldnerens bo således som altovervejende hovedregel blive taget under konkursbehandling, og karantæne vil i så fald kunne pålægges på grundlag heraf. Konkursrådet henviser i den forbindelse til forslaget om, at tidsperioden for, hvilke ledelsesmedlemmer der omfattes af reglerne om karantæne, regnes fra fristdagen, og at fristdagen i en konkurs, der følger efter en rekonstruktionsbehandling, vil være dagen for indleveringen af begæringen om rekonstruktionsbehandling, hvilket betyder, at den tid, der medgår til rekonstruktionsbehandlingen, ikke vil give problemer i forhold til den etårsfrist, som Konkursrådet foreslår.

Konkursrådet anfører endvidere, at hvis rekonstruktionsbehandlingen afsluttes med en tvangsakkord, vil fordringshaverne ganske vist have lidt et tab, og det kan ikke udelukkes, at en medvirkende årsag har været ledelsens groft uforvarlige forretningsførelse. Samtidig har fordringshaverne imidlertid vedtaget tvangsakkorden ved en afstemning, og dels derfor, dels af hensyn til formålet med rekonstruktionsbehandlingen – dvs. at bidrage til videreførelse af levedygtige, men insolvente virksomheder – finder Konkursrådet det mest hensigtsmæssigt, at en rekonstruktionsbehandling ikke i sig selv kan føre til karantæne.

Konkursrådet har endvidere overvejet, om en personlig konkurs skal være omfattet af regler om konkurskarantæne. Rådet peger i den forbindelse på den ene side på, at den pågældende i denne situation ikke vil kunne siges at have misbrugt reglerne om begrænset selskabshæftelse, og på den anden side på at fordringshaverne også i denne situation vil kunne have lidt et tab som følge af den pågældendes groft uforvarlige forretningsførelse. Ud fra hensynet til at forebygge fremtidige tab finder Konkursrådet, at mest taler for, at også en personlig konkurs skal kunne udløse karantæne. Dette forudsætter dog naturligvis, at de øvrige betingelser er opfyldt, herunder navnlig betingelsen om groft uforvarlig forretningsførelse, jf. nedenfor. Karantæne vil således efter rådets forslag kun kunne komme på tale, hvis den, der er ramt af personlig konkurs, har været selvstændig erhvervsdrivende.

Ud fra samme betragtninger finder Konkursrådet, at reglerne om konkurskarantæne også bør omfatte konkurser i en sammenslutning, hvori en eller flere deltagere hæfter personligt for sammenslutningens forpligtelser. Rådet anfører, at dette ikke har selvstændig betydning i forhold til de fuldt ansvarlige deltagere, eksempelvis interessenter og komplementarer, eftersom et interessentskab eller kommanditselskab først kan tages under konkursbehandling, når de fuldt ansvarlige deltagere er erklæret konkurs, men at det imidlertid har betydning for medlemmer af ledelsen af sådanne selskaber, som ikke samtidig er fuldt ansvarlige deltagere.

Reglerne bør endvidere også omfatte personer, der har deltaget i ledelsen af en personligt drevet virksomhed, som ejes af en anden person, herunder personer, der leder en virksomhed, som ejes af den pågældendes ægtefælle eller samlever eller af et andet familiemedlem.

Konkursrådet har endelig overvejet, om gældssanering i sig selv (dvs. uden at den pågældende eller et selskab, som den pågældende har deltaget i ledelsen af, er under konkurs) skal kunne føre til karantæne. Konkursrådet finder ikke grundlag herfor. Konkursrådet lægger herved bl.a. vægt på, at gældssanering i almindelighed ikke kan meddeles, hvis skyldneren har handlet uforvarligt i økonomiske anliggender, jf. konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 2.

Sammenfattende finder Konkursrådet således, at regler om konkurskarantæne bør omfatte fysiske personer, der selv er gået konkurs, eller som inden for det seneste år før fristda-

gen formelt eller reelt har været medlem af ledelsen i en sammenslutning (selskab mv.), der er gået konkurs, eller i en personligt drevet virksomhed, hvis ejer er gået konkurs.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.4.1.

4.1.2. Konkursrådets overvejelser om groft uforsvarlig forretningsførelse som betingelse for konkurskarantæne

4.1.2.1. Konkursrådet finder, at de personer, der er omfattet af regler om konkurskarantæne, skal kunne pålægges karantæne, hvis de har gjort sig skyldige i groft uforsvarlig forretningsførelse i deres ledelse af virksomheden.

Konkursrådet har overvejet, hvor streng en vurdering der bør anlægges, og konstaterer først og fremmest, at afvejningen af hensynet til forbrugere og andre fordringshavere over for hensynet til erhvervsdrivende, herunder iværksættere, kan være vanskelig. Bl.a. under hensyn til de alvorlige betæneligheder, der knytter sig til rettighedsfrakendelse uden, at der foreligger en dom for strafbart forhold, og at det som anført i rådets kommissorium må kræve meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlig erhvervsvirksomhed, finder Konkursrådet efter en samlet vurdering, at konkurskarantæne kun bør anvendes i tilfælde, der både i objektiv og subjektiv henseende kan betegnes som grove og har karakter af misbrug af reglerne. Der skal være tale om forhold, hvor gerningsindholdet i en straffelovsbestemmelse (i modsætning til en særlovsbestemmelse) typisk objektivt vil være realiseret, og hvor den pågældende vil have udvist grov uagtsomhed.

Konkursrådet anfører, at der vil være tale om en skønsmæssig vurdering, som i sidste ende må foretages af den myndighed, der pålægger karantænen (dvs. efter Konkursrådets forslag – i første instans – skifteretten, jf. afsnit 4.3.1 nedenfor).

Konkursrådet anfører endvidere, at det navnlig må indgå i vurderingen, om konkursen har ført til betydelige tab for fordringshaverne, og om konkursen må antages at skyldes, at ledelsen f.eks. har taget uacceptable risici, eller om konkursen i væsentligt omfang kan henføres til ydre omstændigheder, eksempelvis den almindelige konjunkturudvikling eller pludselige, væsentlige ændringer i virksomhedens indtjeningsevne som følge af ny lovgivning, væsentligt ændret konkurrencesituation (f.eks. en ny konkurrent), væsentligt forøgede omkostninger (f.eks. stærkt stigende oliepris) eller en væsentligt ændret afsætningssituation (f.eks. tab af en storkunde). Konkursrådet bemærker endvidere, at også interne forhold hos virksomheden kan have medvirket til konkursen, uden at ledelsen nødvendigvis har handlet groft uforsvarligt. Som eksempel nævnes, at virksomheden mister en eller flere centrale medarbejdere (til en konkurrent eller som følge af sygdom eller død).

4.1.2.2. Det bør efter Konkursrådets opfattelse ikke være en betingelse for konkurskarantæne, at der kan påvises årsagsammenhæng mellem den groft uforsvarlige forretningsførelse og konkursen, men hvis det f.eks. er åbenbart, at kon-

kursen skyldes andre, ydre omstændigheder, vil det være et element, der i den samlede vurdering taler imod at pålægge konkurskarantæne.

Vurderingen af, om der foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse, bør efter rådets opfattelse foretages i forhold til virksomhedens økonomiske forhold (i bred forstand). Det drejer sig således navnlig om dispositioner med hensyn til virksomhedens kapitalgrundlag, låneoptagelse, bogføring, økonomistyring og regnskabsaflæggelse og om større økonomiske dispositioner med hensyn til virksomhedens drift eller udvikling. I vurderingen kan også indgå, om virksomheden generelt har overholdt sine pligter til angivelse og afregning af moms og A-skat mv.

Derimod bør det efter rådets opfattelse som udgangspunkt ikke have betydning for spørgsmålet om konkurskarantæne, om virksomheden i øvrigt overholder lovgivningen, eksempelvis markedsføringsloven, konkurrenceloven, arbejdsmiljøloven, miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, dyreværnsloven osv. Mere systematiske og omfattende overtrædelser af lovgivningen, som indebærer en nærliggende risiko for, at virksomheden pådrager sig store økonomiske forpligtelser (set i forhold til virksomhedens kapitalgrundlag), vil dog kunne indgå i vurderingen af spørgsmålet om konkurskarantæne.

Rådet anfører endvidere, at groft uforsvarlig forretningsførelse som udgangspunkt ikke vil foreligge i tilfælde, der snarere må anses for forretningsmæssig udygtighed. Som eksempel nævner rådet, at en virksomhed lider et stort tab på grund af fejlkalkulering af et tilbud. Regler om konkurskarantæne bør således ikke være møntet på den blot udygtige erhvervsdrivende, heller ikke når en person flere gange efter hinanden går konkurs med en virksomhed på grund af, hvad der må betegnes som forretningsmæssig udygtighed. Særligt i relation til iværksættere anfører rådet, at der også bør tages hensyn til, at disse ofte er optimistiske i forhold til den virksomhed, de driver, og derfor ikke altid har det samme reaktionsmønster som andre, der driver virksomhed.

Rådet fremhæver, at dette dog ikke betyder, at forhold, der alene skyldes udygtighed, aldrig kan udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse. Den udygtighed, der efter rådets opfattelse ikke i sig selv bør kunne føre til konkurskarantæne, er udygtighed med hensyn til f.eks. tilrettelæggelsen af virksomhedens produktion og markedsføring, fastsættelse af priser og vilkår osv. Groft uforsvarlig adfærd f.eks. i forhold til virksomhedens kapitalgrundlag, betydelige køb på kredit eller forudbetalinger fra kunder kombineret med manglende bogføring i en længere periode og/eller helt utilstrækkelig økonomistyring må derimod efter rådets opfattelse normalt anses som groft uforsvarlig forretningsførelse, uanset om der er tale om manglende vilje eller manglende evne hos den pågældende virksomheds ledelse til at drive virksomheden økonomisk forsvarligt. Som eksempel nævner rådet den sag, der er omtalt i betænkningens kapitel 2, afsnit 4, hvor en rejsebureauvirksomhed med en egenkapital ved etableringen på 1 mio. kr. finansierede driften ved forudbetalinger fra

kunderne og i løbet af 9 måneder oparbejdede et underskud på 38 mio. kr., navnlig fordi virksomheden i væsentligt omfang solgte rejser til priser, som end ikke dækkede de direkte omkostninger til fly og hotel. Hvis der er tale om en mindre nystartet virksomhed, og den pågældende ikke tidligere er gået konkurs med en virksomhed, bør der dog efter rådets opfattelse anlægges en mere lempelig vurdering.

4.1.2.3. Konkursrådet har endvidere overvejet, om det generelle kriterium ”groft uforsvarlig forretningsførelse” bør suppleres med en opregning i loven af typiske eksempler herpå. Rådet peger på, at en sådan opregning ville kunne bidrage til forudsigelighed og en mere ensartet anvendelse af reglerne om konkurskarantæne ved de forskellige skifteretter samt lette arbejdet med at undersøge, om der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne, og i givet fald bidrage til at begrænse omfanget af sagen. Rådet anfører, at opregningen f.eks. kunne baseres på konkurslovens § 231 a, stk. 2, nr. 1, hvorefter gældssanering efter konkurslovens kapitel 29 (gældssanering i konkurs) i almindelighed er udelukket, hvis ledelsen i ikke uvæsentligt omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, momsafregning, indeholdelse og afregning af A-skat og indsendelse af oplysninger til offentlige myndigheder.

Konkursrådet finder imidlertid uanset de mulige fordele herved, at en sådan opregning i loven af eksempler på groft uforsvarlig adfærd vil være hensigtsmæssig. En sådan opregning ville kunne føre til, at der blev lagt for stor vægt på, hvad der ud fra en overordnet betragtning objektivt set som udgangspunkt ville kunne anses for groft uforsvarligt, frem for på en samlet vurdering af sagens omstændigheder. Konkursrådet lægger i den forbindelse også vægt på, at konkurskarantæne efter rådets opfattelse bør være målrettet mod personer, der må antages bevidst eller i øvrigt på grov måde at have tilsidesat almindelige krav til det at drive selvstændig erhvervsvirksomhed.

Selv om Konkursrådet således ikke foreslår en sådan detaljeret lovregulering af uforsvarlighedsvurderingen, bør det dog stadig kunne indgå i den samlede vurdering, hvis den pågældende f.eks. i væsentligt omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til angivelse af moms eller A-skat eller gennem længere tid ikke har afregnet moms eller A-skat. Det samme gælder, hvis den pågældende på grov måde har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, eksempelvis ved gennem længere tid slet ikke at bogføre. Heri ligger også, at det normalt ikke i sig selv vil kunne begrunde en konkurskarantæne, hvis virksomheden alene har tilsidesat pligter til bogføring og angivelse af moms eller A-skat i den sidste korte periode, før virksomhedens drift ophørte, eller før virksomheden blev taget under rekonstruktionsbehandling eller konkursbehandling. Der bør efter rådets opfattelse også ske en generel inddragelse af hensynet til iværksættere i denne henseende. Rådet henviser herved til de karakteristika for iværksættere, som rådet beskriver i betænkningen (jf. ovenfor i dette afsnit og afsnit 3.1 og betænkningen s. 85 og 95).

Rådet anfører endvidere, at groft uforsvarlig forretningsførelse også kan bestå i manglende udøvelse af ledelsesbeføjelser. Det kan f.eks. være et bestyrelsesmedlem, der groft tilsidesætter sine forpligtelser til at påse, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på tilfredsstillende måde, at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller, og at bestyrelsen løbende modtager rapportering om selskabets finansielle forhold, jf. herved selskabslovens § 115.

Rådet peger dernæst på, at groft uforsvarlig forretningsførelse også kan bestå i at fortsætte virksomhedens drift, selv om den pågældende måtte indse, at en videreførelse af driften ville medføre betydelige tab. Rådet anfører, at dette i praksis vil kunne have selvstændig betydning f.eks. i tilfælde, hvor virksomhedens bankforbindelse opsiger eller i væsentlig grad indskrænker virksomhedens hidtidige kreditfaciliteter. I en sådan situation vil det kunne være groft uforsvarligt at pådrage virksomheden yderligere væsentlige gældsforpligtelser under en fortsættelse af driften, uden at der forinden er sikret virksomheden ny bankfinansiering eller andet kapitalberedskab. I forhold til spørgsmålet om konkurskarantæne bør det i et sådant tilfælde ikke tillægges væsentlig betydning, om der kan påvises et tab sammenlignet med, at virksomhedens drift var blevet indstillet på det tidspunkt, hvor banken opsagde kreditten. Det bør i givet fald være tilstrækkeligt til at anse videreførelsen af virksomhedens drift for groft uforsvarlig forretningsførelse, at virksomheden under den fortsatte drift har pådraget sig yderligere væsentlige gældsforpligtelser.

Som yderligere et eksempel på groft uforsvarlig forretningsførelse nævner rådet salg af virksomhedens aktiver til underpris, eller uden at der sker en reel betaling af købesummen, på et tidspunkt, hvor den pågældende måtte indse, at virksomheden var eller ved salget blev insolvent. Rådet tilføjer, at det samme naturligvis gælder tilfælde, hvor aktiver slet og ret fjernes fra virksomheden under sådanne omstændigheder.

Endelig fremhæver rådet, at der foreligger en særlig situation i tilfælde af stråmandskonstruktioner og lignende. Hvis f.eks. den registrerede direktør reelt slet ikke udøver ledelsesbeføjelser, idet den daglige ledelse reelt udelukkende udøves af en anden person i den registrerede direktørs navn, finder rådet, at den registrerede direktør som udgangspunkt vil kunne anses for at have handlet groft uforsvarligt ved at have overladt den daglige ledelse til en anden person. Rådet anfører, at dette også gælder, hvis den registrerede direktør og den, der reelt udøver den daglige ledelse, er ægtefæller eller samlevende eller nært beslægtede eller besvogrede.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.4.2.

4.1.3. *Konkursrådets nærmere overvejelser om, hvilke personer der skal være omfattet af regler om konkurskarantæne*

4.1.3.1. Rådet finder, at regler om konkurskarantæne bør omfatte personer, der er registreret som direktør, bestyrel-

sesmedlem eller tilsynsrådsmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, uanset om den pågældende faktisk varetager hverv som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem. Særligt med hensyn til tilsynsrådsmedlemmer bemærker rådet, at selv om tilsynsrådet efter selskabsloven ikke udøver ledelse (men alene fører tilsyn med ledelsen), er tilsynsrådet samtidig i selskabsloven defineret som et ledelsesorgan. Rådet konkluderer på denne baggrund, at regler om konkurskarantæne også bør omfatte tilsynsrådsmedlemmer.

Rådet understreger, at det dog bør være en forudsætning, at den pågældende har accepteret hvervet (registreringen) som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem, eller at den pågældende i det mindste var bekendt med registreringen og ikke har gjort indsigelse herimod. Det bør i givet fald som udgangspunkt påhvile den, der er registreret som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, at sandsynliggøre, at den pågældende ikke havde accepteret hvervet (registreringen).

Rådet anfører dernæst, at regler om konkurskarantæne endvidere bør omfatte personer, der uden at være registreret som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem i Erhvervsstyrelsen, reelt udøver en direktørs eller et bestyrelsesmedlems eller tilsynsrådsmedlems beføjelser i selskabet mv. Det vil f.eks. gælde stråmandskonstruktioner, hvor den daglige ledelse reelt udøves af en anden end den, der er registreret som direktør i selskabet mv. Hvis der ikke er tvivl om, at en person har arbejdet i virksomheden, svarer vurderingen af, om den pågældende reelt har udøvet en direktørs beføjelser i selskabet mv., til den vurdering, der allerede kendes i forbindelse med spørgsmålet om lønprivilegium efter konkurslovens § 95 (som ikke omfatter direktører).

4.1.3.2. Derimod finder Konkursrådet ikke grundlag for, at stifteren af et selskab, der er gået konkurs, omfattes af regler om konkurskarantæne, alene fordi den pågældende har stiftet selskabet. Hvis konkursen indtræder kort tid efter stiftelsen, i praksis f.eks. inden for et år, og der ikke er tale om et skuffeselskab, som ikke har drevet virksomhed før stifterens videresalg af selskabet til en køber, kan der dog være en vis formodning for, at stifteren har deltaget i ledelsen af selskabet, selv om den pågældende f.eks. ikke har været registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system. I denne situation kan det således i praksis være op til den pågældende at sandsynliggøre, at vedkommende ikke har deltaget i ledelsen af selskabet. Tilsvarende synspunkter kan anføres for så vidt angår ejere med bestemmende indflydelse, som Konkursrådet således heller ikke finder grundlag for som sådanne at lade være omfattet af reglerne om konkurskarantæne, men kun i det omfang, de deltager i ledelsen af virksomheden.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.4.3.

4.1.4. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er grundlæggende enig i Konkursrådets synspunkter og forslag med hensyn til de betingelser, der

bør være opfyldt for at pålægge konkurskarantæne, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse hermed. For så vidt angår Konkursrådets overvejelser i relation til vurderingen af, om der er tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, er Justitsministeriet enig i rådets synspunkt om, at konkurskarantæne typisk kun bør pålægges, når der er tale om forhold, der udgør en overtrædelse af straffeloven. Efter Justitsministeriets opfattelse udelukker det anførte imidlertid ikke, at meget grove overtrædelser af særlovgivningen, f.eks. af bogføringsloven eller en kombination af flere grove særlovsovertrædelser, efter omstændighederne vil kunne medføre konkurskarantæne, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

I forhold til Konkursrådets bemærkninger om, at det i den samlede vurdering vil tale imod at pålægge konkurskarantæne, hvis det er åbenbart, at konkursen skyldes andre, ydre omstændigheder, finder Justitsministeriet anledning til at fremhæve, at dette kun vil gælde *efter omstændighederne*. Der bør således efter Justitsministeriets opfattelse ikke udvises tilbageholdenhed med at pålægge konkurskarantæne, hvis det f.eks. må anses for at bero på tilfældigheder, at det er ydre omstændigheder og ikke den groft uforsvarlige forretningsførelse, der ender med at udløse konkursen.

Med hensyn til det, som rådet har anført om, at en person, der er registreret som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, under en sag om konkurskarantæne som udgangspunkt selv må sandsynliggøre, at den pågældende ikke havde accepteret hvervet (registreringen), og det anførte om, at det i praksis efter omstændighederne vil kunne påhvile stifteren af et selskab at sandsynliggøre, at den pågældende ikke har deltaget i ledelsen af selskabet, finder Justitsministeriet desuden anledning til at bemærke, at lovforslaget ikke indeholder særlige bevisbyreregler. Det forudsættes således med lovforslaget, at det anførte skal forstås således, at det efter omstændighederne vil kunne indgå i bevisbedømmelsen, hvis en person under en konkurskarantænesag ikke fremkommer med relevante oplysninger, som kan understøtte den pågældendes forklaring om, at den pågældende – uagtet at andre oplysninger i sagen måtte indikere det modsatte – ikke har deltaget i ledelsen af det konkursramte selskab, jf. herved også den foreslåede affattelse af konkurslovens § 162, stk. 6, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 157), og bemærkningerne hertil.

4.2. Retsvirkninger af konkurskarantæne

4.2.1. Konkursrådets overvejelser om rækkevidden af det forbud mod deltagelse i virksomhedsledelse, som konkurskarantæne skal indebære

4.2.1.1. Konkursrådet har overvejet, hvad det overordnede formål med regler om konkurskarantæne bør være, herunder navnlig om formålet bør være at forhindre, at den pågældende i det hele taget driver erhvervmæssig virksomhed, eller

om formålet bør være at forhindre, at den pågældende driver erhvervsmæssig virksomhed uden personlig hæftelse.

Konkursrådet finder, at en konkurskarantæne i hvert fald bør omfatte deltagelse i ledelsen af erhvervsdrivende sammenslutninger, hvori ingen deltager hæfter personligt og direkte for sammenslutningens forpligtelser. Hovedeksemplet vil være aktie- og anpartsselskaber, men andre juridiske personer med begrænset ansvar vil også være omfattet, herunder andelsselskaber med begrænset ansvar, erhvervsdrivende fonde og de fleste erhvervsdrivende foreninger.

I kommanditselskaber hæfter komplementaren eller komplementarerne personligt og direkte for kommanditselskabets forpligtelser, og i interessentskaber hæfter interessenterne personligt og direkte for interessentskabets forpligtelser, men der er ikke noget til hinder for, at en komplementar eller interessent er et selskab med begrænset ansvar. På denne baggrund finder Konkursrådet, at en konkurskarantæne bl.a. for at begrænse mulighederne for omgåelse også bør omfatte deltagelse i ledelsen af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende selv ikke er komplementar eller interessent. Af samme grunde bør en konkurskarantæne også omfatte deltagelse i ledelsen af en andens personligt drevne virksomhed, eksempelvis en ægtefælles eller samlevers virksomhed.

Konkursrådet har endvidere overvejet, om en konkurskarantæne også bør omfatte ledelse af den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. Rådet peger i den forbindelse på, at den pågældende i sådanne tilfælde vil hæfte personligt for virksomhedens forpligtelser. Dette, samt hensynet til, at den pågældende kan opnå et indtægtsgrundlag, taler efter rådets opfattelse for, at karantænen ikke bør omfatte sådanne tilfælde.

Rådet bemærker, at det på den anden side kan anføres, at hovedbetingelsen for at pålægge konkurskarantæne er, at den pågældende ved groft uforsvarlig forretningsførelse med konkurs til følge har påført andre betydelige tab, og at en karantæne uanset de nævnte modhensyn derfor også bør omfatte ledelse af den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. Formålet med konkurskarantænen er at forebygge fremtidige tab, og selv om den pågældende hæfter personligt, vil der stadig kunne være betydelig risiko for tab i tilfælde af en ny konkurs, eftersom den personlige hæftelse ikke er nogen garanti for, at den pågældende vil kunne opfylde sine forpligtelser.

Konkursrådet finder efter en samlet vurdering, at en konkurskarantæne som udgangspunkt alene bør indebære et forbud mod at deltage i ledelsen af en virksomhed, hvori den pågældende ikke hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. En konkurskarantæne bør således i første række indebære et forbud mod at deltage i ledelsen af

erhvervsdrivende sammenslutninger, hvori ingen deltager hæfter personligt og direkte for sammenslutningens forpligtelser, af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende ikke er komplementar eller interessent, samt af en andens personligt drevne virksomhed, eksempelvis en ægtefælles eller samlevers virksomhed. Hovedformålet med en konkurskarantæne bør således være at søge at hindre misbrug af adgangen til at drive erhvervsvirksomhed uden personligt gældsansvar i selskabsform mv.

Konkursrådet finder dog samtidig, at hvis en person, der allerede er pålagt konkurskarantæne, på ny pålægges konkurskarantæne på grundlag af groft uforsvarlig forretningsførelse, som tidsmæssigt ligger efter pålægget af den første konkurskarantæne, men således at fristdagen i det nye konkursbo ligger inden udløbet af den tidligere pålagte konkurskarantæne, bør retsvirkningerne af konkurskarantænen fra pålægget af den nye konkurskarantæne udvides til et forbud mod at deltage i ledelsen af enhver form for erhvervsvirksomhed. I sådanne gentagelsestilfælde inden udløbet af en pålagt konkurskarantæne bør en ny konkurskarantæne således efter rådets opfattelse også indebære et forbud mod at deltage i ledelsen af den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. En sådan hurtig gentagelse af groft uforsvarlig virksomhedsledelse med efterfølgende konkurs udgør et så groft forhold, at hensynet til at beskytte andre mod fremtidige tab efter rådets opfattelse bør veje tungere end hensynet til den pågældendes mulighed for at have ledelsesansvar i virksomheder, hvori den pågældende hæfter personligt.

4.2.1.2. Konkursrådet anfører endvidere, at rådet ikke finder grundlag for at foreslå særlige regler om, at den, der pålægges konkurskarantæne, skal indrømmes en periode til at afvikle sine eventuelle eksisterende ledelseshverv. Rådet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at den pågældende under behandlingen af sagen om konkurskarantæne vil have mulighed for at forberede sig på i givet fald at skulle afvikle sine ledelseshverv.

Konkursrådet er herved opmærksom på, at det forhold, at en konkurskarantæne også vil omfatte eksisterende hverv, bl.a. indebærer, at pålæg af karantænen efter omstændighederne kan berøre et større eller mindre antal selskaber, som er i normal drift. Hvis den, der pålægges konkurskarantæne, f.eks. er medlem af bestyrelsen i en række andre virksomheder end den, hvis konkurs begrunder konkurskarantænen, vil der kunne være behov for at udpege et nyt medlem i de pågældende bestyrelser. Hvis en sådan selskabsbestyrelse består af det mindste lovlige antal medlemmer, vil selskabet endog kunne tvangsopløses, hvis der ikke udpeges et nyt medlem i stedet for den, der er pålagt konkurskarantæne.

Efter Konkursrådets opfattelse er dette imidlertid en nødvendig – og tilsigtet – konsekvens af forslaget om konkurskarantæne. Formålet med forslaget er således at hindre, at en person, der i forbindelse med sin deltagelse i ledelsen af en konkursramt virksomhed har handlet groft uforsvarligt, del-

tager i ledelsen af andre virksomheder i en vis periode. En person, der pålægges konkurskarantæne, bør derfor også være forpligtet til at fratæde eksisterende ledelseshverv uanset de eventuelle konsekvenser for de pågældende andre selskaber. Med hensyn til risikoen for tvangsopløsning bemærker rådet i øvrigt, at et selskab altid vil få en frist til at afhjælpe en eventuel mangel ved selskabets ledelse, før Erhvervsstyrelsen i givet fald træffer beslutning om tvangsopløsning af selskabet.

4.2.1.3. Konkursrådet finder endvidere, at en konkurskarantæne ikke bør omfatte stiftelse af selskaber mv. eller ejerskab, herunder ejerskab med bestemmende indflydelse, af selskaber mv., herunder personligt drevne virksomheder. Efter Konkursrådets opfattelse ville det således være for vidtgående at lade en konkurskarantæne omfatte det blotte ejerskab af en erhvervsvirksomhed. Også her kan stiftelsen eller ejerskabet med bestemmende indflydelse give en vis formodning for, at den pågældende reelt deltager i ledelsen af virksomheden, selv om den pågældende ikke er registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, men stiftelsen eller ejerskabet med bestemmende indflydelse bør ikke i sig selv være omfattet af karantænen. Dette gælder også en sådan ejers udøvelse af ejerbeføjelser f.eks. på et selskabs generalforsamling.

Konkursrådet har desuden overvejet, om der bør være mulighed for at dispensere fra en konkurskarantæne, således at den pågældende efter ansøgning tillades at udøve et eller flere nærmere angivne ledelseshverv, eventuelt på visse nærmere vilkår, eksempelvis med hensyn til håndteringen af indkøb på kredit og modtagelse af forudbetalinger. Rådet peger imidlertid på, at en sådan ordning ville kunne blive temmelig kompliceret at administrere i praksis. Endvidere ville der efter Konkursrådets opfattelse kunne være en risiko for, at vilkår f.eks. med hensyn til størrelsen af usikrede forudbetalinger eller indkøb på kredit blev overtrådt, uden at det blev opdaget, før det var for sent. Rådet konkluderer på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at foreslå en dispensationsadgang.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.5.1.

4.2.2. Konkursrådets overvejelser om forbuddets tidsmæssige udstrækning

4.2.2.1. Konkursrådet finder, at en konkurskarantæne bør fastsættes til tre år, medmindre særlige grunde taler for en kortere karantæneperiode. Udgangspunktet bør således være en fast længde, som kun fraviges i særlige tilfælde. Som eksempler på særlige grunde, der efter omstændighederne kan tale for en kortere karantæne, nævner rådet lang sagsbehandlingstid, uden at dette beror på forhold hos den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller at der er tale om et mindre groft tilfælde af groft uforsvarlig forretningsførelse. Konkursrådet anfører i den forbindelse, at der som udgangspunkt vil være tale om lang sagsbehandlingstid, hvis afgørelsen om konkurskarantæne først træffes mere end et år efter konkursdekretets afsigelse. Hvis karantænen fastsættes

til en kortere periode end tre år, bør den normalt fastsættes til to år eller eventuelt i sjældnere tilfælde et år. Konkursrådet finder endvidere, at konkurskarantæneperioden bør regnes fra den endelige afgørelse.

Ved fastsættelsen af udgangspunktet på tre år har Konkursrådet lagt vægt på, at konkurskarantænen skal være så lang, at den har reel betydning. Rådet lægger imidlertid tilsvarende vægt på, at konkurskarantænen ikke er en sanktion, som har til formål at "straffe" den pågældende for dennes groft uforsvarlige forretningsførelse, men derimod alene er en foranstaltning, der skal forebygge fremtidige tab. Efter rådets opfattelse indebærer dette, at konkurskarantænen omvendt heller ikke bør blive for lang.

4.2.2.2. Da konkurskarantænen ikke er en straf, bør der efter Konkursrådets opfattelse heller ikke opereres med en "gentagelsesvirkning" i relation til længden af karantænen. Uanset om den pågældende tidligere måtte være pålagt konkurskarantæne, bør udgangspunktet således altid være tre års karantæne. Noget andet er, at hvis den pågældende overtræder konkurskarantænen (dvs. deltager i virksomhedsledelse, mens karantænen er i kraft), bør karantænen kunne forlænges, jf. nærmere herom i afsnit 4.2.3 nedenfor.

4.2.2.3. Konkursrådet finder ikke grundlag for at foreslå særlige regler om ophævelse af en karantæne ud over konkurslovens og retsplejelovens almindelige regler om appel og genoptagelse. Bortset fra en ophævelse, som sker efter appel eller genoptagelse af karantænesagen, bør en konkurskarantæne efter rådets opfattelse således altid ophøre automatisk ved udløbet af karantæneperioden.

Som en enkelt undtagelse fra dette princip lægger Konkursrådet dog op til, at skifteretten af egen drift skal ophæve konkurskarantænen, hvis konkursboet, efter at der er pålagt konkurskarantæne, slutes efter konkurslovens § 144, stk. 1, dvs. med samtykke fra samtlige fordringshavere eller efter fremlæggelse af bevis for, at fordringshaverne er fyldestgjort. Efter rådets opfattelse bør skifteretten tilsvarende ophæve en pålagt konkurskarantæne efter anmodning, hvis skyldneren efter konkursboets slutning godtgør, at fordringshaverne er fyldestgjort eller har givet afkald på deres fordringer, og skifteretten på den baggrund giver skyldneren bevis herfor, jf. konkurslovens § 144, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.5.2.

4.2.3. Konkursrådets overvejelser om sanktioner ved overtrædelse af forbuddet

4.2.3.1. Konkursrådet finder, at forsætlig overtrædelse af en konkurskarantæne bør være strafbar, og at strafferammen bør være bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Dette svarer til strafferammen i straffelovens § 131, stk. 1, om bl.a. den, der udøver en virksomhed, til hvilken retten er frakendt den pågældende.

Konkursrådet finder endvidere, at en person, der formelt står som medlem af ledelsen, mens den reelle ledelse udøves af

en person, der er pålagt konkurskarantæne, bør kunne straffes for medvirken til overtrædelse af konkurskarantænen. Medvirken bør være omfattet af samme strafferamme som overtrædelse af en konkurskarantæne i øvrigt, dvs. bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Der bør således ikke – som det er sket ved straffelovens § 131, stk. 2, om medvirken til udøvelse af virksomhed i strid med en rettighedsfrakendelse – fastsættes en lavere strafferamme for medvirken til overtrædelse af en konkurskarantæne.

4.2.3.2. Konkursrådet har overvejet, om den konkrete udmålte straf for overtrædelse af en konkurskarantæne som udgangspunkt bør være bøde eller fængselsstraf. Konkursrådet finder, at en bøde vil kunne være mindre hensigtsmæssig, fordi der er tale om personer, der ikke nødvendigvis har mulighed for at betale en bøde af den størrelse, som i givet fald burde komme på tale. En bødestraf kan dermed blive mindre følelig, fordi forvandlingsstraf normalt kun bør udløses ved manglende betalingsvilje og ikke alene ved manglende betalingssevne. Konkursrådet finder på denne baggrund, at straffen i et typisk førstegangstilfælde som udgangspunkt bør være en kortere fængselsstraf, der imidlertid bør kunne gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste, hvis den pågældende skønnes egnet til samfundstjeneste.

Konkursrådet understreger, at straffen i den konkrete sag vil skulle udmåles af domstolene under hensyn til samtlige sagens omstændigheder, og at formildende eller skærpene omstændigheder således kan føre til en fravigelse af det angivne udgangspunkt.

Til illustration kan nævnes, at omfanget af den virksomhed, som den pågældende har ledet i strid med karantænen, i såvel økonomisk som tidsmæssig henseende, bør tillægges væsentlig betydning ved udmåling af straffen i den konkrete sag. Der vil således også med hensyn til udmålingen af straffen være stor forskel på, om den pågældende eksempelvis i nogle måneder under et familiemedlems ferie eller sygdom har påtaget sig ledelsen af en virksomhed med en årsomsætning på f.eks. 500.000 kr., eller om den pågældende gennem flere år selvstændigt har ledet en virksomhed med en årsomsætning på f.eks. 5 mio. kr.

4.2.3.3. Konkursrådet finder, at der under en straffesag endvidere skal kunne træffes bestemmelse om forlængelse af karantæneperioden. Forlængelsen bør i givet fald være af samme længde som den oprindeligt pålagte karantæne, medmindre retten finder grundlag for en kortere forlængelse. Forlængelse bør ikke være obligatorisk og bør således f.eks. undlades, hvis overtrædelsen er mindre alvorlig, eller der i øvrigt foreligger formildende omstændigheder.

4.2.3.4. Konkursrådet finder, at der endvidere bør være den virkning knyttet til en overtrædelse af karantænen, at den pågældende hæfter personligt på objektivet grundlag, hvis der indtræder konkurs med fristdag inden for karantæneperioden.

Personlig hæftelse som følge af overtrædelse af en konkurskarantæne vil i sagens natur kun have betydning i tilfælde, hvor den pågældende ikke allerede hæfter personligt, og efter Konkursrådets opfattelse vil det være en både rimelig og hensigtsmæssig sanktion, at en person, der – i praksis bevidst – overtræder et udtrykkeligt forbud mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, herunder særligt en virksomhed med begrænset ansvar, som udgangspunkt pålægges personlig hæftelse.

Konkursrådet finder dog samtidig, at skifteretten i det pågældende konkursbo bør kunne fritage for denne hæftelse helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det. Der kan eksempelvis være tilfælde, hvor den pågældendes deltagelse i ledelsen har haft et så begrænset omfang, at det ikke er rimeligt at pålægge personlig hæftelse eller i hvert fald ikke fuldt ud.

Skifteretten bør i øvrigt kunne pålægge personlig hæftelse, også hvis der er indtrådt konkurs med fristdag efter karantæneperiodens udløb, men dog inden for det første år herefter.

Konkursrådet finder endvidere, at det bør være op til boet ved kurator under bobehandlingen at rejse krav mod den pågældende om personlig hæftelse. De almindelige regler om sagsomkostninger vil gælde, og boet vil således både kunne tilkendes og pålægges sagsomkostninger afhængig af, om boet får medhold.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.5.3.

4.2.4. Justitsministeriets overvejelser

4.2.4.1. Justitsministeriet er enig i Konkursrådets synspunkter og forslag om rækkevidden af det forbud mod deltagelse i virksomhedsledelse, som konkurskarantæne skal indebære, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast på dette punkt. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (lovsforslaget til konkurslovens § 159), og bemærkningerne hertil.

4.2.4.2. Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig rådets synspunkter om forbuddets tidsmæssige udstrækning. Justitsministeriet har dog ikke fundet anledning til at medtage en bestemmelse i lovforslaget svarende til § 164 i rådets lovudkast om skifterettens ophævelse af konkurskarantæne, når konkursboet slutes efter konkurslovens § 144. Det forhold, at et konkursbo viser sig at kunne slutes efter konkurslovens § 144, betyder ikke i sig selv, at konkursdekret ikke burde have været afsagt, eller at den, der er blevet pålagt konkurskarantæne, alligevel ikke kan anses for at have bedrevet groft uforsvarlig forretningsførelse. Pålæg af konkurskarantæne vil således – efter omstændighederne – kunne være fuldt ud velbegundet og nødvendigt, uanset om slutning af boet sker efter konkurslovens § 144 eller efter de øvrige regler i konkurslovens kapitel 18 om slutning og udlodning. Justitsministeriet finder på den baggrund, at retsmidlerne til at få ændret en kendelse om konkurskarantæne i alle tilfælde alene bør være retsplejelovens almindelige reg-

ler om appel og genoptagelse. Lovforslaget er i øvrigt udformet i overensstemmelse med Konkursrådets forslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 158), og bemærkningerne hertil.

4.2.4.3. Med hensyn til spørgsmålet om strafferetlige sanktioner for overtrædelse af det forbud, som konkurskarantæne udgør, finder Justitsministeriet, at sådanne overtrædelser er omfattet af ordlyden af den gældende bestemmelse i straffelovens § 131, stk. 1, sidste led, hvorefter den, der vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Sådanne overtrædelser vil således kunne straffes efter denne bestemmelse. Der er derfor i forhold til hovedgerningsmanden efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for en særlig straffebestemmelse for disse overtrædelser.

For så vidt angår den, som medvirker til, at en person, der er pålagt konkurskarantæne, overtræder denne, vil denne medvirken være omfattet af den særlige regel om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2. Efter bestemmelsen straffes vedkommende med bøde eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder. Forsætskravet indebærer, at den pågældende for at kunne straffes skal have kendskab til eller anse det for overvejende sandsynligt, at hovedgerningsmanden er pålagt konkurskarantæne (eller alternativt at der efter almindelige strafferetlige principper kan statuere fortsat i form af dolus eventualis).

Konkursrådets forslag til en særlig straffebestemmelse i konkursloven vil indebære en skærpelse af såvel strafferammen som udgangspunktet for straffastsættelsen for sådanne medgerningsmænd. Justitsministeriet finder i den forbindelse, at spørgsmålet om en særlig strafferamme for medvirken til overtrædelse af en konkurskarantæne bør ses i sammenhæng med mere generelle overvejelser om grundlaget for at opretholde den lavere strafferamme i straffelovens § 131, stk. 2. Justitsministeriet forventer således at medtage en ændring af straffelovens § 131, stk. 2, i det lovforslag om en styrket indsats over for økonomisk kriminalitet, som forventes fremsat senere i denne folketingssamling.

Bestemmelser svarende til Konkursrådets forslag i konkurslovens § 165, stk. 2 og 3, er på denne baggrund ikke medtaget i lovforslaget.

Justitsministeriet kan i øvrigt tilslutte sig det, som Konkursrådet anfører om strafudmålingen i de pågældende sager.

4.2.4.4. Konkursrådets forslag om, at der under en straffesag om overtrædelse af det forbud, som konkurskarantænen udgør, skal kunne træffes bestemmelse om forlængelse af karantæneperioden, vil efter Justitsministeriets opfattelse indebære, at den civile retlige foranstaltning, som konkurskarantæne ellers er, i sådanne sager behandles og pålægges inden for strafferetsplejen og dermed antager karakter af en strafferetlig sanktion. Justitsministeriet finder imidlertid, at konkurskarantæne fuldt ud bør fastholdes som en civilretlig foranstaltning, og at eventuelle tilpasninger af foranstaltningen

som følge af handlinger i strid med karantænen i overensstemmelse hermed bør ske inden for en civilretlig ramme.

En bestemmelse svarende til § 166 i Konkursrådets lovudkast er på den baggrund ikke medtaget i lovforslaget.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at en overtrædelse af det forbud, som en konkurskarantæne udgør, efter omstændighederne vil kunne føre til, at yderligere konkurskarantæne eller rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79 kan komme på tale. Hvis den virksomhed, som den pågældende under sin karantæne har deltaget i ledelsen i, går konkurs, og den pågældende har udøvet groft uforsvarlig forretningsførelse, vil der således efter omstændighederne være grundlag for en ny konkurskarantæne. Der vil endvidere under alle omstændigheder – uanset om virksomheden går konkurs eller ej – være anledning til, at anklagemyndigheden overvejer, om den strafbare overtrædelse af det forbud, som konkurskarantænen indebærer, skal føre til, at anklagemyndigheden – ud over påstand om straf – nedlægger påstand om rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt. Dette forudsætter naturligvis, at betingelserne herfor skønnes at være opfyldt, hvilket navnlig kan være tilfældet, hvis der samtidig rejses tiltale for andet strafbart forhold begået i forbindelse med den pågældendes ledelse af virksomheden.

4.2.4.5. Justitsministeriet er enig i Konkursrådets forslag om, at en overtrædelse af en konkurskarantæne skal indebære, at skifteretten kan træffe bestemmelse om, at den pågældende hæfter personligt på objektivi grundlag, hvis der indtræder konkurs med fristdag inden karantæneperiodens udløb eller inden for det første år herefter. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til § 167), og bemærkningerne hertil.

4.2.4.6. Det forudsættes med lovforslaget, at det forbud, der knytter sig til en konkurskarantæne, ikke er geografisk begrænset. Dette vil navnlig indebære, at overtrædelse af en pålagt konkurskarantæne vil være omfattet af straffelovens § 131, selv om overtrædelsen finder sted i udlandet. Herved fraviges det almindelige udgangspunkt, hvorefter det antages, at rettighedsfrakendelser pålagt her i landet ikke har virkning i udlandet. Straffelovens almindelige regler om dansk straffemyndighed vil dog i praksis medføre geografiske begrænsninger i mulighederne for at strafforfølge personer for handlinger, der foretages i udlandet i strid med en konkurskarantæne.

4.3. *Kompetence og sagsbehandling*

4.3.1. *Konkursrådets overvejelser*

4.3.3.1. Konkursrådet foreslår, at kompetencen til at pålægge konkurskarantæne henlægges til skifteretten. Rådet anfører, at dette bl.a. skal ses i sammenhæng med, at rådets forslag til karantæneordningen er knyttet op på, at der er indtrådt konkurs.

Konkursrådet finder endvidere, at pålæg af konkurskarantæne bør forudsætte, at der fremsættes begæring herom. Skifteretten bør således ikke af egen drift kunne pålægge konkurskarantæne.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvem der skal kunne fremsætte en begæring om pålæg af konkurskarantæne, konkluderer rådet, at mest taler for at henlægge opgaven til kurator. Rådet henviser i den forbindelse bl.a. til, at opgaven vil ligge i naturlig forlængelse af de opgaver, der i øvrigt påhviler kurator, og at der således vil kunne være en synergieffekt i, at kurator i forvejen kender sagen.

Beføjelsen til at begære konkurskarantæne bør efter rådets opfattelse tilkomme kurator personligt, og spørgsmålet om at begære konkurskarantæne bør således f.eks. ikke kunne gøres til genstand for afstemning blandt fordringshaverne.

Konkursrådet finder herefter, at det i alle konkursboer bør påhvile kurator som led i den redegørelse, som kurator skal sende til skifteretten og fordringshaverne i medfør af konkurslovens § 125, stk. 2, at udtale sig om, hvorvidt der efter kurators opfattelse er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne mod nogen, være sig skyldneren selv eller personer, der har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed. Kurators arbejde med at vurdere, om der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne mod nogen, bør anses som et led i de undersøgelser, kurator i øvrigt har pligt til at foretage. Kurators honorar herfor bør derfor også indgå i det almindelige kuratorsalær, der skal betales som en omkostning ved konkursboets behandling, dvs. af boets midler i det omfang de strækker til.

4.3.1.2. Konkursrådet er opmærksom på, at det i nogle konkursboer vil kunne være vanskeligt for kurator inden for den frist på fire måneder, der følger af konkurslovens § 125, stk. 2, at tilvejebringe tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere, om der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne mod nogen. Imidlertid taler både hensynet til omverdenen (potentielle fremtidige medkontrahenter mv.) og hensynet til den pågældende selv med betydelig vægt for, at en konkurskarantæne i givet fald iværksættes hurtigt efter konkursens indtræden.

Kurators undersøgelse og vurdering af spørgsmålet om konkurskarantæne bør derfor have høj prioritet, og kurators vurdering bør altid indgå i kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2. Rådet tilføjer dog, at kurator, hvis det af særlige grunde ikke er muligt inden for fristen på fire måneder at fremskaffe tilstrækkelige oplysninger til at kunne afgive en endelig indstilling om, hvorvidt der bør rejses sag om konkurskarantæne, i stedet bør kunne afgive en foreløbig indstilling herom.

Konkursrådet har endvidere overvejet, om kurators udtalelse om, hvorvidt der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne, alene skal fremsendes til skifteretten og dermed ikke – i modsætning til redegørelsen efter konkurslovens § 125, stk. 2 – tillige til fordringshaverne.

Efter Konkursrådets opfattelse er det imidlertid i lyset af de oplysninger, som kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2, i øvrigt skal indeholde, naturligt, at den også indeholder kurators udtalelse om, hvorvidt der efter kurators opfattelse er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen. Rådet peger i den forbindelse på, at når fordringshaverne modtager kurators udtalelse om spørgsmålet om konkurskarantæne, vil de også have mulighed for, hvis de ønsker det, at kommentere kurators udtalelse, før skifteretten træffer afgørelse. Konkursrådet bemærker endvidere bl.a., at kurators redegørelse efter den gældende bestemmelse i konkurslovens § 125, stk. 2, efter praksis også indeholder oplysning om f.eks. kurators eventuelle meddelelse til politiet efter konkurslovens § 110, stk. 4 (om, at de foreliggende oplysninger efter kurators opfattelse giver grundlag for politimæssig efterforskning).

4.3.1.3. Sagsgangen bør således være den, at kurator i sin redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2, udtaler sig om, hvorvidt der er grundlag for at indlede karantænesag, og at skifteretten herefter beslutter, om der skal indledes karantænesag. Efter rådets forslag skal skifteretten ved denne indledende beslutning kun tilsidesætte kurators indstilling, hvis denne er åbenbart forkert. Skifteretten skal således ikke på dette indledende stadium vurdere, om det er sandsynligt, at konkurskarantæne vil blive pålagt, men alene, om kurators redegørelse giver rimeligt grundlag for at indlede en karantænesag. Den, over for hvem der begæres pålagt karantæne, skal efter rådets forslag heller ikke have lejlighed til at udtale sig, før skifteretten træffer sin afgørelse om, hvorvidt karantænesag skal indledes.

Rådet anfører endvidere, at den jurist, der beklæder skifteretten ved afgørelsen, ikke vil være inhabil til at afgøre karantænesagen, fordi den pågældende har truffet afgørelsen om indledning af sagen. Rådet anfører desuden, at skifteretten om nødvendigt kan anmode kurator om at uddybe sin redegørelse, før den træffer afgørelse om, hvorvidt der skal indledes karantænesag.

4.3.1.4. Konkursrådet foreslår herefter, at sagsgangen, når skifteretten på grundlag af kurators indstilling har besluttet at indlede karantænesag, skal være, at kurator inden en af skifteretten fastsat frist på normalt højst fire uger indleverer et processkrift, hvor påstanden om karantæne nedlægges og nærmere begrundes. Herefter skal den, der begæres pålagt karantæne, have lejlighed til at svare enten skriftligt eller mundtligt i et retsmøde eller begge dele. Der bør altid afholdes retsmøde, hvis den pågældende begærer det. Der vil om nødvendigt kunne ske bevisførelse, herunder i form af partsforklaring fra den pågældende og vidneførelse, under retsmødet. Hvis den pågældende ikke selv sørger for at antage advokat, bør skifteretten beskikke en advokat for den pågældende, hvis den pågældende anmoder om det, eller skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt.

4.3.1.5. Konkursrådet finder, at sagen i øvrigt bør behandles efter de almindelige regler om behandlingen af civile retssager. Dog bør skifteretten – uanset om den pågældende ude-

bliver eller tager bekræftende til genmæle – have pligt til selvstændigt at vurdere, om pålæg af konkurskarantæne er tilstrækkeligt begrundet i det, der er anført i kurators processkrift, og hvor lang konkurskarantænen i givet fald bør være. I tilfælde af udeblivelse, eller hvis den pågældende tager bekræftende til genmæle, vil det imidlertid ikke være nødvendigt at føre bevis for faktiske omstændigheder, som kurator har redegjort for i sit processkrift, og som den pågældende ikke har bestridt. Hvis den pågældende i et processkrift har bestridt faktiske omstændigheder, men udebliver under retsmødet, skal kurator derimod føre bevis, i det omfang de faktiske omstændigheder er bestridt.

Konkursrådet anfører endvidere, at det forhold, at sagen i øvrigt skal behandles efter de almindelige regler om behandlingen af civile retssager, bl.a. indebærer, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har stilling som part i sagen om pålæg af konkurskarantæne. Der bør derfor f.eks. ikke kunne anvendes tvangsmidler over for den pågældende for at fremtvinge en forklaring, men en eventuel manglende eller ufuldstændig forklaring bør i givet fald alene kunne have fakultativ processuel skadevirkning.

4.3.1.6. Med hensyn til spørgsmålet om, hvem der bør betale for kurators arbejde med at føre karantænesagen, anfører Konkursrådet, at noget kunne tale for, at dette arbejde (i modsætning til det forudgående undersøgelsesarbejde med tilhørende redegørelse) ikke betales af boets midler. Rådet peger i den forbindelse på, at karantænesagen først og fremmest føres af hensyn til at forebygge *fremtidige* tab for fordringshavere i andre virksomheder, som den pågældende forbydes at deltage i ledelsen af, og ikke af hensyn til fordringshaverne i det aktuelle konkursbo. Der er efter rådets opfattelse tale om en sådan samfundsmæssig interesse, at det kan tale for, at omkostningerne ved karantænesagen bør betales af statskassen og ikke af boets fordringshavere. Hertil kommer, at der i en del boer ikke vil være midler til at føre en sag om konkurskarantæne, og at sagen derfor slet ikke vil blive ført, hvis statskassen ikke afholder udgifterne hertil.

Rådet konkluderer imidlertid, at udgifterne til at føre en sag om konkurskarantæne bør dækkes af konkursboet, i det omfang boets midler strækker til, og i mangel heraf af statskassen – bl.a. ud fra en betragtning om, at arbejdet med at føre sagen ligger i naturlig forlængelse af arbejdet med at undersøge, om der er grundlag for at indlede den. Konkursrådet bemærker herved, at regler om konkurskarantæne i praksis kun vil kunne fungere, hvis statskassen dækker omkostningerne ved sagen i tilfælde, hvor konkursboets midler ikke strækker til.

Sagsomkostninger bør efter rådets opfattelse også fastsættes efter de almindelige regler om behandlingen af civile sager, dvs. at den tabende part som udgangspunkt pålægges at betale sagsomkostninger til den vindende part, jf. retsplejelovens § 312.

Hvis konkurskarantæne således pålægges i et tilfælde, hvor den, der pålægges konkurskarantæne, har påstået frifindelse, bør den pågældende som udgangspunkt pålægges at betale sagsomkostninger. Efter rådets opfattelse bør sagsomkostningerne under hensyn til sagens omfang (dvs. navnlig antallet og omfanget af udvekslede processkrifter og omfanget af en eventuel mundtlig forhandling) fastsættes som i en civil retssag uden økonomisk værdi. Rådet anfører herunder, at kurator bør tillægges et beløb svarende til, hvad der i en sådan sag ville blive tilkendt til dækning af udgifter til advokatbistand, uanset om kurator selv har ført sagen eller har været repræsenteret af en (anden) advokat.

Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, frifindes, bør den pågældende efter rådets opfattelse tilsvarende som udgangspunkt tillægges sagsomkostninger. Hvis den pågældende under sagen har været repræsenteret af en privat antaget advokat, indbefatter sagsomkostningerne et beløb til dækning af udgifter til advokatbistand. Hvis den pågældende under sagen har haft beskikket advokat, tilfalder sagsomkostningerne vedrørende udgifter til advokatbistand statskassen.

Hvis ingen af parterne får fuldt medhold (eksempelvis hvis konkurskarantæne pålægges for en kortere periode end påstået af kurator), kan en af parterne pålægges at betale delvise sagsomkostninger afhængig af, hvilken part der må anses for at have fået mest medhold. Hvis parterne må anses for at have fået nogenlunde lige meget medhold, kan det bestemmes, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

Sagsomkostninger, som kurator pålægges, skal efter Konkursrådets forslag betales af konkursboet, i det omfang boets midler rækker til, og ellers af statskassen. Tilsvarende gælder, at hvis kurator tillægges sagsomkostninger, tilfalder disse boet, i det omfang boet har midler til at afholde de udgifter, sagsomkostningerne svarer til, og ellers statskassen.

4.3.1.7. Sager om pålæg af konkurskarantæne bør efter Konkursrådets opfattelse ikke pålægges retsafgift. Konkursrådet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på sagernes karakter og på, at der efter rådets forslag kun kan rejses sag om pålæg af konkurskarantæne, hvis skifteretten udtrykkeligt godkender kurators indstilling herom.

4.3.1.8. Konkursrådet har overvejet, om der bør kunne træffes midlertidig afgørelse om konkurskarantæne under sagens behandling, men finder ikke grundlag herfor.

En midlertidig afgørelse om konkurskarantæne ville have karakter af en anticiperet vurdering af, om betingelserne for at pålægge konkurskarantæne er opfyldt, og hvis en sådan ordning skal indføres, måtte det kræve, at der var et stærkt behov for det. Efter rådets opfattelse foreligger et sådant stærkt behov imidlertid ikke.

Rådet peger på, at en midlertidig afgørelse under alle omstændigheder ville forudsætte, at skifteretten havde modtaget kurators redegørelse om, hvorvidt der efter kurators op-

fattelse er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne. Når først denne redegørelse foreligger, vil der imidlertid med de foreslåede sagsbehandlingsregler efter rådets opfattelse relativt hurtigt kunne foreligge en endelig afgørelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges.

Konkursrådet bemærker i den forbindelse, at rådet ikke finder grundlag for en automatisk konkurskarantæne, som løber fra konkursens indtræden, indtil skifteretten beslutter ikke at indlede sag om konkurskarantæne. I betragtning af de betingelser for pålæg af konkurskarantæne, som rådet foreslår, ville en sådan automatisk karantæne, der ramte alle, være meget vidtgående.

4.3.1.9. Konkursrådet finder endvidere, at kære altid bør have opsættende virkning i forhold til en pålagt konkurskarantæne. Rådet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at kæremålet som udgangspunkt behandles på skriftligt grundlag og normalt vil kunne afgøres forholdsvis hurtigt. Rådet bemærker i øvrigt, at der for kære til landsret skal betales en retsafgift på 400 kr., jf. retsafgiftslovens § 54.

Konkursrådet har overvejet, om en konkurskarantæne skal kunne "vedtages". Dette kunne have interesse for en person, der begæres pålagt konkurskarantæne, af hensyn til at spare omkostninger, og/eller at konkurskarantænen trådte i kraft og dermed ophørte tidligere.

Konkursrådet finder, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, bør kunne tage bekræftende til genmæle over for en påstand om pålæg af konkurskarantæne. I så fald skal skifteretten efter rådets forslag blot kontrollere, at pålæg af konkurskarantæne er tilstrækkeligt begrundet i det, der er anført i kurators processkrift, og skifteretten vil herefter kunne træffe afgørelse på skriftligt grundlag. Efter Konkursrådets opfattelse har den, der begæres pålagt konkurskarantæne, dermed tilstrækkelig mulighed for at spare unødvendige omkostninger og opnå en hurtig afgørelse, og der er på denne baggrund ikke behov for særlige regler om "vedtagelse" af en konkurskarantæne.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.6.

4.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Konkursrådets forslag om at tillægge skifteretten kompetencen i første instans til at behandle sager om konkurskarantæne og om at henlægge opgaven med at undersøge, om der er grundlag for at rejse en sag om konkurskarantæne, og i givet fald at føre den, til kurator. Lovforslaget er på disse punkter udformet i overensstemmelse med Konkursrådets forslag med enkelte ændringer af redaktionel karakter. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 157 og §§ 160-161), og bemærkningerne hertil.

Særligt for så vidt angår spørgsmålet om at tillægge en manglende eller ufuldstændig forklaring processuel skadevirkning bemærkes, at en sådan virkning – i overensstemmelse med bl.a. princippet om forbud mod selvinkriminering – ik-

ke indtræder, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, er omfattet af en vidnefritagelsesgrund med hensyn til det pågældende spørgsmål, jf. retsplejelovens § 171. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 162), og bemærkningerne hertil.

Justitsministeriet kan endvidere som udgangspunkt tilslutte sig Konkursrådets overvejelser om, hvilke regler der skal gælde for behandlingen af sager om konkurskarantæne.

Bl.a. på baggrund af de indkomne høringssvar over betænkningen har Justitsministeriet imidlertid på enkelte punkter fundet grundlag for at udforme lovforslaget på en måde, der afviger fra betænkningens forslag.

I relation til forslaget om, at kurators vederlag for at føre en sag om konkurskarantæne skal betales af konkursboet, peges der således i flere af høringssvarene på, at gennemførelsen af en konkurskarantænesag ikke er noget, som kommer konkursboets fordringshavere til gode. Endvidere rejses bl.a. spørgsmål i forhold til, hvorledes kurators rolle skal opfattes i relation til konkurskarantænesager. Der rejses også spørgsmål om, hvorvidt en konkurskarantænesag kan karakteriseres som en "tvist i et konkursbo", og om der dermed er hjemmel til at indkalde sagkyndige dommere til behandling af en sådan sag, jf. retsplejelovens § 16, stk. 4, og § 20 a, og om der i øvrigt er hjemmel til at bestemme, at tre dommere skal deltage i afgørelsen, jf. retsplejelovens § 12, stk. 3.

Justitsministeriet har bl.a. i lyset heraf fundet anledning til i lovforslaget at præcisere, at en konkurskarantænesag – når sagen er rejst og behandles ved domstolene – ikke er en del af bobehandlingen, uagtet at sagsførelsen varetages af kurator og bygger på kurators indledende undersøgelser af de samlede forhold i boet. De nye regler om konkurskarantæne foreslås således med lovforslaget indsat i konkursloven som et nyt selvstændigt afsnit frem for som en del af det eksisterende afsnit II om konkurs, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens afsnit III), og bemærkningerne hertil.

Dette indebærer navnlig, at konkursboet ikke bør afholde udgifterne til kurators arbejde med at føre en sag om konkurskarantæne. Justitsministeriet er enig med Konkursrådet i, at dette er et arbejde, der først og fremmest skal varetage en samfundsmæssig interesse i forebyggelse af fremtidige tab for andre fordringshavere, og at en konkurskarantænesag således ikke er en sag, der varetager hensyn til fordringshaverne i det aktuelle konkursbo. På den baggrund finder Justitsministeriet, at ordningen bør være den, at udgifterne til, at kurator varetager denne samfundsmæssige interesse, skal påhvile den person, der i givet fald pålægges konkurskarantæne, subsidiært statskassen, hvis den pågældende ikke har tilstrækkelige midler til at dække udgifterne. I de tilfælde, hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller den, der pålægges konkurskarantæne, skal have sagsomkostninger betalt eller erstattet, skal udgifterne hertil afholdes af statskassen (og ikke – som foreslået af Konkursrådet – af konkursboet). Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (for-

slaget til konkurslovens §§ 165-166), og bemærkningerne hertil.

Justitsministeriet har endvidere noteret sig, at betænkningens forslag til regler om sagsbehandling bygger på en forudsætning om, at sager om konkurskarantæne behandles efter de særlige regler herom, som forslaget indeholder, og i øvrigt – som følge af konkurslovens § 243, som Konkursrådet ikke foreslår ændret – efter retsplejelovens regler om borgerlige sager med de ændringer, som følger af forholdets natur.

Der er i forbindelse med høringen over betænkningen peget på, at det kan give anledning til en vis usikkerhed om, hvorvidt konkurskarantæne kan betegnes som en tvist i et konkursbo. Dette skyldes navnlig, at sagen som ovenfor anført ikke vil være en del af bobehandlingen og vil være denne uvedkommende. Det bemærkes i tilknytning hertil, at § 243 efter sin placering i konkursloven finder anvendelse i forhold til såvel tvister i konkursboer som tvister i sager om rekonstruktion og gældssanering.

Med forslaget om at indsætte et nyt særskilt afsnit om konkurskarantæne vil konkurslovens § 243 fremover også finde anvendelse i forhold til sådanne sager. Med henblik på at undgå usikkerhed herom finder Justitsministeriet imidlertid, at det er rigtigst at medtage en udtrykkelig bestemmelse i lovtæksten om, at konkurslovens § 243 finder tilsvarende anvendelse i sager om konkurskarantæne med den virkning, at disse sager (i øvrigt) behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager med de ændringer som følger af forholdets natur. I forlængelse heraf foreslås en ændring af retsplejelovens § 12, stk. 3, således at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at det også i en konkurskarantænesag (og i øvrigt også ved afgørelsen af en tvist i et konkursbo) kan bestemmes, at 3 dommere skal deltage i afgørelsen af sagen. Der foreslås endvidere en ændring af retsplejelovens § 16, stk. 4, og § 20 a om rettens adgang til at tilkalde sagkyndige medlemmer, således at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af disse bestemmelser, at de også omfatter behandlingen af sager om konkurskarantæne. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

Justitsministeriet har endelig fundet anledning til at indsætte et nyt stk. 3 i konkurslovens § 125, hvoraf det fremgår, at redegørelsen efter stk. 2 skal indeholde kurators begrundede indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen. Kan kurator ikke fremskaffe tilstrækkelige oplysninger til brug for afgivelse af en endelig indstilling i redegørelsen efter stk. 2, skal en sådan afgives så hurtigt som muligt og senest i forbindelse med den første redegørelse efter stk. 4, medmindre den, der er spørgsmålet om at pålægge konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelser.

4.4. Håndhævelse, offentlighed mv.

4.4.1. Konkursrådets overvejelser

4.4.1.1. Konkursrådet finder, at der bør etableres et register over pålagte konkurskarantæner. Efter rådets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt at etablere dette register hos Erhvervsstyrelsen, som i forvejen har ansvaret for registrering af selskaber med begrænset ansvar og dermed for registrering af ledelsesmedlemmer i selskaber med begrænset ansvar.

Der bør endvidere etableres automatiske procedurer, der sikrer, at en person, der er pålagt konkurskarantæne, ikke i karantæneperioden kan registreres i Erhvervsstyrelsens it-system som medlem af ledelsen i et erhvervsdrivende selskab mv. og ikke i strid med karantænen kan momsregistreres eller registreres hos SKAT som arbejdsgiver. Der bør endvidere etableres procedurer, der sikrer, at en person, der pålægges konkurskarantæne, og som allerede er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som medlem i ledelsen af et erhvervsdrivende selskab mv., eller er momsregistreret eller registreret hos SKAT som arbejdsgiver, slettes fra registreringen i Erhvervsstyrelsens it-system og ikke i strid med karantænen fortsat kan være momsregistreret eller registreret hos SKAT som arbejdsgiver.

Efter Konkursrådets opfattelse vil man hermed i praksis forhindre alle væsentlige muligheder for, at personer, der er pålagt konkurskarantæne, i strid med karantænen driver i øvrigt lovlig virksomhed under deres eget navn.

Med hensyn til uregistreret ("sort") virksomhedsdrift bemærker Konkursrådet, at sådan virksomhedsdrift under alle omstændigheder er strafbar, uanset om der i virksomhedens ledelse indgår personer, der er pålagt konkurskarantæne. Rådet påpeger, at den almindelige indsats med at bekæmpe sort virksomhedsdrift således samtidig vil medvirke til at bekæmpe overtrædelse af konkurskarantæne i form af sort virksomhedsdrift. Bl.a. på denne baggrund foreslår Konkursrådet ikke særlige initiativer med henblik på håndhævelse af konkurskarantæne i forbindelse med sort virksomhedsdrift.

Konkursrådet finder, at hvis kurator bliver opmærksom på, at en person har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed uden at være registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, bør kurator kunne få oplyst, om den pågældende er pålagt eller i den relevante periode har været pålagt konkurskarantæne. Det vil formentlig være mest hensigtsmæssigt, at kurator i givet fald indhenter oplysningen gennem skifteretten, da det vil være enklere at lade skifteretten – frem for Erhvervsstyrelsen – have ansvaret for, at oplysninger om pålagte konkurskarantæner kun udleveres til kurator, når dette er nødvendigt for kurators varetæelse af sit hverv.

4.4.1.2. Konkursrådet har endvidere overvejet, om private bør have adgang til oplysninger om, hvem der er pålagt konkurskarantæne, og hvilken form for adgang der i givet fald skulle være tale om.

Ved vurderingen af dette spørgsmål har rådet bl.a. taget afsæt i, hvad formålet med en adgang for private til at få oplysninger om pålagte konkurskarantæner skulle være. Rådet peger på, at formålet i givet fald måtte være at advare mod som kunde, financier eller leverandør at indgå aftale med den pågældende.

Konkursrådet finder imidlertid, at den primære beskyttelse mod, at en person, der er pålagt konkurskarantæne, i strid med karantænen driver erhvervmæssig virksomhed, må være, at den pågældende ikke kan være registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som ledelsesmedlem og ikke i strid med karantænen kan være momsregistreret eller registreret hos SKAT som arbejdsgiver.

Konkursrådet bemærker i den forbindelse bl.a., at det i øvrigt må anses for mindre sandsynligt, at almindelige forbrugere, før de indgår aftale med en erhvervsdrivende (i givet fald) vil undersøge, om den pågældende er pålagt konkurskarantæne, og at erhvervsdrivende i stedet kan undersøge, om den pågældende er momsregistreret (hvis der er tale om en personligt drevet virksomhed) eller registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system (hvis der er tale om en virksomhed drevet i selskabsform).

Efter Konkursrådets opfattelse er der på denne baggrund ikke noget stort behov for at give private adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner. Konkursrådet lægger i den forbindelse også vægt på, at en sådan adgang næppe ville være noget særligt effektivt middel til at forhindre stråmandskonstruktioner, hvor en person, der er pålagt konkurskarantæne, reelt leder en virksomhed, som formelt er registreret i en andens navn eller med en anden som direktør. Rådet tilføjer, at personer, der i det hele taget kaster sig ud i (straffbare) stråmandskonstruktioner, også må forventes at kunne finde på at ændre deres navn eller at optræde under falsk navn.

Rådet anfører endvidere bl.a., at rådet ved vurderingen af, at der ikke bør gives private adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner, også har lagt vægt på de mulige utilsigtede skadevirkninger af en sådan adgang, der eksempelvis ville give en arbejdsgiver mulighed for at undersøge, om en jobansøger er pålagt konkurskarantæne.

Konkursrådet bemærker desuden, at rådet ingen ændringer foreslår af de gældende regler i retsplejeloven om aktindsigt i retsplejen. I overensstemmelse med disse regler vil enhver, der har kendskab til en konkret sag om konkurskarantæne – eksempelvis en fordringshaver, der har modtaget kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2, indeholdende en indstilling om at rejse sag om konkurskarantæne – som udgangspunkt kunne få kopi af skifterettens kendelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges, jf. retsplejelovens § 41 b.

4.4.1.3. Konkursrådet konstaterer endvidere, at stråmands- virksomhed udgør en særlig udfordring i forhold til en effektiv indgriben mod groft uforsvarlig forretningsførelse. En

konkurskarantæne vil således ikke være effektiv, hvis den reelle bagmand fortsætter med at drive erhvervmæssig virksomhed med en ny stråmand som frontfigur.

Konkursrådet bemærker i den forbindelse, at selv om rådet lægger op til, at sådanne forhold skal være straffbare, vil det forhold, at anklagemyndigheden under en straffesag om overtrædelse af konkurskarantænen skal bevise, at der er tale om stråmandsvirksomhed – dvs. at ledelsesbeføjelser reelt er blevet udøvet af en person, der er pålagt konkurskarantæne – kunne være en barriere for en effektiv håndhævelse.

Efter rådets opfattelse kan denne barriere imidlertid næppe fjernes fuldstændigt og i hvert fald ikke ad lovgivningsvejen, eftersom det i en straffesag altid vil være anklagemyndigheden, der har bevisbyrden for tiltaltes skyld, jf. herved også artikel 6, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om den såkaldte uskyldsformodning.

Konkursrådet henleder derfor opmærksomheden på, at ikke alle, der overtræder en konkurskarantæne, kan forventes at blive opdaget og i givet fald straffet og eventuelt pålagt personlig hæftelse. Efter Konkursrådets opfattelse taler risikoen for, at håndhævelsen undertiden vil kunne være vanskelig, imidlertid ikke afgørende imod rådets forslag om regler om konkurskarantæne.

Det er således Konkursrådets opfattelse, at en indførelse af regler om konkurskarantæne i overensstemmelse med rådets forslag alt andet lige vil forbedre mulighederne for at gribe ind over for groft uforsvarlig forretningsførelse og dermed for at forebygge fremtidige tab.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.7.

4.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Konkursrådets synspunkter og forslag med hensyn til håndhævelse af reglerne om konkurskarantæne, herunder forslaget om oprettelse af et konkurskarantænerregister. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til § 169), og bemærkningerne hertil.

Justitsministeriet er også enig i, at der skal etableres automatiske procedurer i administrationen af de gældende registreringsregler, der sikrer, at en person, der pålægges konkurskarantæne, ikke kan registreres i Erhvervsstyrelsens it-system som medlem af ledelsen i et erhvervsdrivende selskab mv. og ikke kan momsregistreres eller registreres hos SKAT som arbejdsgiver, ligesom eventuelle eksisterende registreringer vedrørende den pågældende skal slettes som følge af karantænen.

Justitsministeriet har i lyset af den debat, der har været i forlængelse af offentliggørelsen af Konkursrådets betænkning, overvejet, om offentligheden bør have adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner.

Det er i den forbindelse Justitsministeriets opfattelse, at en sådan offentliggørelse vil kunne medføre utilsigtede skadevirkninger for personer, der er pålagt konkurskarantæne.

Der kan således ikke uden videre ses bort fra risikoen for, at offentliggørelse eksempelvis vil kunne blive brugt af en arbejdsgiver til at undersøge, om en jobansøger er pålagt konkurskarantæne, og i bekræftende fald på den baggrund nægte vedkommende ansættelse i en stilling, der ikke indebærer ledelse af en erhvervsvirksomhed.

Endvidere må det forventes, at oplysninger om pålagte konkurskarantæner, hvis de gøres offentligt tilgængelige, vil være tilgængelige på internettet på ubestemt tid.

Offentliggørelse af oplysningerne vil således kunne få den konsekvens, at den pågældendes erhvervs muligheder i praksis vil kunne blive påvirket i videre omfang – både tidsmæssigt og indholdsmæssigt – end hvad der følger af selve konkurskarantænen.

Offentliggørelse af oplysningerne vil efter Justitsministeriets opfattelse også kunne give anledning til et identifikationsproblem. Det vil således være problematisk, hvis en potentiel kreditor kan indhente oplysninger om, at *Peter Hansen* er pålagt konkurskarantæne, men ikke dermed har sikkerhed for, at der er tale om netop den Peter Hansen, som den potentielle kreditor overvejer at indgå aftale med. Det vil samtidig forringe retssikkerheden for den Peter Hansen, der *ikke* er pålagt konkurskarantæne, hvis han som følge af offentliggørelsen kunne forveksles af sine potentielle samhandelsspartnere med den Peter Hansen, der reelt er pålagt konkurskarantæne.

Hertil kommer, at det som også anført af Konkursrådet må anses for mindre sandsynligt, at almindelige forbrugere, før de indgår aftale med en erhvervsdrivende (i givet fald) vil undersøge, om den pågældende er pålagt konkurskarantæne. Dette skal ses i lyset af muligheden for i stedet at undersøge, om den pågældende er momsregistreret (hvis der er tale om en personligt drevet virksomhed) eller registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system (hvis der er tale om en virksomhed drevet i selskabsform).

Endelig skal man efter Justitsministeriets opfattelse holde sig for øje, at de udfordringer i forhold til stråmandsvirksomhed og falske identiteter, som Konkursrådet peger på, fortsat vil bestå på trods af offentliggørelse af pålagte konkurskarantæner.

Justitsministeriet er samtidig opmærksom på, at potentielle kreditorer mv. – hvis oplysningerne om pålagte konkurskarantæner ikke gøres offentligt tilgængelige – ikke får mulighed for at udnytte disse oplysninger til at undgå at indgå aftaler med personer, der tidligere har foretaget groft uforsvarlig forretningsførelse. En sådan mulighed har kreditorerne imidlertid heller ikke i forhold til oplysninger om strafbare forhold, der efter omstændighederne også kan være af interesse, herunder oplysninger om at en potentiel aftalepartner

f.eks. tidligere har begået bedrageri i forbindelse med en konkurs.

Det er på den baggrund Justitsministeriets samlede vurdering, at oplysningerne om pålagte karantæner, som foreslået af Konkursrådet, ikke skal gøres tilgængelige for offentligheden. Det bemærkes hertil, at der med lovforslaget foreslås indført lovovervågning, jf. nedenfor afsnit 5, således at der fem år efter lovens ikrafttræden foretages en evaluering af konkurskarantænerereglerne, herunder af spørgsmålet om offentlighedens adgang til oplysninger om, hvem der er pålagt konkurskarantæne.

Som anført af Konkursrådet vil adgangen til oplysninger om domstolenes afgørelser om konkurskarantæne i praksis bestå i at anvende de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 3 a om aktindsigt, der ikke foreslås ændret med dette lovforslag. Dette indebærer bl.a., at en anmodning om aktindsigt skal angive det dokument eller den sag, som den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med, og at anmodning om aktindsigt i et større antal sager vil kunne afslås, medmindre anmodningen er rimeligt begrundet, jf. retsplejelovens § 41 e, stk. 1, og at afgørelsen, i det omfang den indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, efter omstændighederne vil blive anonymiseret, inden aktindsigten gives, jf. retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

I tilknytning hertil bemærkes særligt for så vidt angår kreditoplysningsbureauer, at disse efter den foreslåede ordning – hvorefter offentligheden ikke har adgang til oplysninger om konkurskarantæne – ikke i henhold til persondatalovens regler (der ikke foreslås ændret eller fraveget) vil være beføjet til at behandle oplysninger om pålagte konkurskarantæner. Det følger således af persondatalovens § 20, at kreditoplysningsbureauer kun må behandle oplysninger, som efter deres art er af betydning for bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed.

Det bemærkes herved, at konkurskarantæne pålægges uafhængigt af den pågældendes egen private økonomi. Oplysning om en pålagt konkurskarantæne – der pålægges på grund af en persons groft uforsvarlige forretningsførelse i forbindelse med ledelsen af en virksomhed – vil på den baggrund ikke i sig selv være af betydning for bedømmelsen af den karantæneramtes økonomiske soliditet og kreditværdighed.

Et kreditoplysningsbureau vil endvidere ikke inden for rammerne af gældende ret (uden videre) kunne behandle en kendelse om konkurskarantæne, i det omfang kendelsen måtte udgøre eller indeholde en oplysning om rent private forhold, jf. herved persondatalovens § 8.

Der kan herved også mere generelt henvises til persondatalovens § 5, stk. 2, 1. pkt., hvorefter indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Det følger endvidere af persondatalovens § 6, stk. 1, nr.

7, at behandling af oplysninger kun må finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

4.5. Forholdet til straffelovens regler om rettighedsfrakendelse

4.5.1. Konkursrådets overvejelser

Konkursrådets forslag om at indføre regler om konkurskarantæne bør efter rådets opfattelse ses som et civilretligt supplement til straffelovens regler om frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond.

Der er således efter Konkursrådets opfattelse ikke noget i rådets forslag, der i sig selv giver anledning til at overveje ændringer af straffelovens regler om rettighedsfrakendelse.

Med hensyn til samspillet mellem konkurskarantæne og rettighedsfrakendelse i konkrete sager må det efter Konkursrådets opfattelse antages, at spørgsmålet sjældent vil opstå, fordi det er forholdsvis få konkurser, der senere fører til en straffesag mod medlemmer af ledelsen i anledning af deres ledelse af virksomheden.

Hvis der under en senere straffesag opstår spørgsmål om rettighedsfrakendelse for en person, der allerede er pålagt konkurskarantæne, må det efter Konkursrådets opfattelse antages, at rettighedsfrakendelse ikke vil ske, hvis frakendelsen ikke – f.eks. tidsmæssigt – ville betyde en udvidelse i forhold til den allerede pålagte konkurskarantæne.

Hvis en straffesag undtagelsesvis er endeligt afgjort inden sagen om konkurskarantæne (f.eks. fordi straffesagen er afgjort som en tilståelsessag), og der ved straffedommen er sket rettighedsfrakendelse, bør der efter Konkursrådets opfattelse tilsvarende foretages en vurdering af, om pålæg af konkurskarantæne ville betyde en udvidelse – f.eks. i forhold til personligt drevet virksomhed – i forhold til den allerede skete rettighedsfrakendelse. Selv hvis en konkurskarantæne ville betyde en vis udvidelse i forhold til den skete rettighedsfrakendelse, bør en sag om konkurskarantæne dog efter omstændighederne alligevel kunne undlades ført, hvis pålæg af konkurskarantæne må antages ikke at tjene noget rimeligt formål.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5.8.

4.5.2. Justitsministeriets overvejelser

I lighed med Konkursrådets lovudkast indeholder lovforslaget ikke bestemmelser, der regulerer forholdet mellem konkurskarantæne og straffelovens regler om rettighedsfrakendelse.

Justitsministeriet finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at konkurskarantæne, som anført af Konkursrådet,

skal ses som et civilretligt supplement til straffelovens regler om rettighedsfrakendelse. Betingelserne for at blive pålagt konkurskarantæne er således forskellige fra betingelserne for rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79. Der kan derfor forekomme tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering kan være velbegrundet, at en konkurskarantænesag fremmes og afsluttes, selv om der måtte være en verserende eller afsluttet straffesag med påstand om eller dom for rettighedsfrakendelse. På samme måde vil det efter omstændighederne være velbegrundet at fremme og afslutte en straffesag med påstand om rettighedsfrakendelse uanset en verserende eller afsluttet konkurskarantænesag.

5. Lovovervågning

Indførelse af en konkurskarantæneordning indebærer en nyskabelse i dansk ret, og det vil efter Justitsministeriets opfattelse på den baggrund være naturligt, at der efter en periode foretages en evaluering af ordningen, herunder en vurdering af om der er behov for justeringer i reglerne. En sådan evaluering vil bl.a. berøre spørgsmålet om offentlighedens adgang til oplysninger om, hvem der er pålagt konkurskarantæne. Justitsministeriet vil på den baggrund udarbejde en redegørelse om konkurskarantæne, når ordningen har været i kraft i fem år, og sende denne til Folketinget.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om indførelse af regler om konkurskarantæne vil indebære merudgifter til en række nye opgaver for staten. Skifte- og landsretterne vil skulle behandle sagerne om konkurskarantæne, mens Erhvervsstyrelsen bl.a. vil have udgifter i forbindelse med etablering og drift af et karantæneregister og til sagsbehandling. Desuden vil der være udgifter forbundet med gennemførelsen af de konkrete sager, herunder til kurators førelse af sagerne og de generelle sagsomkostninger. Endelig vil forslaget indebære merudgifter til opgaver hos SKAT, som bl.a. vil skulle bistå kurator med skattemæssige informationer. De samlede bruttomerudgifter vurderes at udgøre 10,0 mio. kr. i 2013, 17,1 mio. kr. i 2014 og 15,4 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.

Forslaget om indførelse af regler om konkurskarantæne vil endvidere have potentiale til at nedbringe det samlede antal konkurssager med ca. 100 sager om året, når reglerne har været gældende i tre år. Det vurderes på den baggrund, at forslaget vil nedbringe domstolenes udgifter til førelsen af disse sager med 0,1 mio. kr. i 2013, 0,2 mio. kr. i 2014 og 0,3 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.

Fraregnet domstolenes mindreudgifter vil de samlede statsfinansielle nettomerudgifter således udgøre 9,9 mio. kr. i 2013, 16,9 mio. kr. i 2014 og 15,1 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.

Forslaget om indførelse af regler om konkurskarantæne forventes desuden at få positive konsekvenser for både erhvervslivet og det offentlige, idet reglerne skønnes at kunne begrænse både erhvervslivets og det offentliges tab på insol-

vente virksomheder. Konkrete gevinster er imidlertid vanskelige at beregne og vil afhænge af en række faktorer, herunder konjunkturudsving mv. Med betydelig usikkerhed skønner SKAT, at en virkningsfuld implementering af en treårig konkurskarantæne potentielt vil kunne mindske det samlede offentlige provenutab som følge af konkurser med op mod 100 mio. kr. årligt.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Forslaget skønnes at kunne begrænse erhvervslivets tab på insolvente virksomheder. Konkrete gevinster er imidlertid vanskelige at beregne og vil afhænge af en række faktorer, herunder konjunkturudsving mv.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

9. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer

Betænkningen har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmæg-

tigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Boligselskabernes Landsforening, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Inkasoadvokater, Danske Regioner, Danske Speditører, Datatilsynet, De Danske Patentagenters Forening, DI, Ejendomsforeningen Danmark, Fagligt Fælles Forbund, Finans og Leasing, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Firmapensionskasser, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, FTF, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kooperationen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen i Danmark, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervsråd, Lønmodtagernes Garantifond, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Sammenslutningen af Landbrugs Arbejdsgiverforeninger.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget skønnes at medføre mindreudgifter på 0,1 mio. kr. i 2013, 0,2 mio. kr. i 2014 og 0,3 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.	Lovforslaget skønnes at medføre bruttomerudgifter på 10,0 mio. kr. i 2013, 17,1 mio. kr. i 2014 og 15,4 mio. kr. fra 2015 og frem. Fraregnet de positive økonomiske konsekvenser skønnes forslaget således at medføre nettomerudgifter for staten på 9,9 mio. kr. i 2013, 16,9 mio. kr. i 2014 og 15,1 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget forventes at få positive konsekvenser for erhvervslivet.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.

Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.
-------------------------	---

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(konkursloven)

Til nr. 1 (§ 13 b, stk. 1, nr. 3, litra e)

Forslaget til ændring af konkurslovens § 13 b skal ses i sammenhæng med, at der som noget nyt foreslås indført regler om konkurskarantæne (lovforslagets § 1, nr. 4).

Det foreslås på den baggrund, at den redegørelse fra rekonstruktøren og tillidsmanden, som efter den gældende bestemmelse i konkurslovens § 13 b, stk. 1, nr. 3, skal udsendes sammen med et rekonstruktionsforslag, også skal indeholde oplysning om eventuelle forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne.

Forslaget er begrundet i, at det kan have betydning for fordringshavernes stillingtagen til rekonstruktionsforslaget, om der foreligger forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne. Oplysninger herom bør derfor i givet fald udsendes sammen med rekonstruktionsforslaget ligesom oplysninger om forhold, der vil kunne søges omstødt (§ 13 b, stk. 1, nr. 3, litra c), og om skyldnerens eventuelle ansvarspådragende forhold (§ 13 b, stk. 1, nr. 3, litra d).

Til nr. 2 (§ 15, stk. 4)

Forslaget til ændring af konkurslovens § 15 skal ses i sammenhæng med, at der som noget nyt foreslås indført regler om konkurskarantæne (lovforslagets § 1, nr. 4).

Det foreslås på den baggrund, at rekonstruktøren og tillidsmanden i de tilfælde, hvor en rekonstruktionsbehandling overgår til konkursbehandling, før der er udsendt et rekonstruktionsforslag, skal afgive en kort redegørelse til skifteretten, hvis rekonstruktøren og tillidsmanden er i besiddelse af oplysninger om forhold, der vil kunne søges omstødt, om skyldnerens eventuelle ansvarspådragende forhold og/eller om eventuelle forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne.

Forslaget er begrænset til tilfælde, hvor der endnu ikke er udsendt et rekonstruktionsforslag med tilhørende redegørelse fra rekonstruktøren og tillidsmanden (som bl.a. skal indeholde de nævnte oplysninger), jf. konkurslovens § 13 b (som foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1).

Forslaget er endvidere begrænset til tilfælde, hvor skyldnerens bo tages under konkursbehandling samtidig med, at rekonstruktionsbehandlingen ophører, jf. konkurslovens § 15, stk. 3 (som ikke foreslås ændret).

Forslaget er begrundet i, at når rekonstruktøren og tillidsmanden i større eller mindre omfang har gennemgået virksomhedens forhold (afhængig af, hvor tidligt i forløbet re-

konstruktionsbehandlingen ophører) med henblik på at undersøge mulighederne for en rekonstruktion, bør eventuelle oplysninger om omstødelige, ansvarspådragende eller konkurskarantænebegrundende forhold, som rekonstruktøren og tillidsmanden er blevet bekendt med, videregives til skifteretten, selv om rekonstruktionsbehandlingen afsluttes, uden at der er fremlagt et rekonstruktionsforslag.

Forslaget indebærer alene, at rekonstruktøren og tillidsmanden i forbindelse med rekonstruktionsbehandlingens afslutning skal videregive oplysninger om de nævnte forhold, som de allerede er i besiddelse af, til skifteretten. Rekonstruktøren og tillidsmanden skal således ikke foretage yderligere undersøgelser i denne anledning.

I de tilfælde, hvor rekonstruktøren og tillidsmanden ikke er i besiddelse af oplysninger om de nævnte forhold, vil det være hensigtsmæssigt, at de i forbindelse med sagens afslutning udtrykkeligt meddeler skifteretten dette.

I de tilfælde, hvor rekonstruktøren og tillidsmanden har oplysninger om de nævnte forhold, bør skifteretten sende kopi af rekonstruktørens og tillidsmandens redegørelse efter det foreslåede stk. 4 til kurator. Da dette må anses for en selvfølge, foreslås der ikke nogen udtrykkelig lovregel herom.

Til nr. 3 (§ 125, stk. 3)

Det foreslås i *stk. 3*, at den redegørelse for de vigtigste årsager til konkursen, som kurator efter konkurslovens § 125, stk. 2, skal sende til skifteretten og fordringshaverne, også skal indeholde kurators begrundede indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til den ny bestemmelse i konkurslovens § 160, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, hvorefter skifterettens afgørelse om, hvorvidt der skal indledes sag om konkurskarantæne mod nogen, skal træffes på baggrund af en begrundet indstilling herom fra kurator.

Redegørelsen for de vigtigste årsager til konkursen skal ifølge konkurslovens § 125, stk. 2, 1. pkt. (som ikke foreslås ændret), sendes, så snart de fornødne oplysninger er tilvejebragt, og senest fire måneder efter, at konkursdekretet er afsagt.

Forslaget indebærer, at kurator i alle konkursboer i relevant omfang skal undersøge, om der kan være grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen, og medtage en begrundet indstilling herom i redegørelsen. Dette gælder både, når kurator indstiller, at der rejses sag om konkurskarantæne, og når kurator indstiller, at der ikke rejses en sådan sag.

Kurators undersøgelse vil omfatte spørgsmålet om, hvorvidt der er foretaget ledelsesmæssige dispositioner, som vil kun-

ne udgøre groft uforsvarlig forretningsførelse, jf. afsnit 4.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det vil afhænge af forholdene i det enkelte konkursbo, hvor omfattende undersøgelser kurator bør foretage. Hvis der ikke er noget, der tyder på, at konkurskarantæne kan komme på tale, kan yderligere undersøgelse være ufornøden. I andre tilfælde kan en nærmere undersøgelse være nødvendig, og i nogle tilfælde vil der kunne være behov for mere omfattende undersøgelser.

Hvis kurator ikke har været i stand til at afgive en endelig indstilling, vil kurator efter stk. 3 snarest muligt skulle afgive en særskilt indstilling om spørgsmålet om eventuelt at rejse sag om konkurskarantæne mod nogen. Bortset fra tilfælde, hvor den, der er spørgsmålet om at begære pålagt konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelser, skal kurators endelige indstilling i givet fald foreligge senest samtidig med den første halvårsredegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 3 (der bliver stk. 4, men i øvrigt ikke foreslås ændret). Hvis der på det tidspunkt stadig ikke har kunnet fremskaffes tilstrækkelige oplysninger, bør kurator – med forbehold for de nævnte tilfælde af, at kurators undersøgelser aktivt modarbejdes – normalt indstille, at der ikke rejses sag om konkurskarantæne.

Hvis der på et tidligt tidspunkt foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at kurator kan afgive indstilling om at rejse sag om at pålægge konkurskarantæne, bør kurator straks afgive en sådan indstilling uden at afvente den samlede redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis en fordringshaver umiddelbart efter konkursens indtræden kan give kurator oplysninger, der giver grundlag for at rejse sag om at pålægge konkurskarantæne.

Kurators undersøgelser med hensyn til, om der bør rejses sag om konkurskarantæne, vil indgå i kurators almindelige pligter som kurator, og vederlaget til kurator for dette arbejde vil også indgå i kurators samlede vederlag, der dækkes af boets midler, en eventuel sikkerhedsstillelse efter konkurslovens § 11 a, stk. 7, § 27, stk. 1, 4 eller 5, eller § 143, 2. pkt., og en eventuel indeståelse fra statskassen efter konkurslovens § 27, stk. 3, eller i forbindelse med, at skifteretten af egen drift har afsagt konkursdekret vedrørende et selskab, der er under tvangsopløsning.

Det følger af konkurslovens § 125, stk. 2, 3. pkt., at kurator skal sende skifteretten og fordringshaverne en redegørelse for, hvilke opgaver kurator har varetaget med oplysninger om den tid, der er medgået til udførelsen af de enkelte opgaver. Dette vil fremover også gælde opgaven med at undersøge, om der bør rejses sag om konkurskarantæne. Det bemærkes i den forbindelse, at det ved skifterettens vurdering af disse oplysninger skal tages i betragtning, at kurators arbejde med at vurdere, om der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne, indgår som et integreret led i – og bygger på – de undersøgelser, som kurator i forvejen har pligt til at foretage under bobehandlingen.

Kurators eventuelle overskridelse af firemånedersfristen i konkurslovens § 125, stk. 2, har ikke præklusiv virkning i forhold til muligheden for at rejse sag om pålæg af konkurskarantæne, men hvis kurators redegørelse indgives efter firemånedersfristens udløb – eller hvis kurators redegørelse ikke indeholder en indstilling (heller ikke en foreløbig indstilling) om spørgsmålet om konkurskarantæne – vil der som det klare udgangspunkt være tale om en pligtforsømmelse fra kurators side. En sådan pligtforsømmelse vil kunne tages i betragtning ved fastsættelsen af kurators vederlag og ved skifterettens beslutning om udpegning af kurator i fremtidige sager.

I tilfælde, hvor kurator har indstillet til skifteretten, at der indledes sag om konkurskarantæne, bør kurators næste redegørelse om boets forhold efter konkurslovens § 125, stk. 3 (der bliver stk. 4, men i øvrigt ikke foreslås ændret), indeholde oplysning om skifterettens beslutning i anledning af indstillingen, jf. forslaget til § 160.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (Afsnit III)

Til afsnit III

(Konkurskarantæne)

Det foreslås at indsætte et nyt afsnit i konkursloven om konkurskarantæne frem for (som foreslået af Konkursrådet) at indsætte bestemmelserne herom i det eksisterende afsnit II om konkurs. Dermed tydeliggøres det, at selve gennemførelsen af en konkurskarantænesag – om end den bygger på kurators undersøgelser under bobehandlingen – principielt ligger uden for den egentlige bobehandling og tjener et særligt formål, der ligger ud over denne behandling, og derfor bl.a. også omfattes af særlige sagsbehandlingsregler og herunder bl.a. særlige regler om fordeling af sagsomkostninger og vederlag til kurator.

Med afsnittet foreslås der regler om betingelserne for at pålægge konkurskarantæne og karantænenes retsvirkninger (kapitel 19, §§ 157-159), behandlingen af sager om konkurskarantæne (kapitel 20, §§ 160-164), sagsomkostninger og vederlag til kurator for sagens førelse (kapitel 21, §§ 165-166), hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne (kapitel 22, §§ 167-168) og registrering af konkurskarantæne (kapitel 23, § 169).

Til kapitel 19

(Betingelserne for at pålægge konkurskarantæne og karantænenes retsvirkninger)

Til § 157

Bestemmelsen angår betingelserne for at pålægge konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at konkurskarantæne efter kurators begæring efter den foreslåede bestemmelse i konkurslovens § 161 kan pålægges den, der senere end et år før fristdagen har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Det er således for det første en betingelse for at pålægge konkurskarantæne, at kurator begærer det. Beføjelsen til at begære konkurskarantæne tilkommer kurator personligt. Fordringshaverne kan ikke træffe afgørelse eller give kurator pålæg herom, heller ikke på en skiftesamling som nævnt i konkurslovens kapitel 14. Skifteretten kan heller ikke meddele kurator pålæg om at indstille, at der indledes sag om konkurskarantæne, idet konkurslovens § 127 (som ikke foreslås ændret) om skifterettens adgang til at meddele kurator pålæg ikke giver hjemmel hertil, og idet der heller ikke i øvrigt med lovforslaget lægges op til at give skifteretten en sådan beføjelse. Derimod vil skifteretten efter omstændighederne kunne anmode kurator om at iværksætte yderligere undersøgelser med hensyn til spørgsmålet om konkurskarantæne, jf. forslaget til konkurslovens § 160, 2. pkt., og bemærkningerne hertil. Hvis kurator varetager sine opgaver i forhold til behandlingen af konkurskarantænespørgsmålet på uacceptabel vis, kan skifteretten i yderste konsekvens endvidere afsætte kurator i medfør af konkurslovens § 114.

Hvis der er udpeget flere kuratorer, kan disse hver for sig begære pålæg om konkurskarantæne, medmindre skifteretten har bestemt andet i medfør af konkurslovens § 107, stk. 1, 2. pkt. (som ikke foreslås ændret, og hvorefter flere udpegede kuratorer tegner boet hver for sig, medmindre skifteretten bestemmer andet).

Det er en forudsætning, at kurators begæring fremsættes under konkursboets behandling. Kurator kan tilbagekalde sin begæring om pålæg af konkurskarantæne, indtil skifteretten har truffet afgørelse i sagen.

Det er dernæst en betingelse, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, senere end et år før fristdagen har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed.

Det foreslås dog i *2. pkt.*, at hvis skyldneren var under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, regnes fristen på et år fra dagen for beslutningen om tvangsopløsning. Denne bestemmelse har kun selvstændig betydning i de tilfælde, hvor datoen for beslutningen om tvangsopløsningen ikke er fristdag efter konkurslovens § 1, stk. 1, nr. 3, dvs. hvor der ikke senest tre måneder efter denne dato begæres – eller skifteretten af egen drift indleder – rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Deltagelse i ledelsen af skyldnerens virksomhed omfatter for det første den, der i Erhvervsstyrelsens it-system har været registreret som direktør, medlem af bestyrelsen eller tilsynsrådet. Dette gælder, uanset om den pågældende faktisk har varetaget hverv som direktør, bestyrelsesmedlem eller

tilsynsrådsmedlem i den relevante periode, eller om den pågældende f.eks. har været ”stråmand”, således at ledelsen reelt er blevet udøvet af en anden person.

Det er dog en forudsætning, at den pågældende har accepteret hvervet (registreringen) som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem, eller at den pågældende i det mindste var bekendt med registreringen og ikke har gjort indsigelse herimod. Det vil i den forbindelse efter omstændighederne kunne indgå i bevisbedømmelsen, hvis en person under en konkurskarantænesag ikke fremkommer med relevante oplysninger, som kan understøtte den pågældendes forklaring om, at den pågældende – uagtet at andre oplysninger i sagen indikerer det modsatte – ikke havde accepteret hvervet (registreringen) som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem.

Det samme gælder i tilfælde, hvor en person reelt er fratrukket som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem mere end et år før fristdagen (eller i givet fald dagen for beslutningen om tvangsopløsning), men først senere end et år før denne dag afregistreres i Erhvervsstyrelsens it-system. En sådan person kan således pålægges konkurskarantæne, hvis den pågældende havde accepteret at forblive registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem, eller hvis den pågældende i det mindste var bekendt med registreringen og ikke har gjort indsigelse herimod.

En person, der alene er registreret som suppleant til bestyrelsen eller tilsynsrådet, vil ikke i kraft af selve hvervet og registreringen som suppleant, være omfattet, men kun hvis vedkommende i den relevante periode (senere end et år før fristdagen eller i givet fald dagen for beslutningen om tvangsopløsning) faktisk har udøvet hvervet som bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem, fordi det faste bestyrelsesmedlem eller tilsynsrådsmedlem har haft forfald.

Efter selskabslovens § 112, stk. 2, kan et enkeltmandsfirma eller et interessentskab være direktør i et rederiaktieselskab. I relation til den foreslåede bestemmelse vil indehaveren af enkeltmandsfirmaet henholdsvis interessenterne i interessentskabet i givet fald være at anse som deltagere i ledelsen af det pågældende rederiaktieselskab.

Deltagelse i ledelsen af skyldnerens virksomhed omfatter endvidere den, der faktisk har udøvet en direktørs eller et bestyrelsesmedlems eller tilsynsrådsmedlems beføjelser i virksomheden. En person, der har udøvet sådanne beføjelser, men hvis ledelsesmæssige rolle på grund af virksomhedens form ikke er undergivet registrering i Erhvervsstyrelsens it-system – dvs. ledere af enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber, medmindre samtlige interessenter henholdsvis komplementarer er kapital-selskaber – vil således være omfattet.

Endvidere vil tilfælde, hvor en virksomheds ledelse er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, men hvor registreringen helt eller delvis ikke svarer til de faktiske forhold, være

omfattet. Sådanne stråmandskonstruktioner kan bl.a. forekomme i visse koncernforhold, hvor moderselskabets ledelse reelt også udøver den daglige ledelse i et eller flere datterselskaber, men hvor der er registreret en anden ledelse i datterselskaberne, som formelt disponerer. Konkurskarantæne for moderselskabets ledelse kan i sådanne tilfælde komme på tale, hvis et eller flere af datterselskaberne går konkurs, selv om moderselskabet ikke går konkurs. En ejers blotte udøvelse af ejerbeføjelser f.eks. på et selskabs generalforsamling (herunder et moderselskabs ledelsesudøvelse af ejerbeføjelser på et datterselskabs generalforsamling) anses derimod ikke som deltagelse i (datter)selskabets ledelse.

Betingelsen om, at den, der pålægges konkurskarantæne, skal have deltaget i ledelsen af *skyldnerens* virksomhed, indebærer bl.a., at en person, der ikke har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed i egen enkeltmandsvirksomhed, men alene har deltaget i ledelsen af et selskab mv. eller af en anden persons (eksempelvis ægtefællens eller samleverens) enkeltmandsvirksomhed, *ikke* kan pålægges konkurskarantæne i forbindelse med sin egen personlige konkurs. Konkurskarantæne kan alene pålægges i forbindelse med, at *ejeren* af den virksomhed, i hvis ledelse den pågældende har deltaget, er under konkursbehandling.

Hvis en person har deltaget i ledelsen af flere forskellige virksomheder, som alle er eller kommer under konkursbehandling, afgøres spørgsmålet om konkurskarantæne som udgangspunkt i tilknytning til hvert konkursbo for sig. Der kan således i givet fald – hvis betingelserne er opfyldt i hvert af boerne – pålægges konkurskarantæne flere gange. I givet fald lægges konkurskarantænerne i forlængelse af hinanden efter de nærmere regler i forslaget til konkurslovens § 158, stk. 2.

En person kan dog kun pålægges konkurskarantæne én gang i anledning af sin deltagelse i ledelsen af flere koncernforbundne virksomheder, jf. det foreslåede stk. 3 og bemærkningerne hertil nedenfor.

Det er herudover en betingelse, at det sandsynliggøres, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Med groft uforsvarlig forretningsførelse menes misbrugslignende forhold eller forhold af grov karakter i øvrigt. Det er en betingelse, at den pågældende har handlet groft uforsvarligt i sin ledelse af virksomheden. Det forudsættes endvidere, at den groft uforsvarlige adfærd skal have fundet sted senere end et år før fristdagen (eller i givet fald dagen for beslutningen om tvangsopløsning).

Groft uforsvarlig adfærd ved ledelsen af virksomheden omfatter principielt også den, der efter, at der er indledt rekonstruktionsbehandling eller konkursbehandling, i kraft af sin faktiske ledelsesposition i virksomheden handler til skade for fordringshaverne eller nogle af disse eksemplvis ved forstikning af aktiver eller dispositioner i strid med princip-

pet om lige behandling af fordringshaverne. Det bemærkes herved, at det i praksis næppe vil forekomme, at en rekonstruktør, der har overtaget ledelsen af en virksomhed, og som inden for de rammer, konkursloven giver i så henseende, forsøger at gennemføre en rekonstruktion, bedriver groft uforsvarlig forretningsførelse i bestemmelsens forstand.

Konkurskarantæne bør kun anvendes i tilfælde, der både i objektiv og subjektiv henseende kan betegnes som grove.

Der bør ved vurderingen af, om der foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse, inddrages hensynet til iværksættere. Iværksættere driver ofte flere virksomheder sideløbende og kan have op til flere konkurser bag sig. Der er således eksempler på, at personer også uden formel uddannelse via virksomhedsdrift – og derigennem risiko for konkurs – har lært sig drift og forretningsførelse af virksomheder. Det er således i nogle tilfælde først efter flere forsøg med forskellige virksomheder, at de opnår succes og skaber vækstvirksomheder. Der bør således i vurderingen tages højde for, at seriøse genstartere ikke bliver begrænset af reglerne om konkurskarantæne.

I vurderingen vil navnlig indgå, om konkursen har ført til betydelige tab for fordringshaverne, og om konkursen må antages at skyldes, at ledelsen f.eks. har løbet uacceptable risici, eller om konkursen i væsentlig omfang kan henføres til ydre omstændigheder, eksemplvis den almindelige konjunkturudvikling eller pludselige, væsentlige ændringer i virksomhedens indtjeningssevne som følge af ny lovgivning, væsentligt ændret konkurrencesituation (f.eks. en ny konkurrent), væsentligt forøgede omkostninger (f.eks. stærkt stigende oliepris) eller væsentligt ændret afsætningssituation (f.eks. tab af en storkunde). Også interne forhold hos virksomheden kan have medvirket til konkursen, uden at ledelsen nødvendigvis har handlet groft uforsvarligt. Som eksempel kan nævnes, at virksomheden mister en eller flere centrale medarbejdere (f.eks. til en konkurrent eller som følge af sygdom eller død).

Som et typisk eksempel på groft uforsvarlig forretningsførelse kan i forhold til virksomhedens kapitalgrundlag nævnes betydelige køb på kredit eller forudbetalinger fra kunder kombineret med manglende bogføring i en længere periode og/eller helt utilstrækkelig økonomistyring. Som et andet eksempel kan nævnes fortsættelse af virksomhedens drift, selv om den pågældende måtte indse, at en videreførelse af driften ville medføre betydelige tab. Som et tredje eksempel kan nævnes salg af virksomhedens aktiver til underpris, eller uden at der sker en reel betaling af købesummen, på et tidspunkt hvor den pågældende måtte indse, at virksomheden var eller ved salget blev insolvent.

Som eksempler på forhold, der efter en konkret vurdering kan tale for, at der har været tale om groft uforsvarlig forretningsførelse, kan nævnes tilsidesættelse i væsentlig omfang af forpligtelser med hensyn til bogføring, regnskabsaflægelse, momsangivelse og momsafregning og indeholdelse og afregning af A-skat. Vurderingen af, om en tilsidesættel-

se af de nævnte pligter er væsentlig nok til at tale for, at der foreligger groft uforvarlig forretningsførelse, vil bero på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder. Det vil i den forbindelse tale for, at der foreligger groft uforvarlig forretningsførelse, hvis virksomhedens bogføring eller bogføringsmateriale er bortkommet, og skyldneren ikke kan give en troværdig forklaring på, hvorfor virksomhedens regnskabsmateriale ikke umiddelbart er tilgængeligt for kursorator.

Groft uforvarlig forretningsførelse vil som udgangspunkt ikke foreligge i tilfælde, der snarere må anses for forretningsmæssig udygtighed. Som eksempel kan nævnes, at en virksomhed lider et stort tab på grund af fejlkalkulering af et tilbud. Reglerne om konkurskarantæne er således ikke møntet på den blot udygtige erhvervsdrivende, heller ikke når en person flere gange efter hinanden går konkurs med en virksomhed på grund af, hvad der må betegnes som forretningsmæssig udygtighed. Det er således ikke hensigten, at konkurskarantæne skal anvendes, hvis der først og fremmest har været tale om manglende evner til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed.

Vurderingen af, om den pågældende på grund af groft uforvarlig forretningsførelse "er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed", vil navnlig bero på karakteren af den groft uforvarlige forretningsførelse. Der skal således være tale om, at den pågældende har udvist en vis grovhed i forbindelse med den uforvarlige forretningsførelse i lighed med misbrugssituationer. Endvidere kan forholdene vedrørende eventuelle tidligere konkurser indgå i vurderingen af, om den pågældende på grund af groft uforvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Når betingelserne er opfyldt, kan konkurskarantæne pålægges. Pålæg af konkurskarantæne er ikke obligatorisk, men det vil dog være udgangspunktet, at konkurskarantæne pålægges, når betingelserne i det foreslåede stk. 1 er opfyldt.

Det foreslås i *stk. 2*, at der ved afgørelsen af, om konkurskarantæne skal pålægges, i givet fald skal lægges vægt på, om det under hensyn til den pågældendes handlemåde og omstændighederne i øvrigt er rimeligt at pålægge konkurskarantæne.

Der er således navnlig mulighed for at undlade at pålægge konkurskarantæne, selv om betingelserne i det foreslåede stk. 1 er opfyldt, hvis det efter en samlet vurdering af den pågældendes handlemåde og omstændighederne i øvrigt ikke er rimeligt at pålægge konkurskarantæne. Der er dermed mulighed for at lægge vægt på andre forhold, end om den pågældende har handlet groft uforvarligt i sin ledelse af virksomheden. Der kan således f.eks. lægges vægt på karakteren og konsekvenserne af den pågældendes groft uforvarlige adfærd og på, hvilke konsekvenser det vil have for den pågældende at blive pålagt konkurskarantæne.

Det er ikke en betingelse for at pålægge konkurskarantæne, at der kan påvises årsagssammenhæng mellem den groft uforvarlige forretningsførelse og konkursen, men hvis det f.eks. er åbenbart, at konkursen skyldes andre, ydre omstændigheder, vil det være et element, der i den samlede vurdering efter omstændighederne kan tale imod at pålægge konkurskarantæne.

Pålæg af konkurskarantæne kan desuden efter omstændighederne undlades, hvis det groft uforvarlige forhold må anses for mindre alvorligt, og det samtidig vil have særligt alvorlige konsekvenser for den pågældendes erhvervs muligheder at blive pålagt konkurskarantæne. Det samme gælder, hvis de groft uforvarlige forhold har medført begrænsede tab.

Endvidere kan pålæg af konkurskarantæne efter omstændighederne undlades, hvis spørgsmålet herom først kommer til pådømmelse lang tid efter konkursdekretets afsigelse, uden at den lange sagsbehandlingstid beror på forhold hos den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Det foreslås med *stk. 3*, at konkurskarantæne kun kan pålægges én gang i anledning af en persons deltagelse i ledelsen af flere koncernforbundne virksomheder. Hermed kan konkurskarantæne ikke pålægges den, der allerede er pålagt konkurskarantæne i anledning af den pågældendes deltagelse i ledelsen af en koncernforbundet virksomhed.

Hvis der ikke er tale om koncernforbundne virksomheder, afgøres spørgsmålet om konkurskarantæne derimod særskilt i hver af de pågældende skyldneres konkursboer. Der kan således i givet fald – hvis betingelserne er opfyldt i hvert af boerne – pålægges konkurskarantæne flere gange. I givet fald lægges konkurskarantænerne i forlængelse af hinanden efter de nærmere regler i forslaget til konkurslovens § 158, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Bestemmelsen i stk. 3 tager først og fremmest sigte på tilfælde, hvor en person har deltaget i ledelsen af flere virksomheder, der er koncernforbundne, og der som følge af den økonomiske afhængighed, der typisk vil være mellem koncernforbundne virksomheder, kun bør kunne pålægges konkurskarantæne én gang, uanset om der er tale om flere konkurser.

Det er med forslaget til *2. pkt.*, præciseret, at bestemmelsen i 1. pkt. ikke gælder i de tilfælde, hvor en person pålægges konkurskarantæne og efter konkurskarantænens udløb indtræder (eller på ny indtræder) i ledelsen af en virksomhed, der var koncernforbundet med den virksomhed, i hvis konkursbo konkurskarantænen blev pålagt. Hvis ejeren af virksomhed nr. 2 herefter på et senere tidspunkt går konkurs, vil en sådan person, der er (gen)indtrådt i virksomhed nr. 2's ledelse efter udløbet af en konkurskarantæne, i givet fald kunne pålægges konkurskarantæne i virksomhed nr. 2's konkursbo efter de almindelige regler, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Det foreslåede stk. 3 indebærer, at spørgsmålet om at pålægge en bestemt person konkurskarantæne kan behandles sær-

skilt i forhold til hver enkelt af de pågældende skyldnere, indtil den pågældende person første gang ved endelig afgørelse er pålagt konkurskarantæne i tilknytning til et af boerne. Efter dette tidspunkt falder spørgsmålet om at pålægge denne person konkurskarantæne bort i tilknytning til de øvrige boer.

I praksis vil konkursboerne for skyldnere, der er koncernforbundne, imidlertid normalt blive behandlet ved samme skifteret og normalt også med samme kurator eller kuratorer. Det forudsættes, at spørgsmålet om at pålægge konkurskarantæne over for en person, der har deltaget i ledelsen af flere koncernforbundne virksomheder, i sådanne tilfælde behandles samlet og ikke i tilknytning til hvert konkursbo for sig. Der bør således bl.a. også foretages en samlet vurdering af, om den pågældende har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse i de koncernforbundne virksomheder. Skifterettens afgørelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges (jf. forslaget til konkursloven § 164), er i sådanne tilfælde én samtidig afgørelse.

Hvis et eller flere konkursboer vedrørende koncernforbundne virksomheder undtagelsesvis behandles ved en anden skifteret og ikke henvises i medfør af konkurslovens § 5, stk. 2, til den skifteret, hvor de øvrige konkursboer behandles, er én samlet behandling af spørgsmålet om pålæg af konkurskarantæne med inddragelse af samtlige koncernforbundne virksomheders forhold ikke mulig. I sådanne tilfælde bør spørgsmålet om konkurskarantæne som udgangspunkt behandles ved den skifteret, hvor de fleste af de koncernforbundne virksomheders konkursboer er under behandling, eller hvor konkursboerne med de væsentligste aktiver er under behandling.

Hvis behandlingen ved denne skifteret *ikke* fører til pålæg af konkurskarantæne, er der principielt ikke noget til hinder for, at konkurskarantæne pålægges af en anden skifteret i tilknytning til behandlingen af et konkursbo vedrørende en koncernforbundet virksomhed. Dette bør dog som udgangspunkt kun komme på tale, hvis den groft uforsvarlige forretningsførelse, som i givet fald begrunder konkurskarantæne, i særlig grad har været udvist i den virksomhed, hvis konkursbo er under behandling ved den anden skifteret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 158

Bestemmelsen angår længden af en konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at konkurskarantæne som udgangspunkt pålægges for tre år. Hvis særlige grunde taler for det, kan konkurskarantæne dog pålægges for en kortere periode end tre år, jf. *2. pkt.*

Som eksempler på særlige grunde, der efter omstændighederne kan tale for en kortere karantæne, kan nævnes lang sagsbehandlingstid, uden at dette beror på forhold hos den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller at der er tale om

et mildere tilfælde af groft uforsvarlig forretningsførelse. Der vil som udgangspunkt være tale om lang sagsbehandlingstid, hvis afgørelsen om konkurskarantæne først træffes mere end et år efter konkursdekretets afsigelse. Hvis karantænen fastsættes til en kortere periode end tre år, bør den normalt fastsættes til to år eller eventuelt i sjældnere tilfælde et år.

Skifteretten er ved afgørelsen om konkurskarantænenes længde ikke bundet af parternes påstande, men det må forventes, at der normalt ikke vil være anledning til at fastsætte konkurskarantænen til en længere periode end påstået af kurator.

Konkurskarantænen får først virkning fra den endelige afgørelse, jf. herved forslaget til konkurslovens § 164 (om kares opsættende virkning) og bemærkningerne hertil. Karantænen får således virkning fra udløbet af kærefristen, hvis skifterettens afgørelse om pålæg af konkurskarantæne ikke kæres, og fra landsrettens afgørelse om pålæg af konkurskarantæne, hvis skifterettens afgørelse kares (hvad enten skifteretten har pålagt konkurskarantæne eller ikke). Hvis en kære til landsretten af skifterettens afgørelse om pålæg af konkurskarantæne afsluttes uden realitetsafgørelse, således at skifterettens afgørelse står ved magt, får karantænen virkning fra sagens afslutning i landsretten (hvorved skifterettens afgørelse bliver endelig).

Hvis den pågældende på afgørelsestidspunktet allerede er pålagt konkurskarantæne, foreslås det dog, at en ny konkurskarantæne først skal regnes fra udløbet af den senest pålagte konkurskarantæne, jf. det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.* Konkurskarantænen udløber dog under alle omstændigheder senest ti år efter den oprindelige afgørelse, jf. det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 159

Bestemmelsen angår retsvirkningerne af konkurskarantæne.

Med bestemmelsens *1. pkt.* foreslås det, at den, der er pålagt konkurskarantæne, ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Forbuddet mod deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter for det første den formelle deltagelse i form af registrering i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, medlem af bestyrelsen eller tilsynsrådet eller som likvidator i en erhvervsvirksomhed.

Det er herved forudsat, at der vil blive truffet effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at en person, der er pålagt konkurskarantæne, ikke registreres i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, medlem af bestyrelsen eller tilsynsrådet eller likvidator i et erhvervsdrivende selskab mv., og at personer, der på tidspunktet for pålægget er registreret

på denne måde, slettes fra registreringen. Fuldblydret overtrædelse af forbuddet mod deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed bør derfor som udgangspunkt ikke kunne forekomme i form af registrering som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsen. Hvis det alligevel måtte forekomme, vil det udgøre en overtrædelse af det forbud, konkurskarantænen udgør. Endvidere vil forsøg på at blive registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system kunne straffes som forsøg på overtrædelse af forbuddet, jf. straffelovens § 131, stk. 1, jf. § 21.

Forbuddet mod deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter for det andet den reelle deltagelse i form af faktisk udøvelse af ledelsesbeføjelser i en erhvervsvirksomhed, dvs. faktisk udøvelse af en direktørs eller likvidators eller et bestyrelsesmedlems eller tilsynsrådsmedlems beføjelser i virksomheden. Det vil omfatte virksomheder, hvis ledelse på grund af deres juridiske form ikke er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, dvs. enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber, medmindre samtlige interessenter henholdsvis komplementarer er kapitalelskaber. Det vil endvidere omfatte virksomheder, hvis ledelse er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, men hvor registreringen helt eller delvis ikke svarer til de faktiske forhold. Forbuddet omfatter derimod ikke en ejers blotte udøvelse af ejerbeføjelser f.eks. på et selskabs generalforsamling.

Forbuddet mod deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter også deltagelse i ledelsen af en filial af en udenlandsk erhvervsvirksomhed.

Forbuddet omfatter deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, hvorimod deltagelse i ledelsen af ikke-erhvervs-mæssige aktiviteter ikke er omfattet af forbuddet. Uanset deres faktiske virksomhed eller mangel på samme anses aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber, interessentskaber, kommanditselskaber og erhvervsdrivende fonde i denne sammenhæng altid for erhvervsvirksomhed. Deltagelse i ledelsen af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber og erhvervsdrivende fonde er således altid omfattet af forbuddet. Dette gælder også, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab er 100 % ejet af stat, region eller kommune. Et kommunalt fællesskab efter kommunestyrelseslovens § 60 vil dog ikke være en erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand, uanset om fællesskabet har karakter af et andelsselskab eller interessentskab.

Vurderingen af, om aktiviteter, der udøves i regi af andre sammenslutninger end de nævnte, udgør erhvervsvirksomhed, beror på aktiviteternes karakter og omfang. Hvis aktiviteterne udøves med gevinst for øje, er der normalt tale om erhvervsvirksomhed, medmindre aktiviteterne har et i økonomisk henseende meget begrænset omfang. Hvis aktiviteterne ikke udøves med gevinst for øje, kan der ikke desto mindre være tale om erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand, hvis aktiviteterne har et i økonomisk henseende betydeligt omfang.

Uanset aktiviteternes karakter og omfang vil virksomhed, der drives af stat, region eller kommune eller af en statslig, regional eller kommunal selvejende institution, dog ikke være erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand. En privat selvejende institution vil derimod afhængig af aktiviteternes karakter og omfang kunne være en erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand. Dette gælder også, hvis den private selvejende institution overvejende finansieres af tilskud fra stat, region eller kommune.

Som typiske eksempler kan nævnes, at mindre ideelle foreninger, private selvejende institutioner, andelsboligforeninger, boligafdelinger i en almennyttig boligorganisation og ejerforeninger ikke vil være erhvervsvirksomhed, hvorimod ideelle foreninger eller private selvejende institutioner med mere end nogle få fuldtidsansatte og andelsboligforeninger, boligafdelinger og ejerforeninger med mere end ca. ti boliger som udgangspunkt må anses for erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand.

Forbuddet omfatter endvidere deltagelse i ledelsen af en personligt drevet virksomhed (enkelmandsvirksomhed), som ejes af en anden, eksempelvis den pågældendes ægtefælle eller samlever.

Forbuddet omfatter som udgangspunkt ikke deltagelse i ledelsen af en virksomhed, hvor den pågældende hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. I praksis vil det navnlig gælde den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. Det vil principielt også gælde andre selskaber og foreninger, hvis deltagerne ifølge vedtægterne hæfter personligt og ubegrænset for selskabets eller foreningens forpligtelser, men det vil formentlig sjældent forekomme i praksis. Med personlig og ubegrænset hæftelse menes således personlig og ubegrænset hæftelse efter de selskabsretlige regler, og en eventuel personlig kaution for eksempelvis et aktieselskabs eller anpartsselskabs forpligtelser bringer *ikke* forholdet uden for det generelle forbud mod at deltage i ledelsen af et selskab mv. med begrænset ansvar. Det bringer heller ikke forholdet uden for forbuddet mod at deltage i ledelsen af et selskab mv. med begrænset ansvar, at den pågældende i tilfælde af selskabets efterfølgende konkurs i givet fald i medfør af den foreslåede § 168 som udgangspunkt vil hæfte personligt for udækket gæld.

Det foreslås imidlertid med bestemmelsens 2. pkt., at hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, der ikke er udløbet på frisdagen, og den groft uforsvarlige forretningsførelse, der begrunder nyt pålæg af konkurskarantæne, er foregået efter, at den tidligere konkurskarantæne fik virkning, skal det bestemmes i den nye afgørelse om konkurskarantæne, at den pågældende heller ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser.

Det foreslåede 2. pkt. finder anvendelse, når en person, der allerede er pålagt konkurskarantæne, på ny pålægges konkurskarantæne efter den foreslåede § 157. Det er i den forbindelse en betingelse, at fristdagen i det konkursbo, hvor den nye konkurskarantæne pålægges, ligger inden udløbet af den tidligere pålagte konkurskarantæne. Det kræves derimod ikke, at konkursen er indtrådt, endsige at den nye konkurskarantæne pålægges, inden udløbet af den tidligere konkurskarantæne. Det er endvidere en betingelse, at den groft uforsvarlige forretningsførelse, der begrunder den nye konkurskarantæne, er foregået efter, at den tidligere pålagte konkurskarantæne fik virkning. Hvis den groft uforsvarlige forretningsførelse er foregået både før og efter, at den tidligere pålagte konkurskarantæne fik virkning, finder det foreslåede 2. pkt. kun anvendelse, hvis den groft uforsvarlige forretningsførelse, der er foregået efter, at den tidligere pålagte konkurskarantæne fik virkning, efter skifterettens skøn i sig selv ville have været tilstrækkelig til at begrunde pålæg af ny konkurskarantæne. I tvivlstilfælde bør skifteretten undlade at bringe 2. pkt. i anvendelse.

Når de beskrevne betingelser er opfyldt, skal skifteretten i afgørelsen om på ny at pålægge konkurskarantæne bestemme, at konkurskarantænen fremover også indebærer et forbud mod deltagelse i ledelsen af erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser. Der er tale om en obligatorisk retsfølge, som skal bringes i anvendelse, når betingelserne er opfyldt. Der kan dog indgå et element af skøn i vurderingen af, om betingelserne – og herunder navnlig betingelsen vedrørende den tidsmæssige placering af den groft uforsvarlige forretningsførelse – er opfyldt.

Når skifteretten i en afgørelse om konkurskarantæne i medfør af 2. pkt. bestemmer, at den pågældende heller ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser, har denne udvidelse af konkurskarantænen retsvirkninger virkning både for den eventuelt stadig løbende konkurskarantæne og den nu pålagte konkurskarantæne. Forbuddet mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser træder således i kraft, når afgørelsen om den nye konkurskarantæne får virkning.

Som eksempel kan nævnes, at hvis en person, der er pålagt konkurskarantæne med udløb den 15. juni 2017, ved en ny afgørelse i april 2016 pålægges konkurskarantæne i 3 år, og skifteretten i den nye afgørelse træffer bestemmelse i medfør af 2. pkt., vil den pågældende være underlagt et generelt forbud mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, så snart den nye afgørelse får virkning. Og dette vil gælde frem til den 15. juni 2020, idet den nye 3-årige konkurskarantæne lægges i forlængelse af den tidligere pålagte konkurskarantæne, jf. forslaget til konkurslovens § 158, stk. 2.

En afgørelse efter det foreslåede 2. pkt. indebærer navnlig et forbud mod at deltage i ledelsen af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar

eller interessant, eller i ledelsen af den pågældendes egen enkeltmandsvirksomhed.

Forbuddet mod at deltage i ledelsen af en personligt drevet virksomhed (enkeltsmandsvirksomhed) omfatter i givet fald både selvstændig erhvervsvirksomhed som hovedbeskæftigelse og som udgangspunkt også selvstændig erhvervsvirksomhed som bibeskæftigelse. Forbuddet omfatter dog ikke bibeskæftigelse af meget begrænset omfang. Forbuddet omfatter heller ikke hobbyvirksomhed. Ved vurderingen af, om der er tale om bibeskæftigelse af meget begrænset omfang, kan momslovens grænse for afgiftsfritagelse tillægges en vis vejledende betydning, herunder navnlig således at der i hvert fald vil være tale om erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand, hvis årsomsætningen ved selvstændig erhvervsvirksomhed overstiger 50.000 kr. Dette gælder, uanset om den pågældende måtte være fritaget for momsregistrering, fordi virksomheden helt eller delvis leverer momsfritagne ydelser, eller fordi den pågældende er omfattet af momslovens særlige regler om blinde eller kunstnere.

Forbuddet er ikke geografisk begrænset og omfatter således som sådan også deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed i udlandet. Straffelovens almindelige regler om dansk straffemyndighed medfører dog i praksis geografiske begrænsninger i forbuddets rækkevidde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til kapitel 20

(Behandlingen af sager om konkurskarantæne)

Til § 160

Bestemmelsen angår skifterettens beslutning om at indlede sag om konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 1*, at skifteretten på grundlag af kurators begrundede indstilling skal afgøre, om der skal indledes sag om konkurskarantæne mod nogen.

Hvis kurator af særlige grunde kun har kunnet afgive en foreløbig indstilling i redegørelsen efter § 125, stk. 2, jf. det foreslåede stk. 3, om, hvorvidt der bør rejses sag om konkurskarantæne mod nogen, vil skifteretten kunne afvente kurators endelige indstilling herom i en senere redegørelse. Skifteretten bør imidlertid være meget tilbageholdende med at rejse sag om konkurskarantæne senere end et år efter konkursdekretets afsigelse, medmindre den, der er spørgsmålet om at pålægge konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelse af, om der er grundlag for at rejse sag om pålæg af konkurskarantæne.

Skifteretten bør ved denne indledende beslutning kun tilsidesætte kurators indstilling, hvis denne er åbenbart forkert. Skifteretten skal således ikke på dette indledende stadium vurdere, om det er sandsynligt, at konkurskarantæne vil bli-

ve pålagt, men alene, om kurators redegørelse giver rimeligt grundlag for at indlede en karantænesag.

Det kræves ikke, at den, der er spørgsmål om at pålægge karantæne, skal have lejlighed til at udtale sig, før skifteretten træffer afgørelse om at indlede sag om konkurskarantæne. Den pågældende kan heller ikke kære skifterettens afgørelse om at indlede sag om konkurskarantæne, idet den pågældende i givet fald i stedet under sagen om konkurskarantæne må påstå frifindelse.

Skifteretten kan om nødvendigt anmode kurator om at uddybe sin redegørelse, før retten træffer afgørelse om, hvorvidt der skal indledes sag om konkurskarantæne, jf. 2. pkt. Dette gælder også i tilfælde, hvor kurator indstiller, at der ikke indledes sag om konkurskarantæne. Det ligger heri, at skifteretten i den forbindelse også kan anmode kurator om at foretage nærmere angivne yderligere undersøgelser.

Som følge af den meget begrænsede prøvelse af grundlaget for pålæg af konkurskarantæne vil den, der beklæder skifteretten ved afgørelsen af, om der skal indledes sag om konkurskarantæne, som udgangspunkt i givet fald ikke være inhabil ved den senere afgørelse af, om konkurskarantæne skal pålægges.

Såfremt skifteretten ikke følger kurators indstilling om at indlede sag om konkurskarantæne, kan kurator kære skifterettens afgørelse herom efter de almindelige regler om kære i konkurslovens § 248, stk. 2, § 251 og § 255. En fordringshaver vil derimod ikke kunne kære en sådan afgørelse, idet der ikke er tale om en afgørelse over for fordringshaveren, jf. herved retsplejelovens § 393.

Skifterettens afgørelse om ikke at indlede sag om konkurskarantæne (hvad enten afgørelsen er i overensstemmelse med kurators indstilling eller ej) vil endvidere efter indstilling fra kurator kunne omgøres af skifteretten, hvis der fremkommer nye oplysninger af betydning for afgørelsen, samt når skifteretten i øvrigt finder det hensigtsmæssigt, jf. retsplejelovens § 222. Også i en sådan situation bør skifteretten imidlertid være meget tilbageholdende med at rejse sag om konkurskarantæne senere end et år efter konkursdekretets afsigelse, medmindre den, der er spørgsmål om at pålægge konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelse af, om der er grundlag for at rejse sag om pålæg af konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 2*, at sager om konkurskarantæne behandles efter de særlige regler herom i det foreslåede kapitel 20, og i øvrigt – som følge af den foreslåede henvisning til konkurslovens § 243 – efter retsplejelovens regler om borgerlige sager med de ændringer, som følger af forholdets natur.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 161

Bestemmelsen angår kurators skriftlige begæring om pålæg af konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 1*, at når skifteretten har besluttet at indlede sag om konkurskarantæne (jf. herom den foreslåede § 160), skal kurator inden en af skifteretten fastsat frist indlevere et processkrift til skifteretten. Fristen bør normalt ikke sættes til mere end fire uger. Fristen kan efter kurators anmodning forlænges, hvis dette findes velbegrundet. Overskridelse af fristen har ikke præklusiv virkning i forhold til kurators påstand om pålæg af konkurskarantæne, men vil i mangel af lovligt forfald være udtryk for en pligtforsømmelse fra kurators side. En sådan pligtforsømmelse vil kunne tages i betragtning ved fastsættelsen af kurators vederlag og ved skifterettens beslutning om udpegning af kurator i fremtidige sager.

Processkriftet skal indeholde kurators påstand (*nr. 1*), dvs. at en angiven person eller angivne personer pålægges konkurskarantæne, en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå påstanden støttes (*nr. 2*), og angivelse af de dokumenter og andre beviser, som kurator agter at påberåbe sig (*nr. 3*).

Der skal ikke betales retsafgift for kurators indlevering af processkrift med begæring om pålæg af konkurskarantæne, jf. lovforslagets § 3.

Med processkriftet skal indleveres kopi af dette og kopier af de dokumenter, som kurator agter at påberåbe sig, for så vidt de er i kurators besiddelse, jf. *stk. 2*. Der skal indleveres et sæt kopier for hver person, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Skifteretten lader processkriftet forkynde for den eller dem, der begæres pålagt konkurskarantæne, jf. *stk. 3*. Samtidig med forkyndelsen skal der udleveres en vejledning om, hvad konkurskarantæne indebærer, og om reglerne om sagens behandling, jf. de foreslåede §§ 162 og 163. Det forudsættes, at Domstolsstyrelsen udarbejder en standardvejledning, som skifteretterne kan benytte. I tilknytning til forkyndelsen skal den pågældende også underrettes om den frist, skifteretten har fastsat for indlevering af svarskrift og anmodning om mundtlig forhandling, jf. forslaget til § 162, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 162

Bestemmelsen angår den videre behandling af en sag om konkurskarantæne efter forkyndelsen af kurators processkrift for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, jf. herom forslaget til § 161, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 1*, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, inden en af skifteretten fastsat frist kan indlevere et svarskrift til skifteretten og/eller anmode om mundtlig forhandling. Fristen bør normalt ikke sættes til mere end fire

uger. Fristen kan efter anmodning forlænges, hvis dette findes velbegrundet.

Overskridelse af fristen betyder, at skifteretten kan afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Skifteretten kan tage hensyn til et svarskrift, der indleveres for sent, men har ikke pligt hertil. Skifteretten kan ligeledes tage hensyn til en anmodning om mundtlig forhandling, som fremsættes for sent, men i modsætning til, hvad der gælder ved en rettidig anmodning om mundtlig forhandling, vil den pågældende ikke have krav på, at der holdes mundtlig forhandling.

Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, kan vælge at svare skriftligt eller mundtligt eller begge dele. Hvis den pågældende hverken indleverer et svarskrift eller anmoder om mundtlig forhandling, kan skifteretten afgøre sagen på det foreliggende grundlag uden afholdelse af retsmøde. Manglende svar kan endvidere efter omstændighederne tillægges processuel skadevirkning, jf. nærmere nedenfor om det foreslåede stk. 6.

Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, indgiver et svarskrift, skal kopi af svarskriftet samtidig sendes til kurator, jf. *stk. 2*.

Skifteretten kan bestemme, at der skal udveksles yderligere processkrifter, jf. *stk. 3*. Skifteretten fastsætter i givet fald fristen for indlevering af et yderligere processkrift, der i almindelighed bør være 2-3 uger.

Hvis der ikke skal være mundtlig forhandling, jf. herom nærmere nedenfor om det foreslåede stk. 4, bør skifteretten give parterne mulighed for indlevering af replik og duplik, medmindre dette ud fra indholdet af kurators første processkrift og svarskriftet klart er overflødigt. Yderligere skriftveksling vil kræve en særlig begrundelse.

Hvis der skal være mundtlig forhandling, bør skifteretten kun give parterne mulighed for indlevering af replik og duplik, hvis særlige grunde taler for det.

Det foreslås i *stk. 4*, at skifteretten skal indkalde parterne til mundtlig forhandling, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har anmodet om det efter det foreslåede stk. 1, nr. 2, eller hvis skifteretten i øvrigt finder det hensigtsmæssigt.

Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har således et absolut krav på mundtlig forhandling, hvis anmodning herom fremsættes inden for den frist, som skifteretten har fastsat i medfør af det foreslåede stk. 1.

I mangel af en sådan (rettidig) anmodning er det overladt til skifterettens skøn, om der skal afholdes mundtlig forhandling, eller om sagen skal afgøres på skriftligt grundlag. Skifteretten bør ved udøvelsen af dette skøn bl.a. tage hensyn til, om kurator har anmodet om mundtlig forhandling, og kan også tage hensyn til, om den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har anmodet om mundtlig forhandling efter udløbet af fristen for at anmode herom. Skifteretten kan indkalde

parterne til mundtlig forhandling, selv om ingen af dem har anmodet om det, men det vil formentlig sjældent være relevant. Det vil dog efter omstændighederne kunne være hensigtsmæssigt, hvis skifteretten f.eks. finder, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har behov for en sådan vejledning og bistand fra skifterettens side, at den bør gives i et møde i skifteretten.

Retsplejelovens almindelige regler om rettergangsfuldmagt finder anvendelse på en mundtlig forhandling om pålæg af konkurskarantæne. Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, kan således give møde ved en advokat eller en person som nævnt i retsplejelovens § 260, stk. 3 (visse nærmere beslægtede eller besvogrede mv.). Der vil som udgangspunkt ikke kunne gives møde ved andre personer i medfør af retsplejelovens § 260, stk. 9, da der som udgangspunkt vil skulle ske forhandling om en tvist. Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, tager bekræftende til genmæle, og der derfor ikke skal ske forhandling om en tvist, vil der dog kunne gives møde ved andre personer i medfør af retsplejelovens § 260, stk. 9.

Også kurator kan give møde ved en (anden) advokat.

Udeblivelse fra den mundtlige forhandling har ikke udeblivelsesvirkning, men alene faktisk præklusionsvirkning, dvs. at den pågældende part afskæres fra at gøre sine synspunkter gældende. Sagen kan således behandles, uanset om kurator eller den, der begæres pålagt konkurskarantæne, udebliver. Hvis ingen af parterne giver møde, kan sagen behandles på det foreliggende skriftlige grundlag. Mundtlig bevisførelse kan ikke finde sted, hvis ingen af parterne er mødt.

Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, undlader at udtale sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder, kan skifteretten tillægge det processuel skadevirkning, jf. nedenfor om det foreslåede stk. 6. Dette vil bl.a. gælde i tilfælde, hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, ikke i et svarskrift eller andet processkrift har udtalt sig herom og herefter udebliver fra en mundtlig forhandling.

Under den mundtlige forhandling kan den, der begæres pålagt konkurskarantæne, afgive partsforklaring, jf. også det foreslåede stk. 5 om indkaldelse til personligt møde. Der kan endvidere ske vidneførelse, men en sag om konkurskarantæne bør dog som udgangspunkt kunne afgøres ud fra det skriftlige bevismateriale og en eventuel partsforklaring fra den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Det foreslås i *stk. 5*, at skifteretten efter anmodning fra kurator kan indkalde den, der begæres pålagt konkurskarantæne, til personligt møde for at besvare spørgsmål sigtende til sagens oplysning. Kurator skal i anmodningen angive temaet for de spørgsmål, der ønskes besvaret. Skifteretten bør som udgangspunkt imødekomme kurators anmodning, medmindre kurator har let adgang til at få oplysningerne ad anden vej.

Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, udebliver eller undlader at besvare spørgsmål, eller svarene er uklare

eller ufuldstændige, kan det tillægges processuel skadevirkning, jf. nedenfor om det foreslåede stk. 6. Manglende møde eller undladelse af at besvare spørgsmål kan derimod ikke imødegås ved anvendelse af tvangsmidler.

Det foreslås i *stk. 6*, at hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, undlader at udtale sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder, kan skifteretten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til skade for den pågældende (processuel skadevirkning).

Bestemmelsen tager sigte på tilfælde, hvor kurator i et processkrift har udtalt sig om sagens faktiske omstændigheder, og hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, hverken i et processkrift eller under en eventuel mundtlig forhandling udtaler sig om kurators erklæringer om de faktiske omstændigheder. Bestemmelsen tager endvidere sigte på tilfælde, hvor kurator udtaler sig om sagens faktiske omstændigheder under en mundtlig forhandling, hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har givet møde, men ikke forholder sig til kurators udtalelser. Bestemmelsen tager derimod ikke sigte på tilfælde, hvor kurator udtaler sig under en mundtlig forhandling, hvorfra den, der begæres pålagt konkurskarantæne, er udeblevet, jf. herom ovenfor.

I de beskrevne tilfælde kan skifteretten ved bevisbedømmelsen tillægge det virkning til skade for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, at den pågældende ikke har udtalt sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder. Der er tale om en fakultativ processuel skadevirkning, hvor skifteretten har mulighed for – men ikke er forpligtet til – uden nærmere bevisførelse at lægge kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder til grund ved sagens afgørelse.

Det foreslås i *stk. 6, 2. pkt.*, at den samme mulighed for fakultativ processuel skadevirkning skal gælde, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, udebliver efter at være indkaldt til personligt møde (jf. herom det foreslåede *stk. 5*) eller undlader at besvare spørgsmål, eller svarene er uklare eller ufuldstændige.

Fakultativ processuel skadevirkning indtræder ikke, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, er omfattet af en vidnefritagelsesgrund med hensyn til det pågældende spørgsmål, jf. retsplejelovens § 171. Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, kan således f.eks. – uden at der indtræder fakultativ processuel skadevirkning – nægte at besvare spørgsmål, hvis besvarelse antages at ville udsætte den pågældende for straf, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1.

Selv om manglende, uklare eller ufuldstændige svar ikke kan have processuel skadevirkning efter det foreslåede *stk. 6*, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, er omfattet af en vidnefritagelsesgrund, kan skifteretten imidlertid også i en sådan situation som led i den fri bevisbedømmelse lægge vægt på, om den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har givet en fyldestgørende forklaring om forhold, som beviserne i øvrigt giver anledning til at rejse spørgsmål om.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 163

Bestemmelsen angår advokatbeskikkelse for den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Det foreslås, at der skal beskikkes en advokat for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, hvis den pågældende anmoder om det, eller skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt.

Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, skal i forbindelse med forkyndelsen af kurators processkrift vejledes om adgangen til advokatbeskikkelse, jf. forslaget til § 161, stk. 3.

Eftersom der altid efter anmodning skal beskikkes en advokat for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, vil der formentlig sjældent være anledning til, at skifteretten benytter sig af muligheden for af egen drift at beskikke en advokat for den, der begæres pålagt konkurskarantæne. Det vil formentlig kun være relevant, hvis skifteretten ikke finder det muligt at behandle sagen på forsvarlig måde, uden at den pågældende har sådan bistand.

Det foreslås i bestemmelsens *2. pkt.*, at der om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat skal gælde samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31. Dette svarer til, hvad der sædvanligvis gælder i forbindelse med regler om advokatbeskikkelse. En tilsvarende regel findes f.eks. i konkurslovens § 219, stk. 2, 2. pkt., om beskikkelse af advokat for skyldneren under en gældssaneringsag.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 164

Bestemmelsen angår skifterettens afgørelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges. Det foreslås, at afgørelsen skal træffes ved kendelse. Dette indebærer bl.a., at afgørelsen skal begrundes, jf. forslaget til § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 218, stk. 1, 1. pkt.

Skifteretten kan kun pålægge konkurskarantæne efter begæring fra kurator (jf. forslaget til § 157 og § 161 og bemærkningerne hertil), men herudover er skifteretten ikke bundet af parternes påstande. Uanset om den, der begæres pålagt konkurskarantæne, tager bekræftende til genmæle, skal skifteretten således selvstændigt vurdere, om konkurskarantæne bør pålægges og i givet fald for hvilken periode, og om konkurskarantænen i givet fald tillige skal være til hinder for at drive erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser, jf. forslaget til § 159, 2. pkt.

Skifteretten er imidlertid bundet af parternes samstemmende erklæringer om faktiske omstændigheder. I mangel af enig-

hed om faktiske omstændigheder afgør skifteretten efter en fri bevisbedømmelse, hvilke faktiske omstændigheder der kan lægges til grund for afgørelsen. Med hensyn til fakultativ processuel skadevirkning i visse tilfælde henvises til forslaget til § 162, stk. 6, og bemærkningerne hertil.

Skifterettens afgørelse kan kæres til landsretten, jf. forslaget til § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 389, stk. 1, hvad enten afgørelsen går ud på, at konkurskarantæne pålægges eller ikke pålægges. Kære kan iværksættes af kurator henholdsvis den, der er pålagt konkurskarantæne, men ikke af en fordringshaver.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at kære har opsættende virkning. Konkurskarantænen træder således først i kraft, når landsretten i givet fald har stadfæstet skifterettens afgørelse. Landsrettens afgørelse kan kun kæres til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. forslaget til § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2. Det påhviler i givet fald kurator (evt. ved anden mødeberettiget advokat) også at føre sagen om konkurskarantæne i højere instans.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 3*, at kære af Sø- og Handelsrettens afgørelser sker til Østre Landsret. Dette svarer til, hvad der i øvrigt gælder inden for konkurslovens område, jf. herved konkurslovens § 252.

Det foreslås med *stk. 4*, at virkningerne af en pålagt konkurskarantæne stilles i bero i de – i praksis formentlig sjældent forekomne – tilfælde, hvor der, efter at karantænen er pålagt ved en endelig afgørelse, og hvor den dermed har været i kraft i en periode, meddeles tilladelse til prøvelse i 3. instans, tilladelse til kære efter kærefristens udløb eller tilladelse til ekstraordinær genoptagelse eller kære.

Hvis Procesbevillingsnævnet meddeler tredjeinstansbevilgning (jf. forslaget til konkurslovens § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2), ophører en pålagt konkurskarantæne således med at have virkning, indtil fristen for kære er udløbet (2 uger fra meddelelsen af tilladelsen, jf. forslaget til konkurslovens § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 394, stk. 2), eller – hvis kære sker rettidigt – indtil Højesteret har afsluttet behandlingen af kæren. Hvis Højesteret stadfæster landsrettens afgørelse om pålæg af konkurskarantæne (eller hvis kæren til Højesteret afsluttes uden realitetsafgørelse, således at landsrettens afgørelse om pålæg af konkurskarantæne står ved magt), løber den afbrudte karantæneperiode videre fra Højesterets afgørelse (henholdsvis afslutningen af kæren til Højesteret).

Det samme princip vil gælde i tilfælde, hvor landsretten meddeler tilladelse til, at skifterettens (Sø- og Handelsrettens) afgørelse kæres efter udløbet af den almindelige kærefrist, jf. forslaget til konkurslovens § 160, stk. 2, jf. retsplejelovens § 394, stk. 2, og i den helt undtagelsesvise situation, hvor ekstraordinær genoptagelse eller kære måtte komme på tale efter (en analog anvendelse af) retsplejelovens § 399.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til kapitel 21

(Sagsomkostninger og vederlag til kurator for sagens førelse)

Det foreslås at indsætte et nyt kapitel om sagsomkostninger (§ 165) og vederlag til kurator for sagens førelse (§ 166).

Til § 165

Bestemmelsen angår fastsættelsen af sagsomkostninger forbundet med førelsen af sager om konkurskarantæne. Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, at skifteretten træffer bestemmelse om disse sagsomkostninger. Skifteretten skal herved, jf. forslaget til § 160, stk. 2, tage udgangspunkt i de almindelige regler herom i retsplejelovens kapitel 30.

Dette indebærer navnlig, jf. princippet i retsplejelovens § 312, stk. 1 og 2, og den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, 2. pkt.*, at den, der pålægges konkurskarantæne, som udgangspunkt skal erstatte eller betale statskassens udgifter i forbindelse med konkurskarantænesagens førelse, det vil navnlig sige udgifterne til kurators vederlag, jf. forslaget til § 166. I modsætning til hvad der følger af retsplejelovens § 316, stk. 1, erstattes udgifterne til kurators vederlag fuldt ud (i det omfang erstatningspligten pålægges den pågældende) og ikke blot med et passende beløb, jf. det foreslåede *3. pkt.* i bestemmelsen.

Ender sagen derimod med, at den person, der blev begæret pålagt konkurskarantæne, ikke pålægges karantæne, er udgangspunktet ud fra samme princip, at statskassen erstatter den pågældendes sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 316.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at skifteretten, hvis konkurskarantæne pålægges, pålægger den pågældende at erstatte statskassen dennes udgifter i forbindelse med beskikkelse af en advokat efter den foreslåede § 163, medmindre særlige grunde taler herimod.

De særlige grunde, der i givet fald taler imod at pålægge den, der pålægges konkurskarantæne, at erstatte statskassens udgifter til advokatbeskikkelse, kan f.eks. være, at advokatbeskikkelse har været nødvendig på grund af den pågældendes særlige psykiske tilstand, eller at udgifterne til advokatbeskikkelse, uden at det kan bebrejdes den pågældende, har været usædvanligt store. I den forbindelse kan udgifterne efter omstændighederne også fordeles mellem den pågældende og statskassen. Der kan også lægges vægt på den pågældendes økonomiske forhold, således at det vil være mere nærliggende at fritage for at erstatte statskassen udgifterne ved advokatbeskikkelse, hvis den pågældende opfylder de økonomiske betingelser for fri proces. Opfyldelse af de økonomiske betingelser for fri proces vil dog ikke i sig selv – men kun sammen med andre forhold – kunne udgøre særlige grunde som nævnt i bestemmelsen.

Til § 166

Efter 1. pkt. i den foreslåede bestemmelse fastsætter skifteretten kurators vederlag for dennes førelse af en sag om konkurskarantæne. Vederlaget skal fastsættes under hensyn til arbejdets omfang (dvs. navnlig antallet og omfanget af udvekslede processkrifter og omfanget af en eventuel mundtlig forhandling), sagens karakter og udfald. Der vil således kunne lægges vægt på, om der f.eks. er tale om en enkel sag, hvor konkurskarantæne pålægges en enkelt person alene på grundlag af et kortfattet processkrift fra kurator, jf. den foreslåede bestemmelse i § 161, eller om der omvendt er tale om en sag, hvor der f.eks. er flere personer, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller hvor sagen er meget kompleks.

Udmåling af vederlaget under hensyn til en opgørelse fra kurator over anvendt tid, forudsætter, at det oplyste tidsforbrug efter skifterettens vurdering med rimelighed er anvendt på sagen.

Vederlaget omfatter ikke kurators arbejde med at undersøge, om der bør rejses sag om konkurskarantæne. Dette arbejde udføres i tilknytning til og i sammenhæng med kurators almindelige pligter som kurator, og skal derfor alene indgå i vederlagsfastsættelsen efter konkurslovens § 239, jf. herved afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Efter det foreslåede 2. pkt. afholdes vederlaget for kurators førelse af en sag om konkurskarantæne af statskassen, jf. dog den foreslåede bestemmelse i konkurslovens § 165, der indebærer, at statskassen kun (endeligt) afholder vederlaget i det omfang, den person, sagen er ført imod, ikke pålægges at afholde dette.

Til kapitel 22

(Hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne)

Det foreslås at indsætte et nyt kapitel om hæftelse for gælden ved overtrædelse af en konkurskarantæne. Der foreslås regler om betingelserne for hæftelse (§ 167) og om sagsbehandlingen (§ 168).

Til § 167

Bestemmelsen fastsætter betingelserne for, at den, der har overtrådt det forbud, en konkurskarantæne udgør, kan pålægges at hæfte for den udækkede gæld.

Det foreslås i *stk. 1*, at den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, som udgangspunkt hæfter for den del af skyldnerens gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, hvis fristdagen ligger inden konkurskarantænen udløb.

Det er ikke en betingelse for hæftelse, at overtrædelsen er konstateret under en straffesag. Hvis den pågældende har været sigtet for overtrædelsen, jf. straffelovens § 131, og påtale er opgivet, eller den pågældende er frifundet, kan der

imidlertid ikke blive tale om hæftelse efter den foreslåede bestemmelse.

Medgerningsmænd, som ville kunne straffes (og som eventuelt er straffet) for overtrædelsen, kan ikke pålægges hæftelse efter den foreslåede bestemmelse. Dette udelukker ikke, at en sådan medgerningsmand efter omstændighederne kan være erstatningsansvarlig efter lovgivningens almindelige regler.

Det er en betingelse for hæftelse efter den foreslåede bestemmelse, at den virksomhed, som den pågældende i strid med konkurskarantænen har deltaget i ledelsen af, er gået konkurs, og det er som udgangspunkt en betingelse, at fristdagen i dette konkursbo ligger inden konkurskarantænen udløb.

Når disse betingelser er opfyldt, hæfter den pågældende for den del af skyldnerens gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, medmindre skifteretten helt eller delvis fritager herfor, jf. nedenfor om det foreslåede stk. 2.

Hæftelse forudsætter endvidere, at kurator rejser krav herom under konkursboets behandling, jf. nærmere den foreslåede § 168. Sker dette ikke, kan der ikke blive tale om hæftelse efter den foreslåede § 167.

Det foreslås i *stk. 2*, at skifteretten helt eller delvis kan fritage for hæftelse efter det foreslåede stk. 1. Bestemmelsen giver skifteretten mulighed for efter et skøn helt eller delvis at fritage for hæftelse ud fra en samlet vurdering af sagens omstændigheder. I denne vurdering kan bl.a. indgå, hvor alvorlig en overtrædelse af konkurskarantænen der er tale om (dvs. navnlig hvor længe overtrædelsen har varet, og hvor omfattende den pågældendes deltagelse i ledelsen har været), om den pågældendes ledelse af virksomheden under konkurskarantænen må antages at have været medvirkende til konkursen og størrelsen af den gæld, der er pådraget, mens den pågældende under konkurskarantænen deltog i ledelsen af virksomheden, jf. også nedenfor om det foreslåede stk. 4.

Det foreslås i *stk. 3*, at skifteretten helt eller delvis kan pålægge den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hæftelse som nævnt i stk. 1, hvis fristdagen ligger inden for et år efter konkurskarantænen udløb. Den eneste forskel i forhold til det foreslåede stk. 1 er, at hæftelse – fakultativt – kan pålægges, også hvis fristdagen ligger efter konkurskarantænen udløb, men dog inden for et år herefter. I skifterettens vurdering af, i hvilket omfang hæftelse skal pålægges, kan bl.a. indgå de samme forhold som nævnt ovenfor med hensyn til stk. 2, jf. også nedenfor om det foreslåede stk. 4.

Det foreslås i *stk. 4*, at skifteretten ved sin afgørelse efter stk. 2 eller 3 bl.a. skal lægge vægt på, om det under hensyn til de vigtigste årsager til konkursen og den pågældendes andel heri er rimeligt at pålægge hæftelse.

Hæftelsen omfatter i givet fald den del af skyldnerens gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, eller – hvis skifteretten har truffet afgørelse herom i medfør af det foreslåede stk. 2 eller 3 – en del heraf. Skifterettens afgørelse om delvis hæftelse bør i givet fald gå ud på, at den pågældende hæfter for en vis procentdel af den udækkede gæld. Hvis skifteretten har fundet, at det vil være rimeligt, at den pågældende hæfter for et bestemt beløb (eksempelvis svarende til den gæld, der er pådraget i en bestemt periode), bør skifteretten således pålægge en procentuel hæftelse ud fra et skøn over forholdet mellem dette beløb og den samlede udækkede gæld.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 168

Bestemmelsen indeholder sagsbehandlingsregler om sager om hæftelse efter den foreslåede § 167.

Det foreslås, at hæftelse efter den foreslåede § 167 kun kan pålægges af skifteretten, hvis kurator på boets vegne indleverer stævning herom, inden skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling, og at sagen behandles efter reglerne i kapitel 31 om skifterettens behandling af tvister.

Der skal betales retsafgift for indlevering af stævning efter reglerne i retsafgiftslovens § 1. Ved opgørelsen af sagens værdi vil der i den forbindelse i praksis kunne tages udgangspunkt i kurators skøn over størrelsen af den gæld, som ikke kan forventes at opnå dækning i boet.

Sagen behandles i øvrigt efter retsplejelovens regler om civile retssager, jf. henvisningen hertil i konkurslovens § 243 (som ikke foreslås ændret). Dette gælder også med hensyn til sagsomkostninger og fri proces. Sagsomkostninger, som konkursboet pålægges, er massekrav.

Skifterettens afgørelse, som skal træffes ved dom, jf. konkurslovens § 246, kan gå ud på frifindelse eller på, at sagsøgte hæfter for den del af skyldnerens gæld, der ikke dækkes af konkursmassen, eller for en nærmere angiven procentdel heraf.

Hvis konkursboet helt eller delvis får medhold, er det dermed fastslået, at sagsøgte hæfter for den udækkede gæld i det ved dommen fastsatte omfang. Hvis størrelsen af den udækkede gæld ligger fast på domstidspunktet, vil der efter påstand kunne medtages bestemmelser i dommens konklusion om, at sagsøgte skal betale nærmere angivne beløb til nærmere angivne fordringshavere. Hvis størrelsen af den udækkede gæld ikke ligger fast på domstidspunktet, er dette derimod ikke muligt, og hvis der senere opstår tvist mellem sagsøgte og en fordringshaver om, hvilket beløb sagsøgte i kraft af den pålagte hæftelse er forpligtet til at betale til fordringshaveren, må dette, hvis der ikke kan opnås en mindelig ordning, om nødvendigt afgøres under en retssag mellem de pågældende.

Der foreslås ikke særlige regler om eventuel regres mod andre, eksempelvis kautionister, som også hæfter for den udækkede gæld. Spørgsmålet om en sådan eventuel regres afgøres således efter lovgivningens almindelige regler om regres mellem solidarisk hæftende skyldnere. Det samme gælder spørgsmålet om indbyrdes regres i tilfælde, hvor hæftelse efter den foreslåede § 167 pålægges flere, fordi flere personer, som hver især er pålagt konkurskarantæne, i strid med konkurskarantænerne har deltaget i ledelsen af den pågældende konkursramte virksomhed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til kapitel 23

(Registrering af konkurskarantæne)

Det foreslås at indsætte et nyt kapitel om registrering af konkurskarantæne. Der foreslås en regel om førelse af et register over pålagte konkurskarantæner (§ 169, stk. 1), og herunder en bemyndigelsesbestemmelse, der giver mulighed for at fastsætte nærmere regler, bl.a. om hvilke oplysninger der skal registreres i registret, hvor længe oplysningerne skal være registreret, og hvem der skal kunne få oplysninger fra registret og til hvilke formål (§ 169, stk. 2).

Til § 169

Bestemmelsen angår førelsen af et register over pålagte konkurskarantæner.

Det foreslås i *stk. 1*, at Erhvervsstyrelsen fører et register over pålagte konkurskarantæner.

Formålet med registret er, at Erhvervsstyrelsen via it-systemerne skal hindre, at personer, der er pålagt konkurskarantæne, registreres som ledelsesmedlemmer i Erhvervsstyrelsens it-system, og samtidig sikre, at eventuelle eksisterende registreringer i systemet af de pågældende personer som ledelsesmedlemmer slettes.

Formålet med registret er endvidere, at andre offentlige myndigheder kan få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne, når det er nødvendigt for varetagelsen af deres opgaver.

De myndigheder, der vil kunne have behov for at få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne, er først og fremmest SKAT, skifteretterne og politiet.

SKAT vil have behov for at få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne efter den foreslåede bestemmelse i § 159, 2. pkt., for i givet fald at kunne nægte momsregistrering eller registrering som arbejdsgiver. SKAT vil endvidere have behov for at få oplyst, når en person pålægges konkurskarantæne efter den foreslåede bestemmelse i § 159, 2. pkt., med henblik på i givet fald at slette vedkommende fra en eventuel eksisterende momsregistrering eller registrering som arbejdsgiver.

Skifteretterne vil have behov for at få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne, i de tilfælde hvor en kurator i et konkursbo eller en rekonstruktør, der er beskikket under en rekonstruktionsbehandling, bliver opmærksom på, at en person reelt har ledet et selskab mv. uden at være registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør mv. I en sådan situation kan kurator eller rekonstruktøren anmode skifteretten om at indhente oplysning fra registret om, hvorvidt den pågældende person i den relevante periode har været pålagt konkurskarantæne. Hvis dette er tilfældet, vil der kunne blive tale om at indgive politianmeldelse og/eller om at gøre personlig hæftelse gældende i medfør af de foreslåede regler i konkurslovens kapitel 22, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Politiet vil have behov for at få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne, i de tilfælde hvor politiet på grundlag af en anmeldelse eller af andre grunde efterforsker, om en person har begået en strafbar overtrædelse, jf. straffelovens § 131, af en pålagt konkurskarantæne.

Det ligger uden for formålet med registret at advare eksempelvis potentielle samarbejdspartnere mod, at en person er pålagt eller har været pålagt konkurskarantæne. Det bemærkes, at det fremgår af offentlighedslovens § 5, stk. 2, at retten til aktindsigt ikke omfatter registre eller andre systematiserede fortegnelser, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling, dog bortset fra fortegnelser som nævnt i lovens stk. 1, nr. 2. Der vil således ikke være adgang til aktindsigt i registret som sådan. Det bemærkes endvidere, at der i øvrigt ikke efter offentlighedsloven vil være adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner, da der vil være tale om sådanne oplysninger, som nævnt i lovens § 12, stk. 1, nr. 1, om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold.

Med hensyn til private kreditoplysningsbureauers mulighed for at behandle oplysninger om pålagte konkurskarantæner henvises til afsnit 4.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om førelsen af registret, herunder om indberetning af pålagte konkurskarantæner til Erhvervsstyrelsen og om udlevering af oplysninger fra registret. Der vil i forbindelse med udstedelse af en bekendtgørelse i medfør af det foreslåede *stk. 2* skulle indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. persondatalovens § 57.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse forventes udnyttet med henblik på nærmere at regulere bl.a., hvilke oplysninger der skal registreres i registret, hvor længe oplysningerne skal være registreret, og hvem der skal kunne få oplysninger fra registreret og til hvilke formål.

Med hensyn til hvilke oplysninger der skal registreres, forventes det fastsat, at der bl.a. skal registreres personnummer for de personer, der pålægges konkurskarantæne. Der vil i givet fald også blive fastsat regler om, hvilke identitetsop-

lysninger der skal registreres for personer, der ikke har et dansk personnummer.

Med hensyn til hvor længe oplysninger skal være registreret, forventes det fastsat, at oplysningerne om en pålagt konkurskarantæne skal slettes 2 år efter udløbet af konkurskarantænen. Ved fastlæggelsen af fristen på 2 år er der på den ene side lagt vægt på, at der skal være realistisk mulighed for, at eventuelle overtrædelser af en konkurskarantæne kan opdages og dermed retsforfølges, selv om konkurskarantænen er udløbet på det tidspunkt, hvor der opstår mistanke om, at en person på et tidligere tidspunkt har overtrådt en pålagt konkurskarantæne. På den anden side er der lagt vægt på, at fristen ikke bør være længere, end dette formål tilsiger. Det bemærkes herved, at strafansvar for overtrædelse af straffelovens § 131 forældes efter 2 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1.

Med hensyn til hvem der skal kunne få oplysninger fra registreret og til hvilke formål, bør de administrative forskrifter indeholde en udtømmende angivelse, jf. ovenfor om, hvilke myndigheder der i hvert fald bør have adgang til at få udleveret oplysninger fra registret. Det er efter lovforslaget overladt til erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren at tage stilling til, om andre myndigheder bør have adgang hertil, men det vil forudsætte, at det er *nødvendigt* for varetagelsen af de pågældende myndigheders opgaver. Det er med lovforslaget forudsat, at kun offentlige myndigheder kan tillægges adgang til at få udleveret oplysninger fra registret.

Det foreslåede *stk. 2* giver endvidere erhvervs- og vækstministeren mulighed for efter forhandling med justitsministeren at fastsætte regler om indberetning af pålagte konkurskarantæner til Erhvervsstyrelsen. Der forventes således bl.a. fastsat regler om, hvem det påhviler at indberette oplysninger om pålagte konkurskarantæner (og om eventuelle ændringer heraf). Der kan også fastsættes regler om formen for indberetningen, herunder at indberetningen skal ske ved anvendelse af digital kommunikation.

Den foreslåede bestemmelse om konkurskarantæneregistret fraviger ikke persondatalovens regler. Erhvervsstyrelsen vil således som dataansvarlig skulle overholde persondatalovens regler, når styrelsen behandler personoplysninger i forbindelse med førelsen af registret. Det gælder eksempelvis reglerne i persondatalovens kapitel 9 om den registreredes indsigtsret og reglerne i persondatalovens kapitel 11 om behandlingssikkerhed. Erhvervsstyrelsen vil endvidere skulle foretage anmeldelse til Datatilsynet efter persondatalovens § 43, før registret sættes i drift, samt indhente en udtalelse fra tilsynet efter persondatalovens § 45.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

(retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 12, stk. 3)

Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 12, stk. 3, fastslår, at byretten i borgerlige sager i visse tilfælde kan bestemme, at 3 dommere skal deltage i afgørelsen af sagen. Det foreslås at ændre bestemmelsen således, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at det samme gælder for afgørelser af tvister i konkursboer og sager om konkurskarantæne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 16, stk. 4, og § 20 a)

De gældende bestemmelser i retsplejelovens § 16, stk. 4, og § 20 a, fastslår henholdsvis, at Sø- og Handelsretten og byretten eller landsretten under behandlingen af "tvister i konkursboer" kan tilkalde sagkyndige medlemmer. Det foreslås, at ændre bestemmelserne således, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at dette også gælder for behandlingen af sager om konkurskarantæne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

(lov om retsafgifter)

Retsafgiftsloven regulerer bl.a., i hvilke tilfælde der skal betales afgift for sager, der behandles ved skifteretten. Efter lovens § 39, stk. 1, nr. 1, svares der således bl.a. retsafgift efter reglerne i lovens kapitel 1 om borgerlige domssager for behandling af tvister i konkursboer angående anmeldte fordringer og krav eller deres fortrinsret, jf. konkurslovens § 246. Retsafgiftslovens § 39, stk. 1, nr. 1, omfatter ikke sager om konkurskarantæne.

Med henblik på udtrykkeligt at fastslå at skifterettens behandling af sager om konkurskarantæne er afgiftsfri, foreslås det med § 3 at indsætte en særskilt bestemmelse i retsafgiftsloven. Bestemmelsen svarer til lovens § 37 b, om afgiftsfritagelse ved skifterettens behandling af sager om gældssanering.

For kære til landsret betales en retsafgift på 400 kr., jf. retsafgiftslovens § 54, der ikke foreslås ændret.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Oprettelsen af et konkurskarantænerregister, jf. lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til § 169 i konkursloven), er en forudsætning for, at reglerne om konkurskarantæne kan håndhæves effektivt. Loven vil på den baggrund blive sat i kraft, når de relevante it-løsninger i den

forbindelse er på plads, hvilket de forventes at ville kunne være ca. 6 måneder efter lovforslagets vedtagelse. På baggrund heraf forventes loven at blive sat i kraft senest ved udgangen af 2013.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens § 1, nr. 1 og 2 (om ændring af konkurslovens §§ 13 b og 15), finder anvendelse, når rekonstruktionsbehandling indledes efter lovens ikrafttræden. *Stk. 2* angår de foreslåede nye regler om, at rekonstruktøren og tillidsmanden i tilknytning til fremlæggelsen af et rekonstruktionsforslag skal redegøre for eventuelle forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne, og om at rekonstruktøren og tillidsmanden i forbindelse med, at en rekonstruktionsbehandling overgår til konkursbehandling før fremlæggelsen af et rekonstruktionsforslag, skal give en kort redegørelse til skifteretten om eventuelle ansvarspådragende forhold mv., i det omfang rekonstruktøren og tillidsmanden er i besiddelse af oplysninger herom. *Stk. 2* indebærer, at disse regler kun finder anvendelse, når rekonstruktionsbehandling indledes efter lovens ikrafttræden. De nævnte redegørelser vil kunne vedrøre handlemåde og omstændigheder i øvrigt, der lå forud for lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 3*, at lovens § 1, nr. 3 og 4 (om ændring af konkurslovens § 125 og om indsættelse af afsnit III indeholdende §§ 157-169) finder anvendelse i konkursboer, hvor konkursdekret afsiges efter lovens ikrafttræden. *Stk. 3* angår de foreslåede nye regler om konkurskarantæne i konkurslovens afsnit III og den hertil knyttede ændring af § 125, stk. 3, i tilknytning til kurators firemånedersredegørelse. *Stk. 3* indebærer, at disse regler kun finder anvendelse i konkursboer, hvor konkursdekret afsiges efter lovens ikrafttræden. Konkurskarantæne efter de foreslåede regler i kapitel 19 i konkursloven kan således kun pålægges i konkursboer, hvor konkursdekretet er afsagt efter lovens ikrafttræden. Ved afgørelsen af, om der skal pålægges konkurskarantæne, kan der lægges vægt på handlemåde og omstændigheder i øvrigt, der ligger forud for konkursdekretets afsigelse og dermed også forhold, der ligger forud for lovens ikrafttræden. Hæftelse efter de foreslåede regler i kapitel 22 i konkursloven forudsætter bl.a., at der tidligere er pålagt konkurskarantæne. Disse regler vil således først kunne anvendes i et konkursbo, efter at der i givet fald i et tidligere konkursbo (hvor konkursdekretet er afsagt efter lovens ikrafttræden) er blevet pålagt konkurskarantæne efter de foreslåede regler i kapitel 19 i konkursloven.

Til § 5

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed. Bestemmelsen fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at ændringen vedrørende konkursloven kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 217 af 15. marts 2011, foretages følgende ændringer:

§ 13 b. Det udsendte materiale skal indeholde:

- 1) Rekonstruktionsforslaget. Indeholder forslaget bestemmelse om virksomhedsoverdragelse, skal forslaget indeholde oplysning om:
 - a) Overdragelsessummen.
 - b) Hvilke aktiver, passiver og gensidigt bebyrdende aftaler der omfattes af overdragelsen.
 - c) Erhververen.
- 2) Oversigt over skyldnerens status, der skal indeholde:
 - a) Oversigt over skyldnerens aktiver med oplysning om værdien af de enkelte aktiver.
 - b) Oversigt over skyldnerens pantsatte aktiver, pantrettighedernes art samt størrelsen af pantefordringerne og eventuel friværdi i de enkelte aktiver.
 - c) Oversigt over usikrede krav, herunder pantsikrede krav, i det omfang pantet ikke strækker til, med angivelse af fordringshaverne og opdelt efter kravenes placering i konkursordenen.
- 3) En redegørelse fra rekonstruktøren og tillidsmanden, der skal indeholde:
 - a) Eventuelle kommentarer til den statusoversigt, der er nævnt i nr. 2.
 - b) Redegørelse for sammenhængen mellem den statusoversigt, der er nævnt i nr. 2, og skyldnerens senest aflagte regnskab.
 - c) Oplysning om forhold, der vil kunne søges omstødt, om anlagte omstødsessager og om rettigheder, der er bortfaldet efter § 12 j, stk. 2.
 - d) Oplysning om skyldnerens eventuelle ansvarspådragende forhold.
 - e) Oplysning om årsagen til skyldnerens økonomiske vanskeligheder.
 - f) Anslået dividende i tilfælde af skyldnerens konkurs.
 - g) Forløbet af samarbejdet med skyldneren under rekonstruktionsbehandlingen.
 - h) En erklæring fra rekonstruktøren og tillidsmanden om, hvorvidt rekonstruktionsforslaget efter deres skøn er rimeligt og frembyder en tilstrækkelig betryggelse for forslagens opfyldelse.

Stk. 2. ...

Stk. 3. ...

§ 15. Ud over i de tilfælde, der er nævnt i § 11 a, stk. 5, § 11 c, stk. 4, § 11 d, stk. 2, § 11 e, stk. 3, § 11 g, stk. 3, § 13, stk. 5, § 13 c, stk. 2, og § 13 f, stk. 1 og 3, bestemmer skifte retten, at rekonstruktionsbehandlingen ophører, hvis

- 1) skyldneren ikke er insolvent, jf. § 17, stk. 2, og § 18,

1. I § 13 b, stk. 1, nr. 3, indsættes efter litra d som nyt litra:

»e) Oplysning om eventuelle forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne.«

Litra e-h bliver herefter litra f-i.

2. I § 15 indsættes som *stk. 4*:

- 2) skyldneren ikke samarbejder loyalt eller bringer fordringshavernes ret i fare,
- 3) skyldneren begærer det eller
- 4) rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs.

Stk. 2. Rekonstruktøren skal straks give skifteretten meddelelse om omstændigheder som nævnt i stk. 1, nr. 1, 2 og 4. Skifteretten skal i disse tilfælde give skyldneren, rekonstruktøren, tillidsmanden og fordringshaverne lejlighed til at udtale sig, inden der træffes afgørelse efter stk. 1.

Stk. 3. Ophører en rekonstruktionsbehandling af andre grunde end stadfæstelse af et rekonstruktionsforslag, der indeholder bestemmelse om tvangsakkord, eller at skyldneren ikke er insolvent, tages skyldnerens bo straks under konkursbehandling.

§ 125. Kurator sender inden 3 uger efter konkursdekretets afsigelse en oversigt over boets aktiver og passiver til skifteretten og til fordringshaverne.

Stk. 2. Så snart de fornødne oplysninger er tilvejebragt, og senest 4 måneder efter, at konkursdekretet er afsagt, sender kurator en statusoversigt samt en redegørelse for de vigtigste årsager til konkursen til skifteretten og til fordringshaverne. Redegørelsen skal indeholde oplysning om de vigtigste regnskabstal for den periode, der er forløbet siden det senest udarbejdede regnskab, samt forklaring på væsentlige afvigelser mellem dette og boets status. Kurator sender endvidere samtidig en redegørelse til skifteretten og til fordringshaverne for, hvilke opgaver kurator indtil videre har varetaget, med oplysninger om den tid, der er medgået til udførelsen af de enkelte opgaver, og om, hvornår opgaverne er udført. Redegørelsen skal desuden indeholde oplysning om, hvorpå boet beror, og om muligt, hvornår det forventes afsluttet.

Stk. 3. Kurator sender herefter hvert halve år en redegørelse for boets forhold til skifteretten og til de fordringshavere, der forventes at kunne opnå dividende. Redegørelsen skal indeholde

- 1) oplysning om boets aktiver og passiver, herunder om der foreligger dispositioner eller retsforfølgning der er omstødelige,
- 2) redegørelse for bobehandlingen i den forløbne periode, herunder forløbet og resultatet af boets eventuelle fortsættelse af driften af skyldnerens virksomhed,
- 3) oplysning om, hvilke opgaver kurator har varetaget siden den senest afgivne redegørelse, om den tid, der er medgået til udførelsen af de enkelte opgaver, og om, hvornår opgaverne er udført,
- 4) oplysning om, hvorpå boet beror og om muligt, hvornår det forventes afsluttet, og
- 5) oplysning om eventuel begæring om udbetaling af acontosalær til kurator.

»*Stk. 4.* Når skyldnerens bo tages under konkursbehandling i medfør af stk. 3, skal rekonstruktøren og tillidsmanden sende en kort redegørelse til skifteretten om de forhold, der er nævnt i § 13 b, stk. 1, nr. 3, litra c-e, hvis rekonstruktøren og tillidsmanden er i besiddelse af oplysninger herom. Dette gælder dog ikke, hvis rekonstruktøren tidligere har sendt det materiale, der er nævnt i § 13 b, til skifteretten.«

3. I § 125 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Redegørelsen efter stk. 2 skal endvidere indeholde kurators begrundede indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen. Kan kurator ikke fremskaffe tilstrækkelige oplysninger til brug for afgivelse af en endelig indstilling i redegørelsen efter stk. 2, skal en sådan afgives så hurtigt som muligt og senest i forbindelse med den første redegørelse efter stk. 4, medmindre den, der er spørgsmål om at pålægge konkurskarantæne, i væsentlig grad har modarbejdet kurators undersøgelser.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

Stk. 4. ...

Stk. 5. ...

Stk. 6. ...

4. Efter § 156 indsættes før afsnit IV:

»Afsnit III

Konkurskarantæne

Kapitel 19

Betingelserne for at pålægge konkurskarantæne og karantænenes retsvirkninger

§ 157. Konkurskarantæne kan efter kurators begæring efter § 161 pålægges den, der senere end et år før fristdagen har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed. Hvis skyldneren var under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, regnes fristen på et år dog fra dagen for beslutningen om tvangsopløsning.

Stk. 2. Ved afgørelsen skal der lægges vægt på, om det under hensyn til den pågældendes handlemåde og omstændighederne i øvrigt er rimeligt at pålægge konkurskarantæne.

Stk. 3. Konkurskarantæne kan ikke pålægges den, der allerede er pålagt konkurskarantæne i anledning af den pågældendes deltagelse i ledelsen af en koncernforbundet virksomhed. Bestemmelsen i 1. pkt. finder anvendelse, indtil konkurskarantænen udløber.

§ 158. Konkurskarantæne pålægges for tre år. Hvis særlige grunde taler for det, kan konkurskarantæne pålægges for en kortere periode end tre år.

Stk. 2. Hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, som ikke er udløbet, regnes konkurskarantænen tidligst fra udløbet af den senest pålagte konkurskarantæne. Konkurskarantænen udløber dog senest ti år efter den oprindelige afgørelse.

§ 159. Den, der er pålagt konkurskarantæne, må ikke deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Hvis den pågældende tidligere er pålagt konkurskarantæne, der ikke er udløbet på fristdagen, og den groft uforsvarlige forretningsførelse, der begrunder nyt pålæg af konkurskarantæne, er foregået efter, at den tidligere konkurskarantæne fik virkning, bestemmes det i afgørelsen om konkurskarantæne, at den pågældende heller ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed med personlig og ubegrænset hæftelse for virksomhedens forpligtelser.

Kapitel 20

Behandlingen af sager om konkurskarantæne

§ 160. Skifteretten afgør på grundlag af kurators begrundede indstilling, om der skal indledes sag om konkurskarantæne mod nogen. Skifteretten kan anmode kurator om en supplerende indstilling, før skifteretten træffer afgørelse herom. Skifterettens beslutning om at indlede en sag om konkurskarantæne kan ikke kæres af den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Stk. 2. Sager om konkurskarantæne behandles efter reglerne i dette kapitel, og i øvrigt finder § 243 tilsvarende anvendelse.

§ 161. Når der er indledt sag om konkurskarantæne, skal kurator inden en af skifteretten fastsat frist indlevere et processkrift, som skal indeholde

- 1) kurators påstand,
- 2) en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som kurator agter at påberåbe sig.

Stk. 2. Med processkriftet skal indleveres kopi af dette og kopier af de dokumenter, som kurator agter at påberåbe sig, for så vidt de er i kurators besiddelse.

Stk. 3. Skifteretten lader processkriftet forkynde for den, der begæres pålagt konkurskarantæne. Samtidig med forkyndelsen skal der udleveres en vejledning om, hvad konkurskarantæne indebærer, og om reglerne i §§ 162 og 163.

§ 162. Den, der begæres pålagt konkurskarantæne, kan inden en af skifteretten fastsat frist

- 1) indlevere et svarskrift til skifteretten og
- 2) anmode om mundtlig forhandling.

Stk. 2. Kopi af svarskriftet skal samtidig med indleveringen til skifteretten sendes til kurator.

Stk. 3. Skifteretten kan bestemme, at der skal udveksles yderligere processkrifter.

Stk. 4. Skifteretten indkalder parterne til mundtlig forhandling, hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, har anmodet om det, jf. stk. 1, nr. 2, eller skifteretten i øvrigt finder det hensigtsmæssigt.

Stk. 5. Skifteretten kan efter anmodning fra kurator indkalde den, der begæres pålagt konkurskarantæne, til personligt møde for at besvare spørgsmål sigtende til sagens oplysning.

Stk. 6. Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, undlader at udtale sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder, kan skifteretten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til skade for den pågældende. Det samme gælder, hvis den pågældende udebliver efter at være indkaldt til personligt møde eller undlader at besvare spørgsmål, eller svarene er uklare eller ufuldstændige.

§ 163. Skifteretten beskikker en advokat for den, der begæres pålagt konkurskarantæne, hvis den pågældende anmoder om det, eller skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 164. Skifterettens afgørelse om, hvorvidt konkurskarantæne skal pålægges, træffes ved kendelse.

Stk. 2. Kære har opsættende virkning.

Stk. 3. Fra Sø- og Handelsretten sker kære til Østre Landsret.

Stk. 4. Hvis der, efter konkurskarantæne er pålagt, meddeles tilladelse til prøvelse i 3. instans, tilladelse til kære efter kærefristens udløb eller tilladelse til ekstraordinær genoptagelse eller kære, stilles virkningerne af den pålagte konkurskarantæne i bero.

Kapitel 21

Sagsomkostninger og vederlag til kurator for sagens førelse

§ 165. Skifteretten træffer bestemmelse om sagsomkostninger forbundet med førelsen af sager om konkurskarantæne. Hvis den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller den, der pålægges konkurskarantæne, skal have sagsomkostninger betalt eller erstattet, afholdes disse udgifter af statskassen. Sagsomkostninger, som den pågældende pålægges at betale eller erstatte, tilfalder statskassen. Udgifter til kurators vederlag, jf. § 166, erstattes fuldt ud.

Stk. 2. Hvis konkurskarantæne pålægges, pålægger skifteretten den pågældende at erstatte statskassens udgifter i forbindelse med beskikkelse af en advokat for den pågældende efter § 163, medmindre særlige grunde taler herimod.

§ 166. Skifteretten fastsætter vederlag til kurator for dennes førelse af en sag om konkurskarantæne. Vederlaget afholdes af statskassen, jf. dog § 165.

Kapitel 22

Hæftelse for gælden ved overtrædelse af konkurskarantæne

§ 167. Den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hæfter for den del af skyldnerens gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, hvis fristdagen ligger inden konkurskarantænenes udløb.

Stk. 2. Skifteretten kan helt eller delvis fritage for hæftelse efter stk. 1.

Stk. 3. Skifteretten kan helt eller delvis pålægge den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af skyldnerens virksomhed, hæftelse som nævnt i stk. 1, hvis fristdagen ligger inden for et år efter konkurskarantænenes udløb.

Stk. 4. Ved en afgørelse efter stk. 2 eller 3 skal der lægges vægt på, om det under hensyn til de vigtigste årsager til konkursen og den pågældendes andel heri er rimeligt at pålægge hæftelse.

§ 168. Hæftelse efter § 167 kan kun pålægges, hvis kurator på boets vegne indleverer stævning herom, inden skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling.

Stk. 2. Sagen behandles ved skifteretten efter reglerne i kapitel 31.

Kapitel 23

Registrering af konkurskarantæne

§ 169. Erhvervsstyrelsen fører et register over pålagte konkurskarantæner.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om førelsen af registret, herunder om indberetning af pålagte konkurskarantæner til Erhvervsstyrelsen og om udlevering af oplysninger fra registret.«

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret senest ved lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

§ 12. I afgørelsen af sager ved byretterne deltager, medmindre andet er bestemt, 1 dommer. Præsidenten træffer efter forhandling med rettens øvrige dommere bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne og om sagernes administrative behandling.

Stk. 2. Hvis flere deltager i afgørelsen af sagen, beklædes formandspladsen af den af rettens dommere, som præsidenten har beskikket dertil. I fornødent fald træder den efter embedsalders ældste af de dommere, af hvilke retten dannes, i formandens sted. Uden for hovedforhandlingen kan en enkelt dommer handle på rettens vegne.

Stk. 3. I borgerlige sager kan retten bestemme, at 3 dommere skal deltage i afgørelsen af sagen, hvis

- 1) sagen er af principiel karakter,
- 2) sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne,
- 3) sagen frembyder særlig omfattende eller vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål eller
- 4) sagens særlige karakter i øvrigt undtagelsesvis gør kollegial behandling påkrævet.

Stk. 4...

Stk. 5. ...

Stk. 6. ...

Stk. 7. ...

Stk. 8...

§ 16. I afgørelsen af sager ved Sø- og Handelsretten deltager, medmindre andet er bestemt, 1 dommer. Præsidenten træffer efter forhandling med rettens øvrige dommere bestemmelse om sagernes fordeling mellem dommerne og om sagernes administrative behandling. Reglerne i § 12, stk. 2, 3. pkt., og stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse i sager ved Sø- og Handelsretten.

Stk. 2. Når rettens præsident ikke deltager i behandlingen af en sag, beklædes formandspladsen af den af rettens dommere, som præsidenten har beskikket dertil. I fornødent fald træder den efter embedsalders ældste af de dommere, af hvilke retten dannes, i formandens sted.

Stk. 3. Retten tiltrædes under hovedforhandlingen i borgerlige sager af 2 sagkyndige medlemmer. Retten kan tilkalde de

1. I § 12, stk. 3, indsættes efter »borgerlige sager«: »og ved afgørelse af tvister i konkursboer og sager om konkurskarantæne«.

sagkyndige medlemmer til retsmøder uden for hovedforhandlingen, når den finder særlig anledning hertil, herunder navnlig i tilfælde af afhøring af parter eller vidner, afhjæmning af syn og skøn eller afsigelse af kendelse om et omtvistet punkt.

Stk. 4. Ved afgørelse af tvister i konkursboer kan retten tilkalde 2 sagkyndige medlemmer.

Stk. 5. Retten kan i alle sager tilkalde 4 sagkyndige medlemmer i stedet for 2, når sagens karakter taler derfor.

Stk. 6. Sager om nedlæggelse af forbud vedrørende EF-varemærker, jf. varemærkelovens §§ 43 c og 43 d, eller EF-design, jf. designlovens § 43, behandles uden tilkaldelse af sagkyndige medlemmer.

§ 20 a. Under behandling i byretten eller landsretten af tvister i konkursboer kan sagkyndige tilkaldes efter reglerne i § 20.

2. I § 16, stk. 4, og § 20 a indsættes efter »tvister i konkursboer«: »og sager om konkurskarantæne«.

2. I § 16, stk. 4, og § 20 a indsættes efter »tvister i konkursboer«: »og sager om konkurskarantæne«.

§ 3

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 37 b indsættes:

»§ 38. For skifterettens virksomhed ved behandling af sager om konkurskarantæne svares ingen afgift.«

§ 4

Stk. 1. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse, når rekonstruktionsbehandling indledes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 3 og 4, finder anvendelse i konkursboer, hvor konkursdekret afsiges efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.